

**PROGRAMMABEGROTING
2024-2027**

Begroting 2024 - 2027

september 2023

Voorwoord

Aan de raad

Voor u ligt de begroting van de gemeente Bunschoten voor de jaren 2024-2027. De begroting is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de kadernota 2024, zoals die in de raad van 29 juni 2023 is vastgesteld.

In deze programmabegroting zijn de besluiten die genomen zijn bij de kadernota 2024 en die voortvloeien uit het vorig gesloten coalitieakkoord '*bouwen aan de toekomst*' verwerkt voor het jaar 2024 en verder. In hoofdstuk één is de financiële positie van de gemeente op hoofdlijnen uitgewerkt. De eerste jaren ziet het er positief uit. De ontwikkeling van de solvabiliteit blijft ruim boven het gewenste niveau van 30 procent.

De begroting voor het komende jaar 2024 kan sluitend aan u worden aangeboden. Vanaf het jaar 2026 wordt echter een tekort zichtbaar welke oploopt door een aantal noodzakelijke investeringen de komende jaren. Een belangrijke oorzaak hiervan is terug te voeren op besluiten die het Rijk heeft genomen over de ontwikkeling van het gemeentefonds. Te noemen zijn de herijking gemeentefonds, de opschalingskorting en de aanpassing van de normeringssystematiek, beter bekend als de trap-op-trap-af systematiek. Door de herijking van het gemeentefonds en opschalingskorting krijgt de gemeente Bunschoten jaarlijks respectievelijk circa € 800.000,- en € 500.000,- minder inkomsten. Het zal u niet verbazen dat dit flinke gevolgen heeft voor de begroting van Bunschoten. Net als zeer veel andere gemeenten in Nederland laat het jaar 2026 daarom een tekort zien.

Begrotingsadvies VNG: Breng tekorten 2026 in beeld

De VNG heeft in een brief aan gemeenten opgeroepen de tekorten die met ingang van 2026 (het ravijnjaar) ontstaan in de meerjarenbegroting te laten zien om daarmee een signaal naar het Rijk af te geven dat er duidelijkheid moet komen over een structurele extra bijdrage van het Rijk.

Een complicerende factor is dat het kabinet deze zomer is gevallen en nieuwe verkiezingen zijn uitgeschreven. Het ligt niet in de lijn van de verwachting dat het huidige demissionaire kabinet met voorstellen komt om de tekorten voor de genoemde jaren structureel op te lossen. Het blijft dus spannend wat op de derde dinsdag van september wordt gepresenteerd in de miljoenennota.

Naast deze ontwikkelingen liggen er ook een aantal voorstellen die vragen om investeringen voor de komende jaren. Genoemd kunnen worden de gevraagde investeringen op basis van de nota sportaccommodaties, de actualisatie van het integraal huisvestingsplan scholen en onderzoek naar de toekomstbestendigheid van het gemeentelijk vastgoed.

In de kadernota is bij de gewenste investeringen een indicatie gegeven wat een investering van totaal € 10 miljoen betekent. Met deze investeringen zal rekening moeten worden gehouden bij het begrotingsresultaat de komende jaren.

Andere onderwerpen die genoemd kunnen worden en van invloed zijn op de ontwikkeling van de begroting zijn: de oorlog in Oekraïne die nog gaande is, de hoge inflatie en een stijgende rente. De ontwikkeling van de zorgkosten jeugd blijven spannend. Er is krapte op de arbeidsmarkt, het opvangen van vluchtelingen en huisvesten van statushouders is een forse uitdaging en er zijn zorgen over de koopkracht van de burgers. Door de hogere rentes en gestegen bouwkosten staat ook de woningmarkt en -bouw onder druk.

Financiële perspectiefnota

Gelet op hetgeen hierboven is aangegeven heeft het college het initiatief genomen een zogenaamde perspectiefnota op te stellen. Uitgangspunt is het resultaat van de programmabegroting 2024-2027, aangevuld met de ontwikkeling van de lasten van de nieuwe investeringen. Er ontstaat dan een meer actueel beeld van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat. Daarbij zullen we ook bouwstenen aandragen die weer perspectief bieden op een sluitende meerjarenbegroting. Dit is een eerste stap richting de kadernota 2025.

Kortom er liggen ook nu weer voldoende uitdagingen voor de komende periode om samen met uw raad te bouwen aan een mooie toekomst voor onze gemeente.

Burgemeester en wethouders,

secretaris,

burgemeester,

Drs. J.F.H. Jennekens

M. van de Groep

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting en besluitvorming	7
Leeswijzer	9
1. FINANCIËLE POSITIE	11
1.1 Financiële beschouwing	13
1.2 Totaaloverzicht 2024 - 2027	18
2. PROGRAMMAPLAN	21
2.0 Bestuur en ondersteuning	23
2.1 Veiligheid	29
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	33
2.3 Economie	39
2.4 Onderwijs	45
2.5 Sport, cultuur en recreatie	49
2.6 Sociaal domein	59
2.7 Volksgezondheid en milieu	69
2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	77
3. PARAGRAFEN	85
3.1 Lokale heffingen	87
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	97
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	107
3.4 Financiering	115
3.5 Bedrijfsvoering	121
3.6 Verbonden partijen	125
3.7 Grondbeleid	131
3.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	137
4. BIJLAGEN	139
4.1 Overhead	141
4.2 Kerngegevens	143
4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies	145
4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2024	148
4.5 Afkortingenlijst	151

Samenvatting en besluitvorming

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van de programmabegroting 2024

Besluit:

- I tot het vaststellen van de programmabegroting 2024 - 2027
- II akkoord te gaan met de tariefaanpassingen, zoals opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen, waarvan de belangrijkste hieronder nog even worden genoemd:

Onroerendezaakbelastingen (niet-woningen)	6,4% *
Onroerendezaakbelastingen (woningen - eigenaren)	6,4% *
Afvalstoffenheffing	6,4% *
Vast tarief voor meerpersoonshuishouden van € 332,- (inclusief inflatie)	
Vast tarief voor eenpersoonshuishouden van € 301,- (inclusief inflatie)	
Rioolrechten	6,4% *
Marktgelden	6,4%
Begraafrechten	6,4%
Bouwleges	6,4%
Overige belastingen, leges en rechten	6,4%
- III akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke investeringen in 2024
- IV kennis te nemen van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in meerjarenperspectief, blijkend uit het overzicht op pagina 18
- V het budget onvoorzien vast te stellen op € 100.000,-
- VI het resultaat van de begroting toe te voegen aan de algemene reserve

* Zie pagina 92 voor de ontwikkeling van de lokale lastendruk

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 2 november 2023

de griffier,

de voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten

M. van de Groep

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt in grote lijnen aangegeven hoe de programmabegroting is opgebouwd en welke informatie op welke plek is te vinden.

Algemeen

De digitale versie van deze programmabegroting werkt met automatische verwijzingen. Door te klikken op tekst met een oranje onderstreping, gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave werkt ook op deze wijze. In deze programmabegroting staan veel afkortingen. Om dit inzichtelijk te maken is een afkortingenlijst als bijlage toegevoegd. De afkortingen zijn oranje onderstreept en verwijzen automatisch naar de afkortingenlijst.

Financiële positie

Het eerste hoofdstuk van de programmabegroting staat in het teken van de financiële positie van de gemeente. Er wordt een financiële beschouwing gegeven, inclusief de begroting in één oogopslag en er is een totaaloverzicht van de programmabegroting te vinden op programmaniveau.

Programmaplan

Hoofdstuk twee staat in het teken van de programma's. De programma's bestaan uit verschillende taakvelden. De programma's worden aan de hand van de drie W-vragen toegelicht:

- Wat willen we bereiken?
Bij dit onderdeel worden de belangrijkste doelstellingen van het betreffende beleidsonderdeel opgesomd. De doelstellingen komen uit de beleidsnota's.
- Wat gaan we er voor doen?
De acties van het betreffende beleidsonderdeel worden hier genoemd. Deze acties vloeien voort uit de doelstellingen die bij de eerste vraag zijn opgesomd.
- Wat mag het kosten?
Deze vraag wordt beantwoord door middel van een tabel met de lasten en baten per taakveld, met een toelichting op hoofdlijnen. Ook worden de investeringen voor dat programma vermeld.

Indicatoren

Bij elk programma worden verplichte indicatoren, vanuit het BBV, opgenomen. Deze indicatoren zijn ook te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl onder *Lokaal bestuur en veiligheid* en dan *Besluit Begroting en Verantwoording*. Daar is het mogelijk om de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.

Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn veel meer gegevens te vinden over de gemeente dan alleen de verplichte indicatoren. Het is mogelijk om per thema gegevens te raadplegen en te vergelijken. Alle gegevens op deze website wijzigen, zodra er nieuwe informatie beschikbaar is. Zo is er altijd een actuele stand van zaken.

Naast de verplichte indicatoren zijn er per programma ook indicatoren opgenomen die uit de beleidsnota's zijn ontstaan.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk drie geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen staan op volgorde volgens het BBV.

Bijlagen

In het vierde hoofdstuk zijn diverse bijlagen opgenomen. Een overzicht van de overheadskosten, de kerngegevens van de gemeente, een overzicht van verschillende subsidies, een totaaloverzicht van alle taakvelden en een afkortingenlijst.

Meerjarenprognose grondexploitatie

Het MPG wordt als afzonderlijk document door de raad vastgesteld en is geen onderdeel van de programmarekening of programmabegroting. Een toelichting wordt gegeven in de paragraaf Grondbeleid.

1. FINANCIËLE POSITIE

1.1 Financiële beschouwing

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven van de financiële positie van de gemeente voor de periode 2024 – 2027.

Basis vastgestelde kadernota 2024 – 2027

Basis voor de opgestelde programmabegroting is de in de raad van 29 juni 2023 vastgestelde kadernota 2024 – 2027.

Structureel sluitende begroting wordt uitdaging

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingsresultaat op een rij gezet. In de tabel is eerst het resultaat opgenomen van de kadernota zoals die aan de raad is aangeboden. Aanvullend is een memo naar de raad gestuurd over de ontwikkeling van de zorgkosten, de begroting GGDrU en de effecten van de meicirculaire 2023. Bij de definitieve vaststelling van de kadernota heeft de raad nog een aantal amendementen aangenomen. Deze ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel verwerkt. De uitwerking van de programmabegroting 2024-2027 is in lijn met het resultaat van de vastgestelde kadernota. Het gaat om geringe afrondingsverschillen.

	2024	2025	2026	2027
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
Resultaat kadernota	1.391	1.928	300	328
Aanvullende memo (1179524)				
Extra budget zorgkosten jeugd	1.446	1.351	1.350	1.350
Ontwikkeling algemene uitkering	-265	-265	-265	-265
Extra lasten <u>GGDrU</u>	105	105	105	105
E-dienstverlening (aanpassing jaarlast)	4	4	4	4
Totaal aanvullende memo	1.290	1.195	1.194	1.194
Resultaat conform memo raad	101	733	-894	-866
Aangenomen amendementen	-65	-4	-8	-8
Resultaat na vaststellen kadernota	166	737	-886	-858
Afrondingen programmabegroting	-2	0	-15	15
Begrotingsresultaat 2024-2027	164	737	-901	-843

In een ledenbrief van de VNG van 14 juli 2023 geeft zij aan gemeenten mee om voor de jaren 2024 en 2025 een sluitende begroting te presenteren. En voor de jaren 2026/2027 een realistische begroting op basis van het huidige takenpakket, noodzakelijke investeringen, inflatie, stijgende rente en ambities uit coalitieakkoord.

In bovenstaande tabel zien we dat onze meerjarenbegroting het beeld van de VNG bevestigt.

Ontwikkelingen na vaststellen kadernota

Voorstellen die impact hebben op het resultaat zijn de vaststelling van de nota sportaccommodaties en de actualisering van het integraal huisvestingsplan onderwijs. Deze voorstellen worden dit jaar nog aan de raad voorgelegd.

In de kadernota 2024 is al aangekondigd dat voor de periode 2024 - 2027 rekening wordt gehouden met een investeringsprogramma (waaronder bovengenoemde projecten) van ongeveer 10 miljoen euro. In de eerste jaren is nog voorzien in dekking, maar vanaf 2026 is op het moment van schrijven geen dekking voorzien. Het college zal de komende periode werken aan en bij de volgende kadernota komen met een voorstel voor dekking voor de jaren na 2025. Wij zullen aanvullend bij de behandeling van de programmabegroting een perspectiefnota aanbieden waarin we dit proces verder uitwerken.

Ontwikkeling financiële kengetallen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de Financiële kengetallen opgenomen, hieronder staat ook een korte toelichting op diverse kengetallen.

Kengetal	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Solvabiliteitsratio	42,2%	34,4%	35,5%	38,0%	38,9%	38,7%
Netto schuldquote	39,9%	78,8%	70,7%	76,2%	72,9%	57,8%
Kengetal grondexploitatie	16,1%	31,9%	30,0%	29,8%	23,7%	10,6%

Solvabiliteit

Op basis van de jaarrekening 2022 komt de solvabiliteit uit op 42,2%. In de volgende jaren zien we dat dit percentage iets lager uitkomt, maar nog wel ruim boven de minimale norm van 30% blijft. De oorzaken hiervan zijn een afnemend begrotingsresultaat. Hierdoor wordt er minder toegevoegd aan de algemene reserve. Met name de ontwikkeling van de zorgkosten speelt hier een belangrijke rol. Ook de kortingen gemeentefonds in verband met de herijking en opschalingskorting spelen een belangrijke rol. In de jaren 2026/2027 komt het begrotingsresultaat negatief uit op afgerond € 0,9 miljoen. Zoals al is aangegeven laten we dit tekort zien in afwachting van de maatregelen die het Rijk gaat nemen. Nu het kabinet is gevallen is het de vraag of op korte termijn duidelijkheid komt over de bijdrage van het Rijk. We hebben daarom in een zogenaamde perspectiefnota aangegeven hoe we een structureel sluitende meerjarenbegroting kunnen realiseren.

Netto schuldquote

De netto schuldquote loopt op, omdat de investeringen in de grondexploitatie toenemen en ook de overige investeringen. In 2024 wordt een extra lening aangetrokken van € 8,5 miljoen, in 2025 van € 7,5 miljoen. In 2027 wordt een daling voorzien, omdat dan de opbrengst van verkoop gronden worden verwacht. De gemeente blijft wat de netto schuldquote overigens wel ruim binnen de normen van de VNG (een ratio van 130% is te hoog).

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie stijgt tot en met 2025, door de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en Rengerswetering (eiland 5 en 6). De verkopen van De Kronkels-Zuid en eiland 6 worden met ingang van 2026/2027 verwacht wat een positieve invloed heeft op dit kengetal.

Structurele begrotingsruimte

De structurele begrotingsruimte is nog steeds positief namelijk 4,9%, maar gaat in 2026/2027 negatief uitkomen als er geen nadere maatregelen worden genomen.

Meerjarenprognose grondexploitatie

De meerjarenprognose grondexploitatie is geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2022. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en de eilanden 5 en 6 van Rengerswetering. De uitdaging voor de komende jaren is of we kunnen “bouwen, bouwen, bouwen” op basis van het coalitieakkoord en nog steeds sluitende grondexploitaties kunnen opstellen.

De boekwaarde van de voorraad gronden daalt € 17,4 miljoen per 1 januari 2024 naar € 6,9 miljoen ultimo 2027. In het MPG wordt zo goed mogelijk aangegeven wat de effecten zijn voor de VPB. Dit is vooral van belang als er sprake is van complexen die met een positief resultaat worden afgesloten. Zoals al eerder aangegeven neemt het kengetal grondexploitatie weer toe door genoemde ontwikkelingen.

Reservepositie

Weerstandvermogen - risicoanalyse

Volgens afspraak is er een risicoanalyse uitgevoerd en de uitkomst daarvan is opgenomen in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing. Op basis van die analyse is een weerstandsvermogen nodig van minimaal € 5,0 miljoen (excl. de risico's binnen de grondexploitatie). Kijkend naar de stand van de algemene reserve dan is er een weerstandsratio van 4,0 in 2023.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reservepositie (ultimo van het jaar) weergegeven.

Bedragen x € 1.000,-	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	24.049	25.656	25.638	25.620
Begrotingsresultaat	164	902	-	-842
Algemene reserve grondexploitatie	4.382	4.292	4.202	4.112
Totaal weerstandsvermogen	28.595	30.850	29.840	28.890
Bestemmingsreserves	1.822	2.048	2.045	1.991
Egalisatiereserves	693	604	545	548
Bovenplanse voorzieningen	1.007	1.007	1.155	1.302
Totaal	32.117	34.510	33.584	32.732

Te zien is dat de reservepositie in 2025 nog toeneemt de jaren erna stabiliseert. In 2026 is nog een opbrengst vrijkomende schoollocaties geraamd. Op basis van de voorliggende programmabegroting ontstaat er met ingang van 2026 een negatief begrotingsresultaat. Het begrotingsresultaat is apart in beeld gebracht en laat het cumulatieve effect zien op de reservepositie, wat in 2027 leidt tot een structurele onttrekking als er geen andere dekking komt. Dat laatste is vanuit een goed financieel beleid niet verdedigbaar en daarom komen we ook met voorstellen om dat tekort op te lossen.

De stand van de algemene reserve heeft meer dan voldoende buffer voor het opvangen van de risico's, zoals genoemd in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden ingezet ter dekking van de uitgaven binnen de programma's die niet door inkomsten worden gedekt die binnen het programma geraamd worden. De belangrijkste onderdelen zijn de ontwikkeling van de algemene uitkering en de belastingopbrengsten. Er wordt kort ingegaan op een aantal ontwikkelingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, in 2024 51% van de totale inkomsten. De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2023.

Belastingen en rechten

De belastingopbrengsten zijn in lijn met de uitgangspunten van de kadernota. De belangrijkste opbrengst is de opbrengst onroerendezaakbelasting. De opbrengst is geraamd op ruim € 5,1 miljoen. De tarieven zijn aangepast met het inflatiepercentage. In de verdere uitwerking om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting zullen we de optie van een gefaseerde extra stijging van deze belasting meewegen.

Afvalstoffenheffing

Met ingang van 2022 is het systeem van nascheiding ingevoerd. Er is voor 2024 geen extra stijging doorgevoerd om de egalisatiereserve afval verder op peil te brengen en de kostendekkendheid te verbeteren, omdat de inflatie ook al hoog is. De tarieven voor een meerpersoonshouden zijn berekend op € 332,- en die voor eenpersoonshuishouden op € 301,- (inclusief inflatie).

Treasury

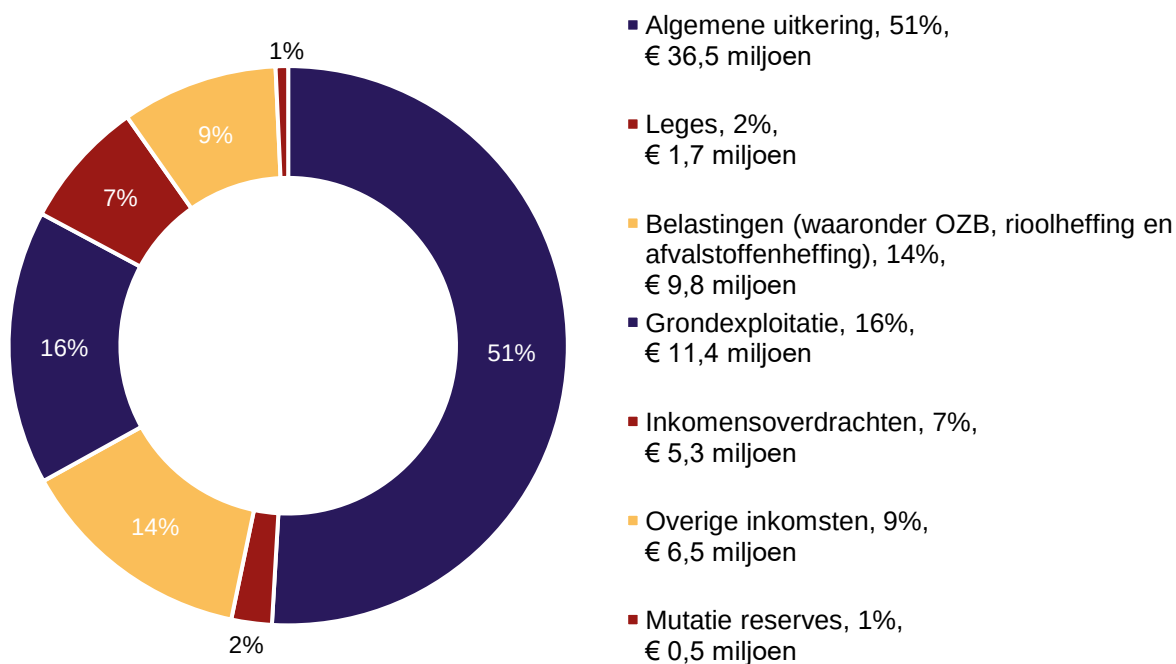
Op basis van een actualisatie van de financieringsplanning is de verwachting dat de komende jaren nog aanvullende financiering nodig is. Bij de ontwikkeling van het kengetal netto schuldquote is dat nader toegelicht.

Rente

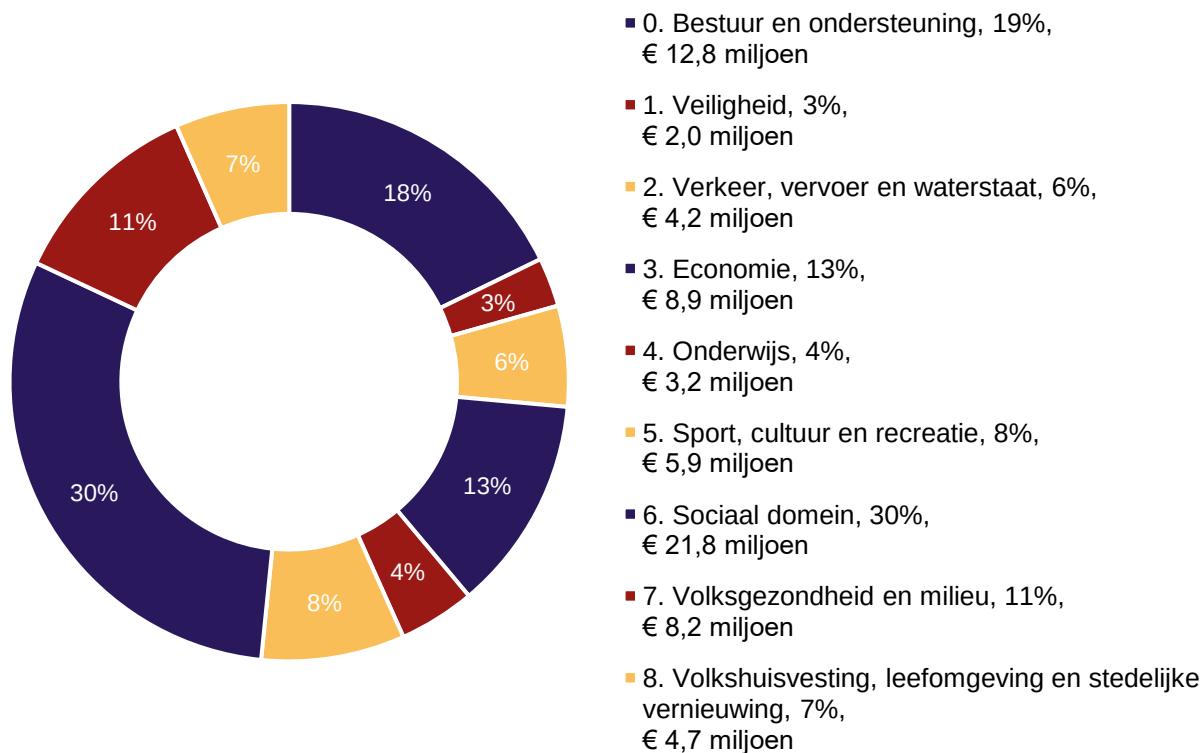
In de begroting is gerekend met een rente van 1%. We zien dat de rente stijgt en dat is meegenomen in de rentelasten van de nieuw aan te trekken geldleningen. We blijven nog rekenen met een renteomslag over onze investeringen van 1%, maar het renteresultaat wordt wel lager door de effecten van de hogere rente. We blijven de ontwikkeling nauwlettend volgen.

Begroting in één oogopslag

Hieronder is af te lezen welke inkomsten de gemeente ontvangt in 2024 (na mutaties in reserves). De inkomsten van de programma's na mutaties in de reserves zijn € 71,7 miljoen.

Onderstaande cirkeldiagram geeft de uitgaven per programma voor 2024 weer. Hier zijn ook de mutaties van de reserves in verwerkt, totaal € 71,7 miljoen.

1.2 Totaaloverzicht 2024 - 2027

Bedragen x € 1.000,-	Rekening 2022		Begroting 2023		Raming begrotingsjaar 2024			2025			Begrotingsjaar 2026			2027		
	Saldo		Saldo		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Omschrijving programma																
Bestuur en ondersteuning	-24.313		-22.477		12.584	44.447	-31.863	11.471	44.490	-33.019	9.642	42.104	-32.462	9.644	42.008	-32.364
Correctie algemene dekkingsmiddelen	-25.661		-23.598		10.694	44.096	-33.402	9.564	44.139	-34.575	7.745	41.753	-34.008	7.753	41.658	-33.905
Bestuur en ondersteuning excl. algemene dekkingsmiddelen	1.348		1.122		1.890	351	1.539	1.907	351	1.556	1.897	351	1.546	1.891	351	1.540
Veiligheid	1.877		1.986		2.031	9	2.022	1.998	9	1.989	1.997	9	1.988	1.995	9	1.987
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.786		3.232		4.179	702	3.477	4.253	672	3.581	4.336	672	3.564	4.378	672	3.706
Economie	239		397		8.928	8.446	482	3.854	3.379	475	6.119	5.624	495	6.180	5.706	474
Onderwijs	1.953		2.189		3.165	835	2.330	3.168	784	2.384	3.151	773	2.378	3.140	773	2.367
Sport, cultuur en recreatie	4.367		4.828		5.953	819	5.134	5.872	819	5.053	5.827	801	5.026	5.671	671	5.001
Sociaal domein	15.970		16.304		21.786	3.777	18.009	21.110	3.877	17.233	20.866	4.061	16.805	20.706	3.970	16.736
Volksgezondheid en milieu	2.102		2.224		8.179	5.953	2.227	8.196	5.996	2.200	7.765	5.599	2.166	7.645	5.548	2.097
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-4.981		-1.461		4.738	6.721	-1.983	10.466	11.101	-635	7.492	6.651	841	7.437	6.597	840
Subtotaal programma's	25.661		30.820		60.850	27.612	33.237	60.825	26.987	33.837	59.449	24.540	34.909	59.043	24.295	34.747
Algemene dekkingsmiddelen																
Beheer overige gebouwen	-403		-172		72	238	-166	65	238	-174	65	238	-174	65	238	-174
Overhead	4.708		5.889		5.895	288	5.607	5.923	288	5.635	5.910	288	5.622	5.995	288	5.708
Treasury	-248		-388		645	980	-335	725	1.068	-343	783	1.087	-304	721	1.032	-311
Belastingen	-4.270		-4.275		298	5.207	-4.908	304	5.257	-4.952	311	5.307	-4.995	314	5.357	-5.042
Algemene uitkering en overige uitkeringen																
gemeentefonds	-33.483		-33.567		-	36.521	-36.521	-	36.627	-36.627	-	34.140	-34.140	-	34.073	-34.073
Overige baten en lasten	-473		-557		480	343	137	575	343	232	350	343	7	341	343	-2
Vennootschapsbelasting	359		-													
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	-33.810		-33.070		7.391	43.578	-36.187	7.591	43.821	-36.230	7.418	41.403	-33.984	7.436	41.331	-33.895
Raming saldo baten en lasten	-8.150		-2.250		68.240	71.190	-2.950	68.416	70.809	-2.392	66.868	65.943	925	66.479	65.626	853

2. PROGRAMMAPLAN

2.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten vormt een hechte gemeenschap waar naar elkaar wordt omgezien. Het unieke karakter van de gemeente met grote sociale cohesie en kenmerkende ondernemersgeest weerspiegelt zich in een sterk en betrokken gemeentebestuur. Een actief, zichtbaar bestuur, dat open en bereikbaar is voor de Bunschoter gemeenschap en ruimte biedt aan initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers uit de verschillende kernen.

Het goede financiële beleid wordt voortgezet, er is een hoog voorzieningenniveau en eventuele kwetsbaarheden worden verminderd door samen te werken met anderen.

De gemeente ontwikkelt zich qua dienstverlening tot een laagdrempelige en efficiënte organisatie waar inwoners, bedrijven en instellingen via on- en offlinekanalen terecht kunnen. Werkprocessen worden zoveel mogelijk vanuit de optiek van de klant uitgevoerd. Vanuit het adagium: *digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet!* biedt de gemeente persoonlijk maatwerk voor producten of doelgroepen die daarom vragen.

Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB (niet) woningen
- Parkeerbelasting (niet van toepassing)
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves
- Resultaat van de rekening van baten en lasten

Context en achtergrond

Bestuur

Het coalitieakkoord '*Bouwen aan de toekomst 2022-2026*' is naast de Toekomstvisie 2025, leidend voor de doelen van het bestuur en het gemeentelijk beleid. De gemeente werkt op diverse terreinen samen met partners om zelfstandig te kunnen blijven en zo de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening aan de inwoners, bedrijven en organisaties hoog te houden.

Burgerzaken

Op 6 juni 2024 zijn er Europese verkiezingen.

Overige taakvelden

Niet alle taakvelden worden apart toegelicht. Een aantal taakvelden worden uitgebreid behandeld in de paragrafen (vanaf pagina [87](#)).

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*

Taakveld Bestuur

Wat willen we bereiken?

- Een sterk en betrokken gemeentebestuur dat gericht is op samenwerking en participatie.
- Duurzaam verankeren van kinderp participatie: een stevig fundament voor toekomstige deelname van kinderen aan onze democratische samenleving.
- Transparante, gedragen besluiten en resultaten.
- In stand houden van waarden die kenmerkend zijn voor de identiteit en het unieke karakter van de gemeente en haar inwoners.
- De kwaliteiten van de gemeente behouden en versterken.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners en politiek dicht bij elkaar brengen door met elkaar in gesprek te gaan en ruimte te bieden aan initiatieven uit de samenleving.
- Begeleiden kinderburgemeester en organiseren van een kindergemeenteraad.
- Zorgen voor transparante besluitvorming en verantwoording afleggen over genomen besluiten.
- Stimuleren van waarden en doorgeven van immaterieel erfgoed aan volgende generaties.
- Investeren om de kwaliteit van de gemeente te behouden en te versterken.

Indicator Bestuur

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	2	2	3	3	3	3

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- Verzorgen van Europese verkiezingen.
- Goede (digitale) dienstverlening voor burgers

Wat gaan we er voor doen?

- Alle zaken rondom de verkiezingen regelen. De voorbereidingen starten december 2023 / januari 2024
- Focussen op doorontwikkeling van digitale aanvragen c.q. afhandeling

Indicator Burgerzaken

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)	E	Online omgeving gem. Bunschoten	4.043	3.623	3750	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Mede afhankelijk van ontwikkelingen op macroniveau, bijvoorbeeld doorontwikkeling www.mijnoverheid.nl of Digitale Agenda 2024. De gemeente streeft naar meer webafhandelingen/ e-diensten. Burgers zijn vrij om een contactkanaal te kiezen.

Taakveld Treasury

Wat willen we bereiken?

- Geld lenen tegen een zo laag mogelijk percentage, met inachtneming van de voorwaarden uit het treasurystatuut en het schatkistbankieren.
- Een goede balans tussen financiering met kort en lang geld op basis van actuele financieringsplanningen.
- Het op peil houden van een gezond weerstandsvermogen dat in staat is voorkomende tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven doen.

Wat gaan we er voor doen?

- Actief treasurybeleid en -beheer
- Uitwerken van risicoanalyse en bepalen van het weerstandsratio.
- Begrotingsoverschotten en positieve resultaten van de tussentijdse bestuursrapportages worden aan de algemene reserve toegevoegd.

Taakveld Belastingen

Wat willen we bereiken?

- Een lokale lastendruk die, voor de OZB in lijn is met ontwikkeling inflatie.
- Voor de riool- en begraafrechten en afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks bij de kadernota afwegen hoe dit uitgangspunt in stand kan blijven.
- Jaarlijks bij de kadernota in beeld brengen of aanpassing van tarieven nodig is.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

- Het in beeld houden van de geldstromen vanuit het rijk.

Wat gaan we er voor doen?

- Rapporteren over de effecten van de diverse circulaires en andere gegevens verwerken tot een actuele stand van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Taakveld Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

- Een solide weerstandsvermogen voor opvang van risico's en aandacht voor een goede solvabiliteit.
- Geen beschikking over reserves voor structurele dekking.
- Buffer in de (tarief)egalisereserves voor opvang van jaarlijkse schommelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks uitvoeren van de financiële houdbaarheidstest van de VNG.
- In beeld brengen van de risico's en dat jaarlijks actualiseren.
- Opnemen in de uitgangspunten voor samenstellen kadernota.
- In beeld brengen wat een reële omvang is van de (tarief)egalisereserves.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn

Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps)belastingen maximaal worden geheven en geïnd en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.

Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgelden en havengelden
- BIZ-heffing

Bureau regio Amersfoort

Bureau Regio Amersfoort is een samenwerkingsverband om op een duurzame en effectieve manier strategisch samen te werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken. Het doel is bijdragen leveren aan de versterking van de regio Amersfoort als een unieke plek om te wonen, werken en leven. Er ligt nu vanuit dit bureau een verzoek om intensivering van de ondersteuning ten behoeve van gebiedsprocessen. Dit wordt in het komende jaar verder uitgewerkt.

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Begroting 2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,7
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,1
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 560,72
Externe inhuur*	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	0%
Overhead	% van totale lasten	8,24%

* Externe inhuur is op begrotingsbasis op € 0,- geraamd, omdat de salarislasten zijn geraamd op basis van de benodigde formatie voor de uitvoering van taken. In werkelijkheid wordt er wel ingehuurd op eventuele openstaande vacatures of bij ziekte.

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Bestuur	1.330	1.365	1.403	1.420	1.423	1.417
Burgerzaken	444	454	487	487	474	474
Beheer overige gebouwen en gronden	75	78	72	65	65	65
Overhead	5.156	6.131	5.895	5.923	5.910	5.995
Treasury	219	449	645	725	783	721
OZB (niet) woningen	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig	233	306	298	304	311	314
Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	-99	-201	480	575	350	341
Vennootschapsbelasting	359	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	2.681	12.135	3.304	1.973	327	317
Resultaat van de rekening van baten en lasten	7.222	5	0	0	0	0
Totaal lasten	17.621	20.722	12.584	11.471	9.642	9.644
Baten programmaonderdeel						
Bestuur	105	115	59	59	59	59
Burgerzaken	322	276	292	292	292	292
Beheer overige gebouwen en gronden	479	251	238	238	238	238
Overhead	448	242	288	288	288	288
Treasury	468	837	980	1.068	1.087	1.032
OZB (niet) woningen	4.432	4.821	5.133	5.183	5.233	5.283
Belastingen overig	71	67	74	74	74	74
Algemene uitkering	33.483	33.567	36.521	36.627	34.140	34.073
Overige baten en lasten	374	356	343	343	343	343
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.167	2.667	519	318	351	327
Resultaat van de rekening van baten en lasten	586	0	0	0	0	0
Totaal baten	41.934	43.199	44.447	44.490	42.104	42.008

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Saldo programmaonderdeel						
Bestuur	1.225	1.250	1.345	1.362	1.364	1.358
Burgerzaken	123	178	194	194	182	182
Beheer overige gebouwen en gronden	-403	-172	-166	-174	-174	-174
Overhead	4.708	5.889	5.607	5.635	5.622	5.708
Treasury	-248	-388	-335	-343	-304	-311
OZB (niet) woningen	-4.432	-4.515	-5.133	-5.183	-5.233	-5.283
Belastingen overig	162	239	224	230	237	240
Algemene uitkering	-33.483	-33.567	-36.521	-36.627	-34.140	-34.073
Overige baten en lasten	-473	-557	137	232	7	-2
Vennootschapsbelasting	359	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.514	9.467	2.785	1.655	-24	-10
Resultaat van de rekening van baten en lasten	6.636	5	0	0	0	0
Totaal saldo	-24.313	-22.477	-31.863	-33.019	-32.462	-32.364

Investerings

(Bedragen x €1,-)	2024	2025	2026	2027
Automatisering	413.000	151.220	-	242.550
Tractie	-	130.100	96.000	-
Bedrijfsvoering	115.000	-	50.000	-
Toekomstvisie	50.000	-	-	-
Totaal	578.000	281.320	146.000	242.550

Toelichting

Op het taakveld bestuur is de hogere bijdrage aan Bureau regio Amersfoort en het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering van de VNG verwerkt.

De daling op het taakveld Overhead komt doordat er een wijziging is gemaakt in het doorberekenen van de loonkosten naar overhead. De loonkosten worden meer verantwoord op de taakvelden waar de werkzaamheden betrekking op hebben en minder op overhead. In principe een budgettair neutraal effect.

De toename van de lasten op het taakveld Treasury is een effect van de stijgende rente op bestaande leningen en nieuw aan te trekken leningen. Bij de baten ontvangen we juist rente bij het schatkistbankieren. Deze hogere rente levert de gemeente geld op.

De OZB opbrengsten zijn aangepast met inflatie en areaaluitbreiding, dit verklaart de toename.

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2023. In meerjarenperspectief is de daling van de algemene uitkering duidelijk zichtbaar. Dit wordt veroorzaakt door onder andere de gevolgen herijking gemeentefonds (€ 0,8 miljoen) en opschalingskorting (€ 0,6 miljoen). Voor Bunschoten is dat al een structureel nadeel van afgerond € 1,4 miljoen.

De mutatie in de reserves heeft betrekking op de geraamde netto-opbrengst grond vrijkomende schoolgebouwen (doorgeschoven van 2023) en grondverkoop grond van de algemene dienst. Dit zijn incidentele opbrengsten, waarvan is besloten dat die worden toegevoegd aan de algemene reserve.

2.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder M. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente is een mooie, fijne en veilige omgeving om in te leven, recreëren en werken. De uitdaging is om dit te borgen en, waar mogelijk, te verbeteren. Het uitgangspunt is dat eenieder zich veilig voelt. Dat vraagt om blijvende toewijding, aandacht en creativiteit.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Context en achtergrond

▪ Crisisbeheersing en brandweer

De gemeente Bunschoten maakt onderdeel uit van de VRU. De VRU zet zich in voor een gedegen brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing in de regio Utrecht. Dit gebeurt volgens de Gemeenschappelijke Regeling VRU. De gemeente en de VRU hebben de onderlinge afspraken vastgelegd in een taakuitvoeringsovereenkomst.

▪ Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen onder andere openbare orde, sociale veiligheid en leefbaarheid. De gemeente streeft ernaar dat iedereen in de gemeente Bunschoten zich veilig kan voelen. Dit draagt ook bij aan een prettige woon- en leefomgeving in de gemeente. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is onder andere de bereikbaarheid en beschikbaarheid van politie en Boa's van belang, net als een goede interactie met bewoners en ketenpartners. Daarnaast heeft de gemeente ook belang bij veilige bedrijfsterreinen en winkelgebieden. De gemeente investeert in een veilig ondernemersklimaat.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Gemeenschappelijke regeling VRU
- Bestuursagenda Veiligheidsregio Utrecht 2024 – 2027
- Handboek bevolkingszorg gemeentelijke crisisbeheersing 2.0
- Regionaal risicoprofiel 2023
- Regionaal Crisisplan Utrecht 2024 – 2027
- Rampbestrijdings- en Incidentbestrijdingsplannen
- Dekkingsplan 2.0 Veiligheidszorg op Maat
- Regionale veiligheidsstrategie 2023 – 2026
- Wie praat, die gaat 3.0
- Integraal Veiligheidsplan BES 2023 – 2026
- Convenant Veilig Uitgaan 2023 – 2026
- Convenant veiligheid amateurvoetbal Bunschoten seizoen 2023/2024
- Convenant arbeidsmigranten
- Horeca- en evenementennota 2020 - 2024 *'Bruisend Bunschoten'*
- Terrassennota, nota Standplaatsenbeleid
- Marktverordening
- Centrumvisie Bunschoten-Spakenburg 2017 – 2023
- Beleidskader mensenhandel (afronde fase)

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

- De VRU voert de wettelijke en gezamenlijke taken uit op het bestuurlijk gewenst niveau.
- Brandveilige en veilige fysieke leefomgeving.
- Een crisisorganisatie die snel en adequaat reageert op crisis.

Wat gaan we er voor doen?

- Het monitoren van de uitvoering van de afspraken met de VRU, zoals vastgelegd in het gezamenlijk basistakenpakket en het individueel gemeentelijk pluspakket.
- Het monitoren of de bestuursagenda VRU 2024-2027 wordt uitgevoerd.
- Controles op brandveiligheid op gebouwen van onder andere bedrijven, scholen en (gezondheids-)instellingen en bij evenementen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van stimulerende preventie in samenwerking met de VRU en andere partners. Bij stimulerende preventie worden inwoners geattendeerd op het voorkomen van brand en het waarschuwen van de aanwezigen, waardoor zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen en de brandweer sneller kunnen alarmeren.
- Implementeren van de herijking bevolkingszorg 3.0 binnen de gemeente Bunschoten.
- Implementeren crisiscommunicatie als een eigenstandig proces bij de gemeente Bunschoten.
- Lokaal blijven zorgdragen voor een voldoende bezetting, training en bijdragen aan de regionale crisisorganisatie en regionale ontwikkelingen.
- Voortzetten versterken van de samenwerking binnen Eemland op het gebied opleiden, trainen en oefenen lokale functies (bijvoorbeeld juristen, notulisten en het KCC) in relatie tot crisisbeheersing.
- Leren van incidenten, implementeren van adviezen en handelingsperspectieven.

Indicatoren Crisisbeheersing en brandweer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal uitrukken	E	VRU	126	159	<150	<145	<140	<135
Het aantal loze meldingen	P	Idem	40	38	<35	<35	<35	<35

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

- Veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren.
- Toezicht en handhaving op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.
- Een veilig en leefbaar uitgaansgebied.
- Veilige evenementen binnen Bunschoten.
- Borgen van de openbare orde en veiligheid bij risicovolle voetbalwedstrijden.
- Verminderen van onveiligheidsgevoelens bij inwoners.
- Een integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.
- Bewustzijn van digitale criminaliteit en de weerbaarheid ertegen vergroten.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan integrale veiligheid BES 2023/2024.
- Het ontwikkelen van een strategie toezicht & handhaving in de openbare ruimte, waarin de inzet en de prioriteiten van de Boa's worden beschreven.
- Uitvoeren audit veiligheid bij de voetbalverenigingen VV IJsselmeervogels, SV Spakenburg en VV Eemdijk.
- Uitvoeren van het Convenant Veilig Uitgaan, een samenwerking tussen lokale horecaondernemers, politie en gemeente waarin onder andere wordt ingezet op het verminderen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.
- Aansluiten bij de regionale horecapoule regio Utrecht. Hiermee kan er capaciteit en expertise op het gebied van de Alcoholwet in de gemeente worden ingezet.
- Uitvoering geven aan de 2020 - 2024 'Bruitend Bunschoten'. In 2024 de horeca- en evenementennota 2020 - 2024 evalueren en op basis hiervan het beleid aanpassen of continueren.
- Faciliteren en stimuleren van burgerinitiatieven op gebied van veiligheid.

- Inzet op activiteiten op het gebied van andere veiligheidsthema's, uitvoeren van wettelijke taken en reageren op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit, onder andere door middel van een lokaal en regionaal ondermijningsoverleg in samenwerking met partners.
- De meldingsbereidheid bij inwoners, bedrijven en organisaties vergroten over mogelijke ondermijnende criminaliteit.
- Het verbeteren van de informatiepositie op het gebied van ondermijnende criminaliteit.
- Een eenduidig en BES-breed (Bibob)beleid implementeren en borgen.
- Een gerichte aanpak van drugshandel- en productie, in combinatie met het terugdringen van zogenaamde "jonge aanwas" ontwikkelen en uitvoeren.
- Binnen de BES wordt gewerkt volgens "de aanpak van problematische jeugdgroepen in Midden-Nederland, 7 stappen aanpak".
- Intensieve persoonsgerichte aanpak gericht op jongeren die structureel overlast veroorzaken of crimineel gedrag vertonen.
- Weerbaarder maken van onze lokale samenleving tegen digitale criminaliteit.
- Eigen digitale huis op orde.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht

De VRU organiseert de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij adviseren gemeenten, verlenen hulp bij ongevallen en houden toezicht op veiligheid binnen de Veiligheidsregio.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2022	Nederland 2022
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	4	8
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u>	0,4	2,3
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u>	2,7	4,6
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u>	0,9	1,4
Vernieling en beschadiging	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u>	4,5	6,0

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.313	1.364	1.482	1.475	1.474	1.474
Openbare orde en veiligheid	576	630	549	524	523	522
Totaal lasten	1.889	1.994	2.031	1.998	1.997	1.995
Baten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	2	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	10	8	9	9	9	9
Totaal baten	12	8	9	9	9	9
Saldo programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.311	1.364	1.482	1.475	1.474	1.474
Openbare orde en veiligheid	567	622	540	515	514	513
Totaal saldo	1.877	1.986	2.022	1.989	1.988	1.987

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2024	2025	2026	2027
Elektrische fietsen boa's	-	-	-	14.500
Totaal	-	-	-	14.500

Toelichting

De lasten op het taakveld Crisisbeheersing en brandweer hebben vooral betrekking op de meerjarenbegroting 2024-2027 van de VRU.

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. Voor het taakveld havens is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten draagt zorg voor een goede bereikbaarheid en een veilige, schone en goed onderhouden openbare ruimte, die bijdraagt aan de leefbaarheid van de gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Recreatieve havens
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Context en achtergrond

Dit programma heeft betrekking op het onderdeel wegen, verkeer en aanverwante openbare ruimte binnen de gemeente Bunschoten. Hieronder vallen onderdelen zoals: advisering en regulering verkeer, grote infrastructurele projecten, bruggen, de gemeentelijke rol in het openbaar vervoer, fietsmaatregelen, openbare verlichting, wegmeubilair, bermverhardingen en beheer en onderhoud van het wegennet.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Mobiliteitsplan (2020)
- Toekomstplan parkeren Spakenburg centrum 2022 - 2026
- Beheerplan wegen 2022 - 2026
- Beheerplan bruggen Bunschoten 2022 - 2036
- Beleidsplan gladheidsbestrijding 2021 - 2030
- Verlichtingsbeleid 2014 - 2023
- Studie verkeersnetwerk 2010
- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis De Kooi 2020 - 2035
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016 - 2030

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het beeld van de wegen, voet- en fietspaden en bijbehorende voorzieningen als bruggen en openbare verlichting zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde eisen. Het beheer wordt zoveel mogelijk integraal aangepakt, met oog voor duurzaamheid.
- Voor een aantal wegen, voet- en fietspaden de inrichting aanpassen op het huidige gebruik.

Wat gaan we er voor doen?

- Een aantal asfaltwegen wordt gerehabiliteerd overeenkomstig de planning in de 'Visie wegen buitengebied'. Op basis van de in 2023 uitgevoerde weginspectie wordt de rehabilitatie van de Fokjesweg uitgevoerd in 2024 (in plaats van 2025) en de Westsingel in 2025 (in plaats van 2024).
- Een aantal straten wordt herstraat volgens de op basis van de weginspecties 2023 opgestelde planning voor elementverharding. De planning wordt gebieds- en wijkgericht aangepakt en wordt afgestemd op andere disciplines.
- Het kleine onderhoud in de wijken wordt uitgevoerd door de buitendienst. Daar waar meer inzet nodig is worden derden ingezet.

- Door middel van de uitvoering van het Mobiliteitsplan wordt de verkeersveiligheid verder verbeterd, waaronder het aanpassen van de inrichting van de Beethovenlaan en de Zuidwenk tussen Schouw en Oostelijke Randweg, zodat de inrichting past bij een snelheid van 30 km/u.
- In 2024 wordt een onderzoek uitgevoerd naar de hoofdwegenstructuur (capaciteit) van Bunschoten-Spakenburg.
- Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd volgens de lopende overeenkomst met CityTec. Daarnaast wordt het beheer en onderhoud van de openbare verlichting in 2024 opnieuw aanbesteed.
- In 2024 wordt een aantal oude lichtmasten en armaturen vervangen. De investeringen van de nieuwe masten met energiezuinige ledverlichting worden door de gemeente zelf gefinancierd en komen in eigendom van de gemeente.
- In 2024 wordt nieuw verlichtingsbeleid opgesteld.
- Er wordt een aantal (bruggen) in de gemeente vervangen overeenkomstig het Meerjarenoverzicht beheer bruggen 2022-2028.
- Een aantal afsluiters wordt vervangen volgens het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2022-2026 en het daaraan gekoppelde kostendekkingsplan.
- De duikers die de watergangen met elkaar verbinden zijn schoon. Afsluiters in duikers zijn in goede staat van onderhoud en functioneren naar behoren.

Indicator Verkeer en vervoer

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
% meldingen 'Snel Herstel' die binnen 5 werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen 5 werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Fixi	100	99,29	95	95	95	95

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Parkeren

Wat willen we bereiken?

- Waar mogelijk voldoende parkeergelegenheid binnen de gemeente voor alle inwoners en voor alle bezoekers.
- Binnen het centrum van Spakenburg een nieuw parkeervergunningensysteem invoeren met vereenvoudigde regelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- Bij de aanleg en inrichting van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen wordt voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen.
- Het parkeren blijft gratis. Waar dat mogelijk is, wordt gekozen voor ondergronds parkeren.
- Invoering van een digitaal vergunningensysteem met één vergunningengebied met eenduidige criteria, wanneer men voor een vergunning in aanmerking komt.

Taakveld Recreatieve/Economische havens

Wat willen we bereiken?

- Al decennialang zijn de havens van de gemeente Bunschoten een toeristische trekpleister. Het gebruik van de havens is veilig voor bezoekers en gebruikers.
- In het beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020-2035 worden de daarin aangegeven investeringen en onderhoud voor dit jaar uitgevoerd. De historische kade van de Nieuwe Haven is veilig voor gebruikers.
- Alle watergangen zijn op diepte en de waterafvoer in deze watergangen is gewaarborgd. Watergangen zijn recreatief van waarde voor burgers en gebruikers. Gemeente en Waterschap spannen zich daarvoor in.

Wat gaan we er voor doen?

- Beheer en onderhoud in de havens stemmen we af met de watersportvereniging.
- Het Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020-2035 is leidend als het gaat om onderhoud en vervanging en daarmee kunnen we een veilig gebruik waarborgen.
- De historische kade van de Nieuwe haven wordt nader onderzocht. Hiermee willen we de oorzaak van het wegglopen van het zand achter de kade en onder de bestrating achterhalen.
- Periodiek is er controle op reddingsmiddelen op de wal.

Taakveld Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de drie buslijnen van Keolis (Syntus Utrecht) door de gemeente naar de omliggende plaatsen Amersfoort (76/N76), Nijkerk (503/603) en Soest, Baarn en Amersfoort Vathorst (572) verder stimuleren. Het gebruik van het OV op peil houden en waar mogelijk trachten een verschuiving in gebruik van auto naar OV (en fiets) te bewerkstelligen.

Wat gaan we er voor doen?

- Overleg met Keolis (de vervoersmaatschappij) en de provincie Utrecht (opdrachtgever) over het gebruik van de buslijnen, de routes en de halteplaatsen. Dit overleg wordt gecontinueerd.
- Met de provincie Utrecht en de omliggende gemeenten uit de regio Amersfoort in overleg over randvoorwaarden voor de nieuwe OV-concessie die eind 2025 van start moet gaan.
- Op basis van het OV-netwerkperspectief 2025-2035 dat door de provincie Utrecht is vastgesteld, praten en denken we mee over de invulling voor de nieuwe concessie waarbij de wensen van de gemeente Bunschoten (o.a. HOV-verbinding met Amersfoort) worden ingebracht.

Wat mag het kosten?

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	3.105	3.490	3.732	3.861	3.946	3.986
Parkeren	140	209	231	184	184	184
Recreatieve havens	123	152	148	142	140	142
Economische havens en waterwegen	11	19	19	19	19	19
Openbaar vervoer	43	50	49	48	48	47
Totaal lasten	3.421	3.920	4.179	4.253	4.336	4.378
Baten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	319	323	323	323	323	323
Parkeren	44	68	65	43	43	43
Recreatieve havens	257	281	298	290	290	290
Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer	15	16	15	15	15	15
Totaal baten	635	688	702	672	672	672
Saldo programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	2.786	3.167	3.409	3.538	3.623	3.663
Parkeren	96	141	166	141	141	141
Recreatieve havens	-134	-129	-150	-149	-151	-148
Economische havens en waterwegen	11	19	19	19	19	19
Openbaar vervoer	27	34	34	33	33	32
Totaal saldo	2.786	3.232	3.477	3.581	3.664	3.706

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)	2024	2025	2026	2027
Gebakken straatstenen	200.000	100.000	100.000	-
Opwaarderen wegen (wegenbeheerplan)	1.150.000	725.000	375.000	-
Bermverharding (wegenbeheerplan)	60.000	30.000	30.000	30.000
Rehabilitatie asfaltwegen 2024-2027	750.000	1.500.000	1.150.000	1.400.000
Onderzoek hoofdwegennet	30.000	-	-	-
Verlichting	-	201.500	205.500	205.500
Gladheidsbestrijding materieel	-	-	143.500	-
Bruggen	128.600	-	-	-
Mobiliteitsplan	50.000	-	-	-
Eemdijk fundering	150.000	-	-	-
Snelheidsinrichting wegdek Oostsingel tussen Zuidwenk en Schouw	137.000	-	-	-
Stroomkasten Oude Haven	-	-	35.000	-
Vervanging fontein Spuiplein	19.950	-	-	-
Vervangen beschoeiing Spakenburger gracht	200.000	600.000	-	-
Herstel damwand langs de Binnengracht	65.000	175.000	-	-
Beschoeiing Wetering Schans	135.000	-	-	-
Beschoeiing Beethovenlaan	75.000	-	-	-
Onderzoek historische kade Nieuwe haven	30.000	-	-	-
Onderzoek veilige fietsaansluiting Haarbrug-Zuid	7.000	-	-	-
Verbeteren (laad/los)voorziening Kerkstraat	15.000	-	-	-
Onderzoek parkeren bedrijventerrein bakwagens	2.000	-	-	-
Totaal	3.204.550	3.331.500	2.039.000	1.635.500

Amendement 2 is aangenomen bij de raadsvergadering van 2 november 2023. Dit betekent dat het 'onderzoek langere aanlegsteiger' niet wordt meegenomen.

Toelichting

De toename van de lasten op het taakveld verkeer en vervoer zijn naast inflatie toe te schrijven aan de wijziging van loonverdeling, minder overhead en meer toerekenen aan taakvelden. Dit is een budget neutrale verwerking.

De investeringen over de jaren 2024-2026 waren voor een groot deel al geraamd in de vorige meerjarenbegroting. Het jaar 2027 is nieuw toegevoegd en was al in de kadernota meegenomen. De toename van de lasten in meerjarenperspectief is dan ook vooral het effect van de kapitaallasten van de geraamde investeringen.

De toename van de lasten op taakveld Parkeren heeft te maken met de uitvoering van het toekomstplan parkeren.

2.3 Economie

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder R.J. Beukers. Taakveld Economische promotie behoort in de portefeuille van P. van Asselt, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en productiviteit en dragen daarmee bij aan de welvaart en welzijn in de gemeente Bunschoten en de regio. Daarnaast draagt het bedrijfsleven, door innovatie, bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, arbeidsparticipatie en onderwijs. Het mede vormgeven aan een stimulerend, faciliterend en aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat en het bieden van ruimte om te ondernemen, zijn belangrijke ambities van de gemeente.

De gemeente Bunschoten zet in op het faciliteren van het ondernemersklimaat, een optimaal vestigingsklimaat en op de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, inclusief gezamenlijke promotie (actief Citymarketing beleid). Binnen de regio Amersfoort wordt gezocht naar een versterking van de samenwerking.

Daarnaast is het belangrijk de detailhandel in het centrum van Spakenburg aantrekkelijk te houden voor de eigen inwoners en interessant te maken voor de regionale bezoekers.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Context en achtergrond

De grootste economische aandachtspunten voor gemeente Bunschoten zijn op dit moment ruimte en arbeid.

De knelpunten voor de stimulering van de lokale economie liggen in de inrichting van de bedrijfsruimte en de mogelijkheden tot uitbreiding en aanpassing op de veranderende behoeften.

Het tweede aandachtspunt is de krapte op de arbeidsmarkt. Er is een tekort aan personeel op diverse niveaus. Daarnaast zorgt de opbouw van de bedrijfsstructuur ook voor een kwetsbaarheid van Bunschoten. Als een groot bedrijf vertrekt of krimpt, dan heeft het direct impact op de beschikbare ruimte en de werkgelegenheid in de gemeente.

Voor de komende jaren zijn drie strategische uitgangspunten leidend. Deze uitgangspunten zijn ook een belangrijke leidraad voor het selecteren en uitvoeren van concrete projecten.

1. De gemeente Bunschoten als aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en medewerkers.
2. De gemeente Bunschoten als ondernemersgerichte gemeente
3. De gemeente Bunschoten als bereikbare en gastvrije gemeente

Bij het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur worden de projecten vermeld die horen bij grondexploitatie bedrijventerreinen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Bunschoten toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*
- Omgevingsvisie Bunschoten 2040
- Samenwerkingsagenda Werklocaties Regio Amersfoort 2030, *'Samen sterk'*
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Regionale Programma Wonen en Werken 2021
- Herstructureringsplan bedrijventerrein De Kronkels
- Startnotitie De Kronkels-Zuid
- Behoefteonderzoek De Kronkels-Zuid
- Convenant bedrijventerreinen regio Amersfoort 2011 - 2030
- Centrumvisie Spakenburg, actualisatie i.o.
- Kansenkaart Spakenburg Centrum 2021 – 2025

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- Verbeteren van het vestigingsklimaat van de gemeente Bunschoten.
- Het creëren van ruimte om lokale bedrijven te laten groeien.
- Beter informeren en ondersteunen van (startende) ondernemers.
- Streven naar MKB-vriendelijkste gemeente van de Provincie Utrecht.
- Een toekomstbestendig, vitaal en compact centrum. Met een sterke eigenheid die vervlochten is met de toeristische functies van Spakenburg.
- Actualisatie van de Centrumvisie Spakenburg.
- Streven naar een regionale bedrijventerreinenstrategie.
- Samenwerken met Regio Foodvalley, zoals opgenomen in toekomstvisie 2025. Samen met het bedrijfsleven belangen van de brood-koek en vissector een bijdrage leveren aan de strategische agenda programma Food.

Wat gaan we er voor doen?

- Inzet van citymarketing voor de profilering van bedrijvigheid en het aantrekken van nieuwe medewerkers.
- Inzet van citymarketing om meer bezoekers naar het centrum te trekken.
- Inzetten op de ontwikkeling van De Kronkels-Zuid fase 1 en 2.
- Samen met diverse partners verdere uitvoering gegeven aan het actieprogramma van de Economische visie.
- Verbeteren van de fietsvoorzieningen in het centrum.
- Het herijken van de centrumvisie, zodat er verder gebouwd kan worden aan een aantrekkelijk centrum.
- In samenspraak met Regio Amersfoort en Provincie Utrecht werken we samen aan een actueel behoefteonderzoek voor bedrijventerreinen (en kantoren) in de regio. Dit is input voor een regionale strategie op de realisatie en uitgifte van bedrijventerrein in de Regio Amersfoort, wat een uitwerking van het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort.
- De nieuwe samenwerkingsverbanden verder versterken en ook cultuurorganisaties betrekken bij de centrumplannen.
- Voorstel uitwerken tot samenwerking met Regio Foodvalley voor het programma Food. Op deze wijze de kansen benutten op strategisch niveau voor de Bunschotense economie in het bijzonder in de Foodsector.

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Op 3 november 2022 is het bestemmingsplan en exploitatieplan door de gemeenteraad vastgesteld. Door diverse grondeigenaren is beroep tegen het bestemmingsplan en exploitatieplan ingesteld. Het is op dit moment niet duidelijk wanneer dit door de Afdeling van de Bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt behandeld. Voor de daadwerkelijke realisatie is in beginsel overeenstemming nodig met de diverse grondeigenaren. De werkzaamheden om te komen tot de verwerving van de gronden zullen worden voortgezet, binnen de kaders van de door de raad vastgestelde grondexploitatie.

Indicator Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein (inclusief verhuur)	P	Gemeente	0	0	0*	0	0	0

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Het is nu nog onduidelijk wanneer er grond kan worden uitgegeven voor De Kronkels-Zuid.

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

- Aandacht voor de bereikbaarheid van Bunschoten door een goede infrastructuur.
- Inzetten op behoud en versterking van bedrijven en bedrijventerreinen.
- Het behouden en versterken van de contacten tussen het (voortgezet) onderwijs en het bedrijfsleven.
- Werken aan een leefbaar en economisch sterk Spakenburg-Centrum.
- Ondernemers en ZZP'ers goed en snel bedienen voor een optimaal ondernemersklimaat.

Wat gaan we er voor doen?

- Er wordt onderzoek gedaan naar de verbreding van de N199.
- Ondersteunende en faciliterende rol in het parkmanagement Haarbrug-Zuid en BIZ Haarbrug-Noord. Daarnaast wordt er met lokale stakeholders onderzocht hoe knelpunten op de bedrijventerreinen kunnen worden opgelost.
- De bedrijfscontactfunctionaris gaat regelmatig op bezoek bij bedrijven.
- Initiatief nemen om de contacten tussen bedrijfsleven en onderwijs te versterken.
- Met (nieuwe) stakeholders werken aan een aantrekkelijk en leefbaar Spakenburg-Centrum waar inwoners en bezoekers graag komen.

Indicatoren Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving		E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
						2024	2025	2026	2027
Periodieke overleggen college	Dynamisch Spakenburg	P	Gemeente	4	2	2	2	2	2
	Bedrijvenkring/ JOBS	P	Idem	2	2	2	2	2	2
	SVV*	P	Idem	1			1		1
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact-functionaris	Het college	P	Idem	2	2	2	2	2	2
	Portefeuillehouder EZ	P	Idem	19	10	10	10	10	10
	Bedrijfscontact-functionaris	P	Idem	20	7**	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Dit overleg is één keer in de twee jaar.

** Gedurende het jaar is een vacature ontstaan binnen het team. Het aantal bedrijfsbezoeken is onder andere daarom lager dan de streefwaarde.

Taakveld Economische promotie

Wat willen we bereiken?

- Professionalisering van de Citymarketing inzet.
- Bunschoten profileert zich als een aantrekkelijke cultuurhistorische, watersport-, wandel-, fiets- en dagrecreatiegemeente.
- Behouden en versterken van de sociaaleconomische vitaliteit: behouden van eigen inwoners en bestaande bedrijvigheid.
- Uitgangspunt voor de marketing is Spakenburg als merk. Er wordt ingezet op het versterken van Spakenburg. Er is ook aandacht voor de recreatieve kwaliteiten van Bunschoten Stad,

Eemdijk en Spakenburg. Waar mogelijk wordt er gekozen voor een themagerichte aanpak om de beleving te versterken.

- Behouden van de kwaliteit en de ontwikkelen van nieuwe wandel- en fietspaden.
- Stimulering van recreatieve ondernemers en recreatieve initiatieven die bijdragen aan het verhaal van Bunschoten.

Wat gaan we er voor doen?

- Het opstellen van een gericht marketingcommunicatieplan om een goede start te maken met citymarketing. Dit wordt naast het organiseren van diverse kenmerkende evenementen een taak van het bestuur van de nieuwe organisatie Samen SPKNBRG, als opvolger van Dynamisch Spakenburg.
- Leveren van actieve (personele) bijdrage aan (regionale) initiatieven op recreatief toeristisch en promotioneel gebied.
- Subsidiëren van een toeristisch informatiepunt voor het bevorderen van toeristische en recreatieve mogelijkheden. De nieuwe organisatie Samen SPKNBRG krijgt subsidie nadat de BIZ in Spakenburg centrum is afgeschaft. Hiervoor is geld vrijgemaakt waarbij genoemd bestuur ook personeel in dienst kan nemen voor het vermarkten van het merk Spakenburg en het organiseren van evenementen.
- De gemeente ondersteunt initiatieven waarin het unieke en onderscheidende karakter van Bunschoten-Spakenburg centraal staat en die in potentie bijdragen aan het vergroten van het aantal dag- en/of verblijfsrecreanten.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2022	Nederland 2022
Functiemenging	%	CBS <u>BAG/</u> LISA	58,7	53,8
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Landelijk Informatie systeem arbeidspla atsen	167,4	174,1

Wat mag het kosten?

Programma Economie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	57	100	79	91	91	91
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13	13	8.318	3.259	5.504	5.586
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	102	213	234	227	227	227
Economische promotie	229	208	297	277	297	277
Totaal lasten	401	534	8.928	3.854	6.119	6.180
Baten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	8.305	3.246	5.491	5.573
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	86	98	101	94	94	94
Economische promotie	76	39	40	40	40	40
Totaal baten	162	137	8.446	3.379	5.624	5.706
Saldo programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	57	100	79	91	91	91
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13	13	13	13	13	13
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	16	115	133	134	134	133
Economische promotie	153	169	257	237	257	237
Totaal saldo	239	397	482	475	495	474

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2024	2025	2026	2027
Economische visie	100.000	-	-	-
Vervanging geluidsinstallatie markt	14.470	-	-	-
Totaal	114.470	-	-	-

Toelichting

Bij het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur zijn de effecten van de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid te zien. De basis voor deze raming is de meerjarenprognose grondexploitatie.

Door een herschikking van de formatie voor economische promotie (toerisme en economie) komt de raming op dit taakveld hoger uit.

2.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als in immaterieel opzicht. Onderwijs en educatie draagt bij aan de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners. Dit begint al bij de jonge inwoners. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn of haar talenten ontwikkelen. Waar nodig wordt passende ondersteuning gegeven.

Het programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- Openbaar onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het programma Onderwijs is onlosmakelijk verbonden met het programma Sociaal domein.

Context en achtergrond

Tot het taakveld Openbaar onderwijs behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basis- en middelbaaronderwijs.

Tot het taakveld Onderwijshuisvesting behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. De gemeente zorgt voor integrale huisvestingsfaciliteiten waarin onderwijs wordt aangeboden. Goede onderwijshuisvesting draagt bij aan gevarieerd en aantrekkelijk onderwijs en ondersteunt de doelen vanuit dit beleidsonderdeel.

Tot het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Binnen het onderwijs wordt samengewerkt, zodat ieder opgroeiend kind in beeld is en een passende schoolloopbaan krijgt met eventueel tijdig de juiste zorg op het juiste moment. Er wordt uitdagend onderwijs geboden waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden. Hierbij wordt rekening gehouden zowel met beperkingen als talenten van kinderen. Op deze wijze kunnen kinderen zich, zo goed als mogelijk, ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 '*Bouwen aan de toekomst*'
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 (onder voorbehoud van vaststelling door de raad)
- Integraal Huisvestingsplan Scholen 2020 - 2024
- Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort 2024 (inclusief bijbehorende 'eenjarige subsidieregeling Volwasseneneducatie Regio Amersfoort 2024')

Verordeningen:

- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2021
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bunschoten 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Bunschoten

Overig:

- Leerplicht jaarverslag 2022 – 2023
- Conventen Voor- en vroegschoolse educatie Bunschoten en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn (voorschool – basisonderwijs) 2022 – 2026.
- Nadere regel Subsidie kinder- en peuteropvang 2023
- Beleidsregel Handhaving kwaliteit kinderopvang 2023 Bunschoten
- Jaarverslag Handhaving Kinderopvang 2022

Taakveld Openbaar onderwijs

Wat willen we bereiken?

- Huidige aanbod openbaar primair onderwijs (inclusief bewegingsonderwijs en schoolzwemmen) continueren.

Wat gaan we er voor doen?

- Het aanbod van het openbaar primair onderwijs blijven monitoren.
- Het bewegingsonderwijs en schoolzwemmen blijven ondersteunen (vervoer en locatie faciliteren).

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- Passende onderwijshuisvesting op basis van het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan voor de scholen, waarbij aandacht is voor mogelijkheden van multifunctionele accommodaties.

Wat gaan we er voor doen?

- Oplevering nieuwe school in Rengerswetering.
- Projecten voortvloeiend uit het geactualiseerde [IHP](#).

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken?

- Volwassenen zijn duurzaam aan het werk.
- Volwassenen functioneren zelfstandig.
- Jeugdigen ontwikkelen zich optimaal.
- Voorkomen, vroeg signaleren en aanpak van onderwijs(taal)achterstanden.
- Voorkomen, terugdringen en aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Integrale samenwerking versterken binnen de [LEA](#).

Wat gaan we er voor doen?

- Zorgen dat inwoners vaardiger worden met de Nederlandse taal en de digitale wereld (basisvaardigheden).
- Uitvoering geven aan de Samenwerkingsagenda Passend Onderwijs en Jeugd Regio Eemland in samenspraak met schoolbesturen en Samenwerkingsverbanden.
- Uitvoering geven aan de thema's op de [LEA](#), die jaarlijks worden vastgesteld in samenspraak met onderwijsbestuurders, bestuurders van de kinderopvanginstelling/voorscholen en de bestuurder van De Boei.
- In regionaal verband uitvoering geven aan het 'Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort 2024' zodat in elke arbeidsmarktregio een kwalitatief goed [WEB](#)-bekostigd educatieaanbod en een effectieve aanpak van laaggeletterdheid wordt gerealiseerd;
- Uitvoering geven aan bestaand beleid (inclusief wettelijke taken en anticiperen op nieuwe taken en ontwikkelingen) en aan het nog vast te stellen nadere regels en/of beleidsregels ter actualisatie.
- Zorgdragen dat minder jeugdigen voortijdig schoolverlaten zonder kwalificatie door uitvoering te geven aan sluitende aanpak. Thuiszitters en kwetsbare jongeren toeleiden naar passende opleiding, werk en ondersteuning, met regionale afstemming en samenwerking.
- Zorgdragen voor een passende vervoersvoorziening naar een school volgens de vastgestelde verordening leerlingenvervoer waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid van deze leerlingen wordt gestimuleerd. De huidige verordening leerlingenvervoer wordt, in regionaal verband, geactualiseerd. In lijn hiermee wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe aanbesteding voor het leerlingenvervoer vanaf het schooljaar 2024 – 2025.
- Een breed gedragen visie op het onderwijs ontwikkelen in samenspraak met de betrokken lokale onderwijs partners. De dorpsbrede vastgestelde 'Visie op integraal kindcentra', inclusief passend thuisnabij onderwijs en een doorlopende leer- en ontwikkellijn met de kinderopvang is hier onderdeel van.

- In contact treden met de lokale (onderwijs)partners om een gezamenlijk pact te sluiten om pesten tegen te gaan. Hierbij wordt onderzocht of een dorpsbrede training effectief is om pesten te voorkomen en aan te pakken.
- Zorgdragen voor het continueren van de ingestelde kinderburgemeester en kindergemeenteraad.
- Stimuleren dat het voortgezet onderwijs in Bunschoten een breed aanbod biedt waaronder een VMBO gericht op techniek en maatschappelijke stages;

Indicatoren Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer (per 1 september)	P	Administratie	130	130	128	128	125	125

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Prognose per 1-10-2022	Prognose per 1-10-2023	Prognose per 1-10-2024
Prognose leerlingenaantallen basisonderwijs*	P	2.091	2.097	2.077

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Werkelijk per 1-2-2023
Werkelijk leerlingenaantallen basisonderwijs	P	2.212

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

* Het aantal leerlingen basisonderwijs kan voor de begroting niet worden ingevuld, omdat de gemeente niet op het aantal leerlingen kan sturen. Deze cijfers worden alleen verstrekt met de jaarrekening. Bij de behandeling van kadernota 2024 – 2027 is motie 6 aangenomen waarin wordt verzocht om de meest recente streefwaarden voor de leerlingenaantallen te vermelden én de meest actuele werkelijke telling van de leerlingen.

De prognose leerlingenaantallen zijn gebaseerd op de getallen uit het huidige IHP. Op het moment van opmaken was het nieuwe IHP nog niet vastgesteld.

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2022*	Nederland 2022*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	0	4,2
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	21	24
Voortijdige schoolverlaters totaal VO + MBO onderwijs	% van alle leerlingen van 12-23 jaar	DUO/ Ingrado	1,7 (2020)	1,7 (2020)

* Betreft schooljaar 2021/2022

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	41	49	48	48	48	48
Onderwijshuisvesting	694	919	988	982	965	954
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.003	2.039	2.130	2.138	2.138	2.138
Totaal lasten	2.738	3.007	3.165	3.168	3.151	3.140
Baten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	8	11	23	11	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	777	807	813	773	773	773
Totaal baten	785	818	835	784	773	773
Saldo programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	41	49	48	48	48	48
Onderwijshuisvesting	686	908	965	971	965	954
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.225	1.233	1.317	1.365	1.365	1.365
Totaal saldo	1.953	2.189	2.330	2.384	2.378	2.367

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2024	2025	2026	2027
Nieuwbouw Rengerswetering	2.750.000	-	-	-
Totaal	2.750.000	-	-	-

Toelichting

De inkomsten op taakveld Onderwijshuisvesting hebben te maken met het NPO geld dat wij ontvangen voor het noodlokaal bij 't Kruisrak. De lasten daarvan zijn ook op dit taakveld verwerkt. De stijging van de lasten op dit taakveld is ook het gevolg van de kapitaallasten nieuwbouw Rengerswetering.

De baten op het taakveld onderwijsbeleid en leerlingzaken hebben betrekking op de Rijksmiddelen onderwijsachterstandenbeleid.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouders P. van Asselt. Voor het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, voor het speelbeleid is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Ruimte.)

Omschrijving programma (missie)

Gemeente Bunschoten beschikt over een rijke cultuur die historisch is gegroeid, dit is daarbij een belangrijk onderdeel van de identiteit. Het brede cultuuraanbod is het waard om te koesteren. Sport, cultuur (beleving) en recreatie zijn instrumenten die de leefbaarheid binnen de gemeente versterken. De gemeente Bunschoten wil een gastvrije gemeente zijn voor bezoekers en bewoners. Zelfredzaamheid (en samenwerking), stimuleren en zorgdragen voor goede voorzieningen staat voorop.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Context en achtergrond

Sport

Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid, sociale contacten en een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt algemeen erkend. Daarnaast is sport een belangrijk instrument waarmee ook andere doelen bereikt kunnen worden, zoals het oplossen van maatschappelijke problemen of het profileren van de gemeente. De gemeente heeft een rol in het zorgdragen voor een adequate sportinfrastructuur met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen.

In het sportaccommodatiebeleid wordt gestimuleerd accommodaties te ontwikkelen en te onderhouden. Zelfredzaamheid speelt hierbij een grote rol, dit vergroot de maatschappelijke betrokkenheid.

Kunst en cultuur

De gemeenschap herbergt een veelheid aan kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele instellingen. Dit resulteert dan ook in een breed kunst- en cultuuraanbod. De gemeente ondersteunt culturele instellingen, stichtingen en verenigingen, zodat een zo breed en groot mogelijk publiek (zowel jong als oud) actief kan bijdragen aan en/of in aanraking komt met kunst en cultuur.

Daarnaast ondersteunt zij het Cultuurplatform bij het stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen deze partijen.

Erfgoed

De gemeenschap is trots op zijn gebouwd, varend en immaterieel cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente ondersteunt daarom de verenigingen, stichtingen en instellingen die zich inzetten voor het behoud en het onder de aandacht brengen ervan bij het grote publiek.

Daarnaast beschermt zij het historische dorpsgezicht rondom de museumhaven Spakenburg met zijn vissershuisjes, botters en de oudste en enige nog volledig in bedrijf zijnde botterwerf in Nederland; de monumentale (agrarische) bebouwing rondom de Centrale As (Veenestraat, Dorpsstraat, Stadsgracht) en in het buitengebied (Eemdijk) en de archeologische erfenissen, zoals de Stadsweiden (de restanten van de middeleeuwse stadsuitleg).

Media

De bibliotheek fungeert als kenniscentrum van informatie, educatie en cultuur in de gemeente waar inwoners kennis kunnen nemen van allerlei cultuuruitingen in de ruimste zin van het woord. Daarnaast levert de bibliotheek een bijdrage in de aanpak van laaggeletterdheid, (lees)ontwikkeling en ontspanning van de inwoners waarbij ingespeeld wordt op maatschappelijke veranderingen. Het (Digi)Taalhuis in de bibliotheek neemt hierin een belangrijke plaats. Bovendien wordt de bibliotheek steeds meer multifunctioneel waarbij aandacht is voor sociale cohesie, verbinding en onderlinge ontmoeting van inwoners en een podium biedt aan gastsprekers.

De gemeente heeft belang bij een lokaal toereikend media-aanbod. Zij ondersteunt daarom ook de lokale omroep bij het aanbieden daarvan.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Er is meer aandacht voor recreatieactiviteiten die vanuit de voordeur kunnen worden gestart. Daarbij gaat het niet alleen om de lichamelijke, maar ook om de geestelijke ontspanning. Recreatie dichtbij huis is gewild, omdat de recreant hierin flexibel met zijn tijd om kan gaan. De watersport heeft een belangrijke functie in de gemeente; het water vormt een aantrekkelijk decor voor allerlei vrijetijdsactiviteiten. Sinds enkele jaren ondervinden watersporters op de Randmeren 's zomers grote hinder van waterplanten die naar de oppervlakte groeien. Er wordt periodiek gemaaid, maar het bevaarbaar gebied blijft beperkt en leidt in enkele gevallen tot gevaarlijke situaties. In samenwerking met andere partijen wordt naar oplossingen gezocht. Op de korte termijn zijn het maaien van een groter gebied, vaker maaien en duidelijke communicatie van belang. Verdiepen is de enige structurele oplossing, waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht (onder andere natuur, financiën).

Bunschoten ligt midden in het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland, hierdoor zet Bunschoten zich actief in voor een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van kernkwaliteiten. Van hieruit zijn onder andere projecten ontstaan als Laakzone en de aanleg van fiets- en wandelpaden.

De rijke cultuurhistorische identiteit van Bunschoten maakt dat de gemeente aantrekkelijk is voor (dag)toeristen. De gemeente wil activiteiten stimuleren die Bunschoten op de kaart zetten, zoals het uitbreiden of versterken van activiteiten die gericht zijn op bestaande en nieuwe doelgroepen, nationaal en internationaal. Ook willen we graag de verblijfsduur verlengen en het bezoek meer spreiden over de week. Bunschoten heeft weinig overnachtingsmogelijkheden voor toeristen. Initiatieven zoals Bed & Breakfast en Kamperen bij de Boer zijn mogelijk gemaakt. Marketing en promotie van alle recreatieve/toeristische voorzieningen, de zichtbare en voelbare gastvrijheid bij aankomst en tijdens het verblijf in Bunschoten en de infrastructuur is een belangrijk middel.

Een groene leefomgeving heeft positieve invloed op gezondheid, de leefbaarheid en economische waarde van onroerend goed. Door de aanwezigheid van groen worden mensen meer gemotiveerd tot bewegen en te recreëren in de buitenlucht. Een goede speelvoorziening stimuleert kinderen om buiten te spelen, bewegen en in een veilige omgeving de wereld stapsgewijs te ontdekken.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Kadernota Cultuurbeleid *'Sporen naar een blijvende opdracht'* 2003
- Visie en actieplan voor een samenhangend cultuurbeleid 2008
- Erfgoedbeleid - Een nieuwe nota voor historische waarden 2008
- Masterplan behoud Museumhaven Spakenburg 2015
- Nota *'Een deurkiek'* 2000
- Toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*
- Nota accommodatiebeleid *'Stimulus'* 2002
- Lokaal Sportakkoord 2020
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 (onder voorbehoud van vaststelling door de raad)
- Ontwikkelingsvisie Laakzone 2008
- Haalbaarheidsstudie *'Paden in de Eempolder'* 2005
- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Verordeningen:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2022
- Nadere regel subsidie Cultuur 2015 (eerste wijziging)
- Erfgoedverordening 2013
- Ligplaatsenverordening 2013

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?

- Het bevorderen van sport en bewegen bij jeugdige inwoners, volwassenen en inwoners met een beperking.
- Het ondersteunen en stimuleren van recreatieve sportbeoefening en breedtesport.
- Het ondersteunen van organisaties die zich bezighouden met sportbeoefening.

Wat gaan we er voor doen?

- Het bieden van (financiële) ondersteuning aan Stichting Gewoon Sport Bunschoten.
- Regionaal participeren in het aangepast sporten project "Grenzeloos Actief".
- Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
- Het stimuleren van sportieve activiteiten gericht op gezondheidsbevordering.
- Het inzetten van buurtsportcoaches aan de hand van nieuwe afspraken voor de periode 2024-2026.
- In samenwerking met Stichting Sportplatform Bunschoten uitvoering geven aan het Sportakkoord II.

Taakveld Sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een diversiteit aan kwalitatief goede sportvoorzieningen in de gemeente Bunschoten met voldoende capaciteit om verenigingen, scholen en inwoners de gelegenheid te bieden te kunnen sporten.

Wat gaan we er voor doen?

- Sturing geven aan het onderhoud en renovatie van de sportvelden, door het actualiseren van en uitvoering geven aan een beheersplan.
- Bieden van ondersteuning aan verenigingen om sportaccommodaties in stand te houden of te realiseren. Bij de bouw van nieuwe accommodaties uitgaan van de multifunctionaliteit van het gebouw en de mogelijkheden tot kruisbestuiving.
- Beheer en exploitatie sportaccommodaties duurzaam borgen.
- Uitvoering geven aan de nota sportaccommodaties.

Indicatoren Sportaccommodaties

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits-onderzoek ISA-sport	12	12	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Het stimuleren en in stand houden van cultuurparticipatie door het ondersteunen van initiatieven en zoveel mogelijk mensen in aanraking te laten komen met het kunst- en culturaanbod in de gemeente.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven die verdere samenwerking op het gebied van kunst en cultuur binnen de gemeente bevorderen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het (financieel) ondersteunen van het Cultuur Platform Bunschoten en de hieruit voortvloeiende initiatieven.
- Het subsidiëren van culturele verenigingen en instellingen zoals muziekverenigingen, de Oranjeverenigingen en Stichting Beiaard.
- Het stimuleren en financieel ondersteunen van cultuurparticipatieprojecten via incidentele subsidies.
- Het financieel ondersteunen van muzikeducatie voor kinderen door het subsidiëren van een programma voor een binnenschools-programma gekoppeld aan een buitenschools vervolg.
- Het financieel ondersteunen van een cultuureducatieprogramma voor basisscholen, uitgevoerd door Kunst Centraal in samenwerking met lokale cultuur- en erfgoedinstellingen.
- Het verrichten van onderzoek hoe cultuur binnen onze gemeente een plek kan krijgen (kan een bestaand gebouw zijn).
- Het kosteloos aanbieden van expositieruimte op het gemeentehuis.

Taakveld Musea

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een professioneel en gecertificeerd museum om de (deels gemeentelijke) collectie (kunst)historische objecten te beheren. Daarmee kan de rijke cultuurhistorie van Spakenburg onder de aandacht gebracht worden bij de gemeenschap en daarbuiten en de plek zijn waar bezoekers de lokale kunst en cultuur uit het verleden in het heden leren kennen en begrijpen.
- Het stimuleren van het museum in de ambitie om het kloppend hart van cultureel Spakenburg te zijn en daarin samenwerking te zoeken met andere culturele partijen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het financieel ondersteunen van een gecertificeerd museum en het stimuleren bij het maken van plannen waardoor het museum ook in de toekomst kan blijven voortbestaan en in ontwikkeling kan blijven.

Indicator Musea

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spakenburg	5.571	9.154	12.500	12.500	12.500	12.500

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Het streven is dat vanaf 2024 de bezoekersaantallen weer terug zijn op het oude niveau van voor de lockdownperiode.

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

- Door het opstellen van erfgoedbeleid op lange termijn de integraal cultuurhistorisch waardevolle zaken behouden voor volgende generaties om daarmee de identiteit en het historisch besef van de samenleving te versterken.
- Het behoud als ensemble van Museumhaven Spakenburg met de botterwerf en de omliggende aan de visserij gerelateerde bebouwing en historische schepen.
- Het onder de aandacht brengen en vergroten van kennis over de lokale cultuurhistorie bij zowel inwoners als bezoekers van de gemeente.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor nadere samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed met de betrokken erfgoedpartners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het beleid voor gemeentelijk erfgoed zorgvuldig bekijken en nieuwe kaders meegeven die gericht zijn op:
 - verbreding van de zorg voor ons erfgoed naar immaterieel erfgoed;
 - kwaliteit en focus in plaats van kwantiteit;
 - een helder en onafhankelijk afwegings- en toetsingskader bij de beoordelingen en bezwarenbehandeling;
 - zorgvuldig contact en waar mogelijk op overeenstemming gericht overleg met de betrokken eigenaren;
 - een passend onderhoudsbudget voor eigenaren van erfgoed.
- Het stimuleren van de aanwezigheid van historische schepen die, in verschillende gradaties, bijdragen aan het historische beeld van de Museumhaven Spakenburg door middel van liggeld subsidie en het structureel subsidiëren in onderhoud van de authentieke houten botters.
- Het waar nodig uitbreiden van de lijst met gemeentelijke monumenten en het uitbreiden van de bijbehorende subsidiemogelijkheid voor monumenteigenaar waardoor ze de mogelijkheid krijgen tot noodzakelijk onderhoud om de monumenten in stand te houden.
- Naar behoren en met ambitie uitvoeren van de wettelijke verplichte taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie. Waaronder het verankeren van de cultuurhistorische waarden in de ruimtelijke ordening door het vastleggen daarvan in de omgevingsvisie en het omgevingsplan (verplichting vanuit overheid).
- Het subsidiëren van - en samenwerken met diverse stichtingen op gebied van erfgoed, zoals het Centrum voor Erfgoed en Cultuur en de Historische Vereniging Bunschoten.
- Het ontsluiten van historische (foto)materialen via www.erfgoedbunschoten.nl, gezamenlijk met de Historische Vereniging.
- Het vernieuwen van de website www.erfgoedbunschoten.nl waarbij de toegankelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en uitstraling verbetert.
- Het plaatsen en vervangen van cultuurhistorische informatieborden op diverse locaties in de gemeente.
- Het aansluiten als convenant-partner bij het Convenant Nedersaksisch.
- Het plaatsen van een monument ter nagedachtenis aan de verdronken vissers uit onze gemeente.

Indicator Cultureel erfgoed

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	65	65	*	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* De indicator is nog nader te bepalen, afhankelijk van de evaluatie van het bestaande monumentenbestand dat in 2023 plaatsvindt.

Taakveld Media

Wat willen we bereiken?

- Het instant houden van de Bibliotheek in Bunschoten; inclusief het Informatiepunt digitale overheid en het (Digi)Taalhuis.
- Inwoners ondersteunen om zich te ontwikkelen zodat iedereen, zo goed als mogelijk, mee kan doen in de maatschappij.
- Stimuleren van een geletterde samenleving: bevorderen van lezen en leesplezier, mee kunnen doen in de digitale samenleving en een leven lang ontwikkelen van basisvaardigheden die bijdragen aan blijvende participatie. Naast de 'klassieke' boekenbibliotheek treedt er verschuiving op naar een maatschappelijke-educatieve bibliotheek met een vrij toegankelijke plek met een brede informatiefunctie.
- Voortbestaan van de lokale omroep door het stimuleren van een samenwerkingsverband met lokale omroepen uit de regio, met behoud van de lokale identiteit.
- Het ondersteunen van de streekomroep in voortbestaan en verdere ontwikkeling door het stimuleren van een samenwerkingsverband met voormalige lokale omroepen uit de regio met behoud van de lokale identiteit.
- Het behouden voor de toekomst van het archief van de voormalige lokale omroep, en waar mogelijk het archief ook ontsluiten.

Wat gaan we er voor doen?

- Subsidiëren van Stichting Regiobibliotheek Eemland, vestiging Bunschoten:
 - Het beheren en uitlenen van een (literatuur)collectie en ondersteunen van het (Digi)taalhuis;
 - Informatiepunt digitale overheid ondersteunen in samenwerking met de deelnemende gemeenten van de Bibliotheek Eemland waar dit een meerwaarde heeft;
 - Het (mee)organiseren, ondersteunen en stimuleren van lees(bevorderings)activiteiten en digitale taal-/mediavaardigheden zoals het Taalcafé, Klik en Tik, Zomerschool, Bibliotheek op School, Boekenpret, VoorleesExpress, Digisterker, Leeskringen, lezingen, ontvangst groepen en klassen, etc.;
 - Lees- en mediabevordering op het Oostwende College;
 - Continuering van het uitleenpunt in Eemdijk.
- Werken aan een toekomstbestendige bibliotheek. Er is bestuurlijk overleg en afstemming met de Bibliotheek Eemland en de vijf samenwerkende deelnemende gemeenten over het herijken van de financiële onderlinge afspraken en de onderlinge samenwerking om de continuïteit van de Bibliotheek Eemland te waarborgen. We werken aan overeenstemming en leggen dit vast in een samenwerkingsovereenkomst voor komende jaren.
- Ondersteuning bieden aan en samenwerken met onderwijs- en andere betrokken instellingen op het gebied van cultuur.
- Het subsidiëren van de streekomroep Eemland1 (wettelijke verplichting) en waar mogelijk de streekomroep gezamenlijk met de gemeentes uit de regio ondersteunen bij verdere professionalisering.
- Het subsidiëren van het langdurig opslaan van het archief van de voormalige lokale omroep. Het meedenken in de mogelijkheid voor het ontsluiten van dit archief, zodat het inzichtelijk en bruikbaar is voor geïnteresseerden.

Indicator Media

Omschrijving	<u>E</u> P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	17,99	19,6	19,6	19,6	19,8	19,8

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

- Een groene leefomgeving creëren die bijdraagt aan het welzijn van de inwoners en een positieve uitwerking heeft op de leefomgeving.
- Een buitenruimte die klimaatbestendig is ingericht en bijdraagt aan biodiversiteit. Meer ruimte voor groen binnen de stedelijke omgeving speelt een belangrijke rol bij het tegengaan van hittestress en het creëren van extra waterberging.
- Een duurzaam en gezond bomenbestand dat voldoet aan de wettelijke zorgplicht voor boomveiligheid, waarbij nieuwe bomen en boomstructuren voldoende ruimte hebben zowel boven- als ondergronds.
- Voor de jeugd het waarborgen van de basisvoorziening sport en spelen. Gezinsvriendelijke en veilige wijken met een gelijkmatige spreiding van speel- en sportvoorzieningen over de gemeente, waarbij de inrichting van de speeltuinen wordt gekenmerkt door actief en natuurlijk spelen. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het omvormen van bestaande speeltuinen naar samenspeelplekken ter bevordering van het inclusief spelen.
- Inwoners waar mogelijk betrekken bij hun leefomgeving door participeren bij beleidsvraagstukken en inrichtingsvraagstukken.
- Het voor de watersport bevaarbaar houden van het Eemmeer in de zomermaanden, wanneer de waterplantengroei het grootst is.

Wat gaan we er voor doen?

- Het uitvoeren van het dagelijkse groenbeheer, binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen en contracten, die gericht zijn op het in standhouden van de groenvoorziening en buitenruimte. Dit heeft betrekking op het beheer van de bomen, de plantsoenen, de gazons, de bermen en het bestrijden van onkruid op verharding. In 2024 wordt het gazonbestek herzien en aanbesteed.
- Binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de boomveiligheidscontrole (boomveiligheid) uitgevoerd en wordt de uitvoering van maatregelen uit het beleid voor de waardevolle bomen en boomstructuren voortgezet.
- Het uitvoeren van diverse groenrenovaties (in combinatie met speeltuinen) om de beoogde kwaliteit te waarborgen. Waar mogelijk overbodig verhard oppervlak vervangen voor groen. Bewoners worden gevraagd om mee te denken over de invulling van hun buitenruimte.
- Het bomenbeleid en het groenbeleidsplan actualiseren en samenvoegen tot één beleidsstuk.
- Naast het dagelijks beheer en het uitvoeren van de veiligheidsinspecties wordt op basis van het speelbeleid 2022-2026 diverse speeltuinen gerenoveerd en oude speeltoestellen vervangen. Bewoners worden benaderd om mee te denken over de invulling van de speeltuinen. Dit alles om de voorzieningen veilig, toegankelijk en op niveau te houden.
- In 2024 wordt het nieuwe wandelroutenetwerk Utrecht-oost opgeleverd door Routebureau Utrecht.

Indicatoren Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Streefwaarden			
					2024	2025	2026	2027
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie	100%	100%	100%	100%	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	97%	97%	92%	92%	92%	92%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De coöperatie is belast met een aantal aspecten van beheer en onderhoud in de Randmeren en activiteiten op het gebied van (inter)nationale positionering. De Stichting Maaian Waterplanten Randmeren zorgt voor de gezamenlijke aanpak van de enorme groei van waterplanten, die de pleziervaart belemmert.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	2016 * Bunschoten	2016 * Nederland
Niet sporters	%	Gezondheids- monitor <u>GGD</u> , CBS en <u>RIVM</u>	50,2	48,7

* Door een fout in het systeem van het uitvoerende onderzoeksbureau bij de dataverzameling van de Gezondheidsmonitor 2020 is het niet mogelijk om gegevens over bewegen en sporten voor Bunschoten te presenteren.

Wat mag het kosten?

Programma Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	325	307	306	300	279	149
Sportaccommodaties	1.744	1.782	1.859	1.858	1.832	1.815
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	103	144	138	136	136	136
Musea	261	274	300	300	300	300
Cultureel erfgoed	276	422	479	443	441	439
Media	411	454	477	451	451	451
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.933	2.240	2.395	2.384	2.388	2.382
Totaal lasten	5.054	5.623	5.953	5.872	5.827	5.671
Baten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	61	149	149	149	130	0
Sportaccommodaties	523	521	548	548	548	548
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4	18	18	18	18	18
Musea	54	53	53	53	53	53
Cultureel erfgoed	2	2	2	2	2	2
Media	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	43	53	49	49	49	49
Totaal baten	687	795	819	819	801	671
Saldo programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	264	158	157	152	149	149
Sportaccommodaties	1.222	1.261	1.311	1.309	1.283	1.267
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	99	126	120	118	118	118
Musea	206	221	247	247	247	247
Cultureel erfgoed	274	420	477	441	439	437
Media	411	454	477	451	451	451
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.891	2.187	2.346	2.335	2.339	2.333
Totaal saldo	4.367	4.828	5.134	5.053	5.026	5.001

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2024	2025	2026	2027
Verlichting toren/ Visser van Spakenburg	-	13.000	-	-
Aanleg pumptrack	50.000	-	-	-
Digitalisering historisch beeldarchief	14.000	-	-	-
Werkzaamheden Kleine Zeetje	177.500	-	-	-
Spelenbeleid samenspeelplekken	30.000	30.000	30.000	-
Strekdam vaargeul Scouting	65.169	-	-	-
Windwatermolen Zuiderzeehaven	21.000	-	-	-
Buitenterrein zwembad de Duker	-	-	-	75.000
Parkeervoorzieningen kuststrook Westmaat	-	100.000	-	-
Totaal	357.669	143.000	30.000	75.000

Toelichting

Op het taakveld Sportbeleid en activering is rekening gehouden met de inkomsten vanuit De Brede SPUK.

Bij het taakveld Sportaccommodaties is vooral de inflatieaanpassing het verschil in lasten ten opzichte van voorgaande jaren.

De toename van lasten van het taakveld Cultureel erfgoed heeft te maken met de extra subsidie op botters vanuit de kadernota 2024.

Ook bij het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie heeft de toename betrekking op inflatie en areaaluitbreiding.

2.6 Sociaal domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als immaterieel opzicht. Zelfredzaamheid en zelf organiserend vermogen van inwoners en van de lokale gemeenschap staat hierbij voorop en wordt versterkt. Waar nodig wordt passende ondersteuning geboden. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn of haar talenten ontwikkelen.

Met ingang van begroting 2023 zijn de taakvelden in het programma Sociaal domein veranderd. De teksten in deze programmabegroting zijn geschreven naar de nieuwe indeling.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen
- WSW en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Huishoudelijke hulp (WMO)
- Begeleiding (WMO)
- Dagbesteding (WMO)
- Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- Jeugdhulp begeleiding
- Jeugdhulp behandeling
- Jeugdhulp dagbesteding
- Jeugdhulp zonder verblijf overig
- Pleegzorg
- Gezinsgericht
- Jeugdhulp met verblijf overig
- Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf
- Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Gesloten plaatsing
- Beschermd wonen (WMO)
- Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Het programma Sociaal domein is onlosmakelijk verbonden met het programma Onderwijs, Sport, cultuur en recreatie en Volksgezondheid en milieu.

Context en achtergrond

In 2023 wordt een nieuw beleidskader opgesteld voor het jaar 2024 en verder. Bij het opmaken van deze begroting waren visie en uitgangpunten nog in ontwikkeling. Daarom is ervoor gekozen de context van het beleidskader 2019-2023 aan te houden.

Alle inwoners van de gemeente Bunschoten hebben gelijke kansen om mee te doen

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als immaterieel opzicht. Daarvoor werken overheid, maatschappelijke partners en inwoners samen om de maatschappelijke doelen te realiseren. Daarbij wordt de eigen identiteit en mogelijke beperkingen van inwoners in acht genomen.

Daaruit volgen vier missies:

1. *Alle inwoners kunnen volwaardig meedoen en krijgen daarbij - waar nodig - ondersteuning*
We bevorderen de participatie van personen en ondersteunen zelfredzaamheid.
2. *Alle inwoners ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor hun omgeving*
Door sociale samenhang te bevorderen wonen inwoners graag in de gemeente Bunschoten. Mensen letten op elkaar, helpen elkaar en voelen zich veilig bij elkaar. Hierin hebben ook (sport)verenigingen, bedrijven en geloofsgemeenschappen een belangrijke rol.
3. *Alle inwoners hebben een optimale gezondheid*
Gezondheid is geen doel op zich maar een middel om volwaardig mee te doen. Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en zelf regie te voeren in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.
4. *De jeugd kan zich optimaal ontwikkelen en groeit veilig op*
De jeugd verdient extra aandacht, hoewel ook de vorige missies betrekking hebben op de jeugd. Jeugdigen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen en in een veilige omgeving opgroeien.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 (onder voorbehoud van vaststelling door de raad)
- Beleidsplan Mantelzorg en vrijwilligerszorg 2016 – 2019, *'Samen kunnen we meer! Omzien naar elkaar'*
- Woonvisie 2020 - 2025 gemeente Bunschoten
- Beleidsplan Armoede en Schulden 2020 – 2023
- Regiovisie *'Samen in de Wijk'* 2021 – 2026
- Beleidsplan toezicht en handhaving Sociaal Domein 2021 – 2024, [BBS](#) gemeenten.
- Nota voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2022, Gemeente Bunschoten
- Regiovisie *'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp'* 2021 – 2026
- Regiovisie *'Voor een veilig thuis regio Utrecht'*

Verordeningen:

- Omgekeerde verordening Sociaal Domein 2023
- Verordening Cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening 2017
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wet sociale werkvoorziening 2008

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Inwoners participeren zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving.
- Kracht van de samenleving wordt optimaal benut.
- Er is voldoende passend aanbod van basiszorginfrastructuur.
- Ouders/verzorgers voelen zich beter toegerust in hun ouderschap.
- Eenzaamheid onder inwoners neemt af.
- Daling overbelaste mantelzorgers.
- Nieuwkomers leren de Nederlandse taal en verdiepen zich in de Nederlandse normen en waarden.
- Een inclusieve samenleving, waaraan iedere inwoner mee kan doen, ongeacht beperking, geaardheid of achtergrond.

Wat gaan we er voor doen?

- Versterken van de basiszorginfrastructuur waar dat nodig blijkt (i.s.m. De Boei, Sociaal team).
- Vergroten van het collectief aanbod om de inzet van individuele voorzieningen te voorkomen. Dit zorgt ervoor dat inwoners met lichte ondersteuningsvragen laagdrempelig in de buurt geholpen kunnen worden, zonder dat direct individuele professionele hulpverlening ingezet hoeft te worden.

- Ondersteunen van nieuwe initiatieven binnen het sociaal domein, waarvoor subsidie wordt aangevraagd. In die gevallen waarin dat een aanvulling is op het bestaande aanbod.
- We werven meer vrijwilligers die zich inzetten voor buurt of gemeenschap.
- In het kader van 'Eén tegen eenzaamheid' werken we nog meer integraal aan het voorkomen van eenzaamheid.
- Inwoners bij wie mogelijk sprake is van eenzaamheid en die in een isolement dreigen te raken worden bezocht.
- Inwoners wordt de gelegenheid geboden hun eenzaamheid te melden bij een meldpunt.
- We continueren het waarden van mantelzorgers. We maken daarbij gebruik van het mantelzorgcompliment.
- Uitvoering van het beleidsplan mantelzorg en vrijwilligerszorg om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.
- We zetten ons als dementievriendelijke gemeente actief in om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving.
- De regeling voor sociaal medische advisering wordt voortgezet.
- Voor alle peuters van 2,5 tot 4 jaar is er een passende plek in de kinderopvang.
- Naast taalonderwijs wordt ingezet op (vrijwilligers)werk.
- Hindernissen in toegankelijkheid worden gesignaleerd en verholpen, in samenwerking met andere teams binnen de gemeente (VN-verdrag).

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Wat willen we bereiken?

- Inwoners worden tijdig geholpen.
- Specialistische hulp wordt ingezet als dat niet anders kan.
- Eén huishouden, één plan, één regisseur.
- Er wordt integraal samengewerkt binnen het sociaal domein bij gezinnen met meervoudige problematiek.

Wat gaan we er voor doen?

- Het Sociaal team (inclusief Zorgloket) biedt of regelt in goed overleg met de inwoner passende zorg en betreft ook de mogelijkheden die familie en sociaal netwerk bieden. Het sociaal team en de gedragsdeskundigen gaan zelf meer inwoners begeleiden in plaats van doorverwijzen naar aanbieders.
- Het team werkt nauw samen met maatschappelijke partners.
- Het team helpt zo snel als mogelijk en probeert wachtlijsten tegen te gaan.
- De werkwijze van ons sociaal team en de overige lokale teams in de regio wordt meer eenduidig en afgestemd op de inzet van de specialistische jeugdhulpaanbieder MetMaya.
- De toegang tot specialistische jeugdhulp via de jeugd- en huisartsen loopt zoveel mogelijk via de gedragsdeskundigen.
- We implementeren de wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (beoogde ingangsdatum 1 juli 2024).
- We versterken het sociaal team, zodat zij beter toegerust zijn om hun (nieuwe) taken op het gebied van het signaleren en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling uit te voeren.
- Met gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire wordt contact gelegd en zij worden ondersteund.
- Uitvoering geven aan de regiovisie Voor een veilig thuis regio Utrecht.
- Het Sociaal Team werkt samen met Veilig Thuis, [SAVE](#), de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.

Taakveld Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?

- Iedereen die een uitkering of inkomensondersteuning nodig heeft en daar recht op heeft, krijgt deze tijdig, correct en efficiënt.
- De ondersteuning is zo kort mogelijk.
- Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam aan het werk helpen.
- Staan voor een effectief en doeltreffend armoedebeleid, waarbij de armoedeval wordt voorkomen.
- Minder inwoners met problematische schulden.

Wat gaan we er voor doen?

- Inzetten op het tijdig herkennen en aanpakken van schulden. Dit doen we door het inzetten van laagdrempelige hulp, meer bekendheid geven aan schulddienstverlening en het continueren van het project 'Vroegsignalering schulden'.
- Voorkomen onnodige en onrechtmatige uitkeringen, we zetten voorliggende voorzieningen in en maken rechten en plichten duidelijk. De menselijke maat wordt hierbij niet uit het oog verloren.
- We verstrekken de uitkering zo snel mogelijk. De klant krijgt binnen de wettelijke termijn van acht weken een besluit. We denken mee over de situatie in deze periode, en wijzen op de noodzaak informatie tijdig aan te leveren.
- We handhaven strikt, waarbij we in eerste instantie uitgaan van vertrouwen.
- We begeleiden inwoners met verminderd arbeidsvermogen naar een reguliere duurzame baan en zorgen dat werkgevers gecompenseerd worden voor het verminderd arbeidsvermogen.

Taakveld WSW en beschut werk

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.

Wat gaan we er voor doen?

- Mensen begeleiden uit het doelgroepenregister naar gesubsidieerd werk, en zorgdragen dat ze ook op hun werkplek blijven. Voor deze mensen is blijvende begeleiding nodig, anders dan bij de meeste anderen die de uitkering verlaten.
- Gebruik maken van de expertise van het Wsw-bedrijf voor de ondersteuning van de doelgroep beschut werk. Daarbij wordt de pilot Beschut werk geëvalueerd.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Goede ondersteuning bieden om de inwoners optimaal te laten participeren in de samenleving.
- Statushouders voldoen succesvol aan hun inburgeringsplicht.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners worden begeleid om zo snel mogelijk duurzaam aan het werk te gaan, of - als dat (nog) niet kan-, op andere wijze maximaal te participeren in de samenleving. Bij deze begeleiding wordt het brede sociale domein optimaal benut.
- Met elke klant een plan van aanpak opstellen, waarin afspraken worden vastgelegd. In het plan van maximaal één jaar oud staan de in te zetten instrumenten beschreven.
- Klanten proberen te matchen op vacatures. De caseload zo klein mogelijk houden, zodat mensen intensief begeleid kunnen worden. Het stimuleren van parttime werk en helpen bij urenuitbreiding. Klanten voor wie werk niet mogelijk is, leiden naar andere zinvolle daginvulling. Hierbij nauw samenwerken in het sociale domein.
- Statushouders worden bewogen om mee te doen aan de maatschappij, hetzij door aan het werk te gaan of anderzijds vrijwilligerswerk te verrichten.
- De verplichte inburgeringsonderdelen worden aan statushouders aangeboden. Klantmanagers inburgering houden regie op het inburgeringstraject.

Taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat willen we bereiken?

- Inwoners blijven langer thuis wonen.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners krijgen advies hoe zij zelf aan de slag kunnen om langer thuis te kunnen blijven wonen, daarbij ondersteunt door inzet vanuit de basisinfrastructuur, algemene en maatwerkvoorzieningen, zoals woon-, rollen en (collectieve) vervoersvoorzieningen.

- In de huidige Woonvisie is aandacht voor de ontwikkeling van (meer) levensloopbestendig aanbod. In 2024 zal er een nieuwe woonvisie worden opgesteld, waarbij meer aandacht is voor ontwikkeling en beschikbaarheid van woonzorgvormen.

Taakvelden Huishoudelijke hulp, Begeleiding, Dagbesteding en Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Wat willen we bereiken?

- Voldoende passend aanbod specialistische zorg.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- Voor Wmo nieuw wordt een herziene aanbesteding gestart voor een aantal maatwerkvoorzieningen (waaronder begeleiding) met het oog op de inkoop vanaf 2025.
- Zorgen voor een geleidelijke overgang van 18- naar 18+ door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden Jeugdzorg begeleiding, Jeugdzorg behandeling, Jeugdhulp dagbesteding, Jeugdhulp zonder verblijf overig

Wat willen we bereiken?

- Meer kinderen groeien zo thuis mogelijk op.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking en normaliseren
- De regiovisie '*Samen werken aan de specialistische jeugdhulp*' krijgt vorm, onder andere door de taakgerichte bekostiging van MetMaya met ingang van 2024.
- Implementeren van de nieuwe werkwijze ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen jeugd met de nieuw gecontracteerde aanbieder MetMaya (gebiedsteam jeugd).
- Voorkomen dat er kinderen uit huis worden geplaatst door het versterken van de sociale basis en de ambulante jeugdhulpverlening.
- Zorgen voor een geleidelijke overgang van 18- naar 18+ door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden Pleegzorg, Gezinsgericht en Jeugdhulp met verblijf overig

Wat willen we bereiken?

- Zo veel mogelijk kinderen groeien veilig thuis op. Als dat echt niet mogelijk is, dan groeien de kinderen op in gezinsvormen, zoals pleegzorg of een gezinshuis.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie '*Samen werken aan de specialistische jeugdhulp*' in samenwerking met de regio Amersfoort.
- Ondersteunen van pleegouders en gezinshuisouders door middel van de Gezinsparaplu. Dit maakt onderdeel uit van de taakgerichte inkoop.

Taakvelden Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf, Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf en Gesloten plaatsing

Wat willen we bereiken?

- Verminderen van het aantal jongeren in zware vormen van jeugdhulp en jeugdhulp met verblijf.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie '*Samen werken aan de specialistische jeugdhulp*' in samenwerking met de regio Amersfoort.

- Implementeren van de nieuwe werkwijze ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen jeugd met de nieuw gecontracteerde aanbieder MetMaya (gebiedsteam jeugd).
- Versterken van de sociale basis en de ambulante jeugdhulpverlening, zodat wordt voorkomen dat problemen escaleren.

Taakvelden Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

Voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang is gemeente Amersfoort centrumgemeente. Voor Beschermd Wonen geldt dit tot 2025 en voor maatschappelijke opvang tot in ieder geval 2026. Gemeente Amersfoort ontvangt van het Rijk rechtstreeks middelen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang.

Wat willen we bereiken?

- Afbouw in de functie 'verblijf' (minder mensen in Beschermd Wonen) en toename van ambulante ondersteuning.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie *Samen in de Wijk* (Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang) in samenwerking met regio Amersfoort.

Taakvelden Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Wat willen we bereiken?

- Kinderen groeien zo veel mogelijk veilig thuis op.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan de regiovisie '*Voor een veilig thuis regio Utrecht*'.
- Het Sociaal Team werkt intensief samen met Veilig Thuis, SAVE, de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.

Indicatoren Sociaal domein

U treft voornamelijk alleen de verplichte landelijk indicatoren aan bij dit hoofdstuk. De nieuwe integrale beleidsnota Sociaal Domein, waarin weer nieuwe indicatoren zijn opgenomen, wordt eind 2023 aan de raad aangeboden. Bij het opstellen van de begroting waren deze nog niet bekend.

Verbonden partijen Sociaal Domein

Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest

Deze gemeenschappelijke regeling heeft ten doel de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te reduceren, de efficiency te verhogen en de output- en proceskwaliteit te verhogen bij de uitvoering van specifieke taken op het gebied van het Sociaal domein. Naast werk en inkomen is ook de zorgadministratie en het werkgeverschap van het Sociaal team daar belegd.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.)

De gemeenschappelijke regeling RWA voert voor Bunschoten de Wet sociale werkvoorziening uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van de RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. De medewerkers werken in de verschillende bedrijven (businessunits), zoals Eemfors en Cleanfors.

Indicatoren Sociaal domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2022	Nederland 2022
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	864,4	825,4
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	CBS - jeugd	1 (2021)	1 (2021)
Kinderen in uitkeringsgezin	% van kinderen tot 18 jaar	CBS - jeugd	2 (2021)	6 (2021)
Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - arbeidsdeelname	76,7	72,2
Jeugdwerkloosheid	% van alle jongeren van 16-22 jaar	CBS - jeugd	Geen data*	2 (2021)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS - participatiewet	165,4 (2021)	431,2 (2021)
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	CBS - participatiewet	90,7	197,7
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - jeugd	14,1	13,2
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - jeugd	0,9	1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	CBS - jeugd	Geen data*	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	630	700

* Dit cijfer wordt weergegeven als geheim om het risico op onthulling van individuen voorkomen.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	3.819	4.785	2.896	2.904	2.888	2.797
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.181	1.421	1.551	1.551	1.551	1.551
Inkomensregelingen	5.048	4.623	4.464	4.464	4.464	4.464
WSW en beschut werk	1.115	1.143	1.183	1.100	1.072	1.014
Arbeidsparticipatie	331	253	341	341	341	341
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	575	513	546	546	546	546
Hulp bij het huishouden (WMO)	2.890	1.326	1.458	1.458	1.408	1.408
Begeleiding (WMO)		747	795	795	745	745
Dagbesteding (WMO)		374	398	398	398	398
Overige maatwerkarrangementen (WMO)		187	295	295	295	295
Jeugdhulp begeleiding	6.228	710	875	375	375	364
Jeugdhulp behandeling		2.629	3.286	3.369	3.268	3.268
Jeugdhulp dagbesteding		684	799	799	799	799
Jeugdhulp zonder verblijf overig		130	346	163	163	163
Pleegzorg		0	0	0	0	0
Gezinsgericht		1.085	1.357	1.357	1.357	1.357
Jeugdhulp met verblijf overig		0	0	0	0	0
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf		0	0	0	0	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		425	446	446	446	446
Gesloten plaatsing		0	0	0	0	0
Beschermd wonen (WMO)	9	27	34	34	34	34
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		45	0	0	0	0
Jeugdbescherming		832	717	717	717	717
Jeugdreclassering		0	0	0	0	0
Totaal lasten	21.196	21.940	21.786	21.110	20.866	20.706
Baten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.244	2.428	367	366	351	259
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	42	30	0	0	0	0
Inkomensregelingen	2.727	3.058	3.278	3.283	3.283	3.283
WSW en beschut werk	0	0	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	72	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	140	120	133	228	428	428
Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	0	0	0	0
Begeleiding (WMO)		0	0	0	0	0
Dagbesteding (WMO)		0	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (WMO)		0	0	0	0	0
Jeugdhulp begeleiding	1	0	0	0	0	0
Jeugdhulp behandeling		0	0	0	0	0
Jeugdhulp dagbesteding		0	0	0	0	0
Jeugdhulp zonder verblijf overig		0	0	0	0	0
Pleegzorg		0	0	0	0	0
Gezinsgericht		0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf overig		0	0	0	0	0
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf		0	0	0	0	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		0	0	0	0	0
Gesloten plaatsing		0	0	0	0	0
Beschermd wonen (WMO)		0	0	0	0	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		0	0	0	0	0
Jeugdbescherming		0	0	0	0	0
Jeugdreclassering		0	0	0	0	0
Totaal baten	5.225	5.636	3.777	3.877	4.061	3.970

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Saldo programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	1.575	2.358	2.530	2.538	2.538	2.538
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.138	1.391	1.551	1.551	1.551	1.551
Inkomensregelingen	2.321	1.565	1.186	1.181	1.181	1.181
WSW en beschut werk	1.115	1.143	1.183	1.100	1.072	1.014
Arbeidsparticipatie	259	253	341	341	341	341
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	435	393	413	318	118	118
Hulp bij het huishouden (WMO)	2.890	1.326	1.458	1.458	1.408	1.408
Begeleiding (WMO)		747	795	795	745	745
Dagbesteding (WMO)		374	398	398	398	398
Overige maatwerkarrangementen (WMO)		187	295	295	295	295
Jeugdhulp begeleiding	6.228	710	875	375	375	364
Jeugdhulp behandeling		2.629	3.286	3.369	3.268	3.268
Jeugdhulp dagbesteding		684	799	799	799	799
Jeugdhulp zonder verblijf overig		130	346	163	163	163
Pleegzorg		0	0	0	0	0
Gezinsgericht		1.085	1.357	1.357	1.357	1.357
Jeugdhulp met verblijf overig		0	0	0	0	0
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf		0	0	0	0	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		425	446	446	446	446
Gesloten plaatsing		0	0	0	0	0
Beschermd wonen (WMO)	9	27	34	34	34	34
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		45	0	0	0	0
Jeugdbescherming		832	717	717	717	717
Jeugdreclassering		0	0	0	0	0
Totaal saldo	15.970	16.304	18.009	17.233	16.805	16.736

* Per begroting 2023 wordt er gebruik gemaakt van een nieuwe indeling van de taakvelden. De cijfers 'rekening 2022' zijn nog gebaseerd op de oude taakvelden, maar de omschrijving is wel het nieuwe taakveld.

- 'Hulp bij het huishouden (WMO)' was taakveld 'Maatwerkdienstverlening 18+'
- 'Jeugdhulp begeleiding' was 'Maatwerkdienstverlening 18-'
- 'Beschermd wonen (WMO)' was 'Geëscaleerde zorg 18+'
- 'Jeugdbescherming' was 'Geëscaleerde zorg 18-'

Toelichting

De toename (zichtbaar bij de netto lasten) op taakveld Samenkracht en burgerparticipatie heeft te maken met de formatie (strategisch adviseur) in dit team wat overigens binnen de kaders valt van de totale personeelsbegroting. Op het taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen wordt het extra budget zichtbaar dat in de kadernota beschikbaar is gesteld voor de versterking van het Sociaal team.

De stijging van de netto lasten binnen dit programma zijn vooral het effect van de stijgende kosten van de jeugdzorg. De raming is op basis van de kadernota verhoogd met bijna € 1,5 miljoen (excl. inflatie). De raming is gebaseerd op de werkelijke kosten 2022 en de uitkomst van de aanbesteding voor de nieuwe aanbieder voor jeugdzorg Metmaya. In de raming is geen rekening gehouden met een taakstelling die aan de nieuwe aanbieder is meegegeven, omdat die ook afhankelijk is van de ontwikkeling van het aantal cliënten. De daling in meerjarenperspectief is de taakstellende bezuiniging die het Rijk voor haar rekening neemt en afgerond € 0,5 miljoen bedraagt. Hiervoor zijn we gekort in de algemene uitkering, dus per saldo neutraal verwerkt in de begroting.

Bij de baten zien we met ingang van 2026 een hogere raming. Het abonnementstarief voor de Wmo-voorzieningen verdwijnt en er mag weer een eigen bijdrage worden gevraagd op basis van inkomen. Ook hiervoor worden we wel in de algemene uitkering gekort en dat bedrag is nu opgenomen als eigen bijdrage.

In dit programma zijn de cijfers voor de inkomensregelingen en participatie gebaseerd op de begroting van BBS. In de rijkbijdrage BUIG is rekening gehouden met compensatie voor de verhoging van het minimumloon dat ook gekoppeld is aan de uitkeringen. Voor de raming van de WSW is de begroting van RWA/Amfors de basis.

2.7 Volksgezondheid en milieu

(Taakveld Volksgezondheid valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. De taakvelden Riolering, Afval, en Begraafplaatsen en crematoria horen bij de commissie Ruimte, portefeuillehouder W. de Jong. Begraafbeleid behoort bij M. van de Groep.)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente heeft oog voor de gezondheid van haar inwoners, iedereen moet optimale kansen op gezondheid hebben en de gezondheidsverschillen moeten kleiner worden. Daarnaast streeft de gemeente naar een duurzame en leefbare gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Context en achtergrond

Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

De ruimte die gemeenten hebben om eigen gezondheidsbeleid te voeren, wordt bepaald door wettelijke en financiële kaders. De Wet Publieke Gezondheid is het belangrijkste wettelijke kader. Op basis van deze wet is de gemeente verantwoordelijk voor publieke gezondheidszorg. Publieke gezondheidszorg richt zich op de zorg voor de gezondheid van de hele samenleving en voor risicogroepen. Het is de taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Daarmee vult het de reguliere zorg aan, die vooral gericht is op genezing en verzorging van individuele patiënten op het moment dat hun gezondheid al geschaad is. Een groot gedeelte van de taken op het gebied van gezondheid is wettelijk vastgelegd, met weinig beleidsvrijheid voor de gemeente. De GGDru is daarbij de belangrijkste uitvoerder. Het betreft de volgende taken:

- gezondheidsbevordering algemeen
- jeugdgezondheidszorg
- preventieve ouderengezondheidszorg
- infectieziektebestrijding

Naast de Wpg heeft de gemeente ook te maken met de landelijke nota gezondheidsbeleid. De landelijke speerpunten bieden aangrijpingspunten voor gemeenten om effectiever beleid te voeren. Tot slot hebben we als gemeente te maken met het Nationaal preventieakkoord. Voor de komende jaren wordt vanuit dit akkoord ingezet op de thema's roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Deze thema's en het thema drugs zijn ook meegenomen in ons lokaal preventieakkoord. Het zijn de thema's die leiden tot een groot gezondheidsverlies en die een hoge ziektelast veroorzaken.

In 2023 is het IZA en het GALA gesloten. Zorgverzekeraars, de VNG en het Ministerie van VWS hebben uitgesproken dat er een verschuiving moet plaatsvinden van zorg naar preventie. Het doel hiervan is om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Als gemeenten zijn we een belangrijke partner in deze akkoorden.

In 2023 wordt een nieuw beleidskader opgesteld voor het jaar 2024 en verder. Bij het opmaken van deze begroting waren visie en uitgangspunten nog in ontwikkeling. Daarom is ervoor gekozen de context van het beleidskader 2019-2023 aan te houden.

Riolering, Afval en Milieubeheer

De gemeente vergunt bedrijfsvestigingen en bewaakt de milieubelasting door bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, streeft naar energiebesparing, stimuleert waar mogelijk duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting aan burgers en bedrijven. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van aanwezige wet- en regelgeving waaronder de Wet milieubeheer. Daarnaast komt vanuit het Klimaatakkoord en rijks gelden (Klimaatakkoord, Energiearmoede, Isolatieaanpak) een aantal verplichtingen op de gemeente af, dit maakt deel uit van de landelijke energietransitie.

Begraafplaatsen en crematoria

Gemeente Bunschoten bezit twee begraafplaatsen en geen crematoria. Memento Mori is de oudste begraafplaats die in 1908 in gebruik is genomen. Een deel van deze begraafplaats is aangewezen als monument. De begraafplaats de Akker is in 2005 in gebruik genomen. Deze begraafplaats is gelegen aan de rand van de polder en heeft een moderne en parkachtige uitstraling. Naast reguliere graven is een ruimte voor islamitische graven, een urnenkelder en een ruimte om as uit te strooien na een crematie.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 (onder voorbehoud van vaststelling door de raad)
- Lokaal Preventieakkoord 2021
- Actieplan preventie alcohol en drugs onder jongeren 2022 – 2025
- Gemeentelijk Water en Riolering Plan (GWRP) 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2013 - 2023
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Verbreed Basis Rioleringsplan 2019
- Plan van Aanpak diffuse bronnen 2007
- Quick Scan Wateroverlast Bunschoten Spakenburg oktober 2007
- Parapluplan *'Samen naar een duurzame afvalwaterketen'* 2014
- Baggerbeheerplan 2013 - 2023
- Afvalstoffenverordening gemeente Bunschoten
- DVO ROVA gemeente Bunschoten
- Nota Integrale handhaving 2017 - 2020
- DVO RUD gemeente Bunschoten
- Begraafplaats beheerplan gemeente Bunschoten 2015 – 2025
- Nota Bodembeheer (inclusief bodemkwaliteitskaarten en PFAS)
- DVO energieloket
- Transitievisie Warmte met isolatieaanpak
- Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit
- Voortgangsrapportage RES 2.0 en Stappenplan RES 3.0

Taakveld Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- Afname van het aantal inwoners met overgewicht.
- Afname van het aantal jeugdigen met problematisch alcoholgebruik

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het IZA en GALA.
- Uitvoering geven aan het actieplan preventie alcohol en drugs onder jongeren, waaronder het vergroten van bewustwording van de gevaren van alcoholgebruik bij minderjarigen.
- Uitvoering geven aan het Preventieakkoord Bunschoten.
- Stimuleren van gezonde kantine/ clubhuizen bij sportverenigingen.
- Verdere stimulering, advisering en begeleiding voor scholen volgens de Gezonde School-aanpak.

Zie voor het bevorderen van sport en bewegen het [Taakveld Sportbeleid en activering](#) (blz. 51).

Indicatoren Volksgezondheid

U treft vooralsnog alleen de verplichte landelijk indicatoren aan bij dit hoofdstuk. De nieuwe integrale beleidsnota Sociaal Domein, waarin weer nieuwe indicatoren zijn opgenomen, wordt eind 2023 aan de raad aangeboden. Bij het opstellen van de begroting waren deze nog niet bekend.

Taakveld Riolering

Wat willen we bereiken?

- Een optimaal functionerend rioleringsstelsel.
- Het rioolstelsel en de omgeving is voor zover mogelijk klimaat adaptief ingericht. Dat wil zeggen dat bij vervanging van het stelsel en de inrichting van de openbare ruimte er rekening is gehouden met klimaatontwikkelingen.
- De riool hoofdgemalen zijn veilig en schoon, voldoen aan de huidige wettelijke eisen en functioneren optimaal.
- Voor de gemeentelijke rioolleidingen op particulier terrein worden zakelijke rechten gevestigd.
- Doelmatig rioolbeheer vindt plaats zoals in het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2022 - 2026 is aangegeven.
- Bewoners zijn zich bewust van het gebruik van de riolering.
- Bewoners zijn meer betrokken bij het klimaat adaptief inrichten van de openbare ruimte in de gemeente en de particuliere terreinen. Hiervoor is een regeling opgezet waarbij bewoners een bijdrage kunnen krijgen voor de aanleg van een “groen” dak.

Wat gaan we er voor doen?

- De hoofdriolen worden volgens de methode van risico gestuurd beheer gereinigd en geïnspecteerd. Hierbij worden de relatief jonge minder belangrijke rioolstrengen minder vaak geïnspecteerd ten opzichte van de oudere rioolstrengen met een transportfunctie. In een aantal straten wordt de riolering vervangen.
- Het onderhoud van de rioolgemalen zal aanbesteed worden voor een langere periode.
- Het project “Vervanging hoofdriolen Schildersbuurt” wordt afgerond. De wijk heeft na het afronden van de werkzaamheden een meer klimaat adaptieve inrichting.
- Met het waterschap Vallei en Veluwe en het Platform Water Vallei en Eem werken we samen om de waterketen zo optimaal mogelijk in te richten.
- Bewoners stimuleren we met een bijdrage om platte daken te voorzien van vegetatie (groen dak). Verder informeren we de bewoners over het juiste gebruik van de riolering en worden zij bewust gemaakt van de verandering van het klimaat en de invloed daarvan op de leefomgeving.

Taakveld Afval

Wat willen we bereiken?

- Een schone gemeente en een functionele grondstoffen- en restafvalinzameling.
- Op effectieve en efficiënte wijze continueren van het systeem van nascheiding.

Wat gaan we er voor doen?

- Naar aanleiding van de eerdere evaluatie van het systeem van nascheiding de verbeterpunten verder uitwerken en invoeren.
- Het verminderen van de vervuiling van het GFT door inzet van voorlopers, controles en eventueel handhaving.
- Samen met de AVU en ROVA werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van het hergebruik van grondstoffen.

Taakveld Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en zo mogelijk verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit in Bunschoten, waarbij de milieutaken op adequaat niveau zijn. Om de milieudoelstellingen te bereiken kunnen onder andere juridische (regelgeving, convenanten) en economische (subsidie/belasting) middelen ingezet worden. De gemeente werkt lokaal en in regieverband aan de energietransitie, daarbij is participatie van groot belang. De mogelijkheden voor het verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit worden gezocht aan de hand van twee centrale vragen:
 - Hoe moet de ruimte, bedrijvigheid, samenleving en overheidsorganisatie zich vanuit een ‘duurzaamheids- en leefbaarheidsbril’ ontwikkelen?
 - Welke bijdrage kunnen de Bunschotense gebieden, bedrijven, burgers en overheidsorganen leveren aan het realiseren van een duurzame leefomgevingskwaliteit?

Wat gaan we er voor doen?

- Met betrokken partijen invulling geven aan actuele onderwerpen op het gebied van leefbaarheid, zoals afvalinzameling en -scheiding, het besparen van energie in en het isoleren van de gebouwde omgeving en het opwekken van duurzame energie.
- Integraliteit met betrekking tot het onderwerp klimaatadaptatie verder vormgeven.
- Werken met de Omgevingswet per 1 januari 2024.
- Voorbereiden op de Inpassing van de Wet bodembescherming in de Omgevingswet met daarbij de overgang van de bevoegd gezag rol van provincie naar gemeente.
- Voorbereiden van de implementatie van de Omgevingswet op het gebied van milieu en duurzaamheid.
- In het kader van de Omgevingswet samenwerken met RUD.
- Voorbereiden overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente.
- Integraal samenwerken met handhavers in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten (bijvoorbeeld het Waterschap in het discrepantieproject), vanuit het vastgestelde Actualisatie Integrale Handhavingsbeleid.
- De informatieplicht energiebesparing implementeren door voorlichting richting bedrijven en het overdragen van het toezicht aan de RUD. Voorlichting aan bedrijven over verduurzaming zetten we voort via de aangestelde duurzaamheidsadviseurs voor bedrijven en contacten met de lokale bedrijven(kring).
- Vanuit de RES werkt de gemeente regionaal samen aan onderzoek naar grootschalige opwek van elektriciteit, regionale warmtebronnen en oplossingsrichtingen voor netcongestie. De potentie van zonne-energie langs de A1 wordt onderzocht samen met Rijkswaterstaat en aangrenzende gemeenten.
- Vanuit het lokale Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit onderzoekt de gemeente de potentie van zonne-energie op grootschalige daken en hoe dit kan worden gestimuleerd in combinatie met oplossingsrichtingen voor netcongestie.
- Vanuit de Transitievisie Warmte wordt een isolatieaanpak opgesteld. Onderdeel van dit traject is het opstellen van een soortenmanagementplan, dit om kwetsbare diersoorten te beschermen.
- Energiebesparende maatregelen worden aangeboden aan onder meer huishoudens in energiearmoede en woningen met lage energielabels.
- Voorlichting over verduurzaming gericht op woningen vindt plaats via het energieloket, vrijwillige energiecoaches, de gemeentewebsite en verschillende verduurzamingsacties.
- Een inspiratiegids met duurzaamheidsmogelijkheden voor kleine tot grote ruimtelijke plannen is in ontwikkeling.
- Voor duurzame mobiliteit werken aan het verder verdichten van een netwerk van openbare laadpunten. Ook worden ontwikkelingen rond snelladen en slim laden gevolgd.
-

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

- Nette begraafplaatsen en begrafenissen, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten zijn.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het reguliere begraafbeleid.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen op een hoog onderhoudsniveau.
- Het ruimen van graven op begraafplaats Memento Mori.
- Het voorbereiden van de werkzaamheden voor de herinrichting, inclusief de aanleg van drainage, van het vrijkomende grafveld op begraafplaats Memento Mori.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht

De GGDrU beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de GGDrU voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de VRU.

Afvalverwijdering Utrecht

De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en 11 andere gemeenten waaronder Bunschoten. De manier waarop de RUD en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.

N.V. ROVA Holding

De ROVA zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.

Vitens NV heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicatoren Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2021	Nederland 2021
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	<u>CBS</u>	36	169
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	14,8	33,2

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.047	1.178	1.291	1.291	1.247	1.156
Riolering	1.606	1.818	1.927	1.955	1.987	1.964
Afval	2.996	2.984	3.061	3.060	3.039	3.038
Milieubeheer	1.058	1.308	1.386	1.373	975	969
Begraafplaatsen en crematoria	410	431	513	517	517	517
Totaal lasten	7.117	7.719	8.179	8.196	7.765	7.645
Baten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	3	145	135	135	91	0
Riolering	1.633	1.663	1.888	1.888	1.888	1.888
Afval	2.836	2.858	3.070	3.110	3.150	3.190
Milieubeheer	57	411	414	418	25	25
Begraafplaatsen en crematoria	486	418	445	445	445	445
Totaal baten	5.015	5.495	5.953	5.996	5.599	5.548
Saldo programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.044	1.033	1.156	1.156	1.156	1.156
Riolering	-27	155	39	67	99	76
Afval	159	126	-9	-50	-112	-152
Milieubeheer	1.001	897	972	955	950	944
Begraafplaatsen en crematoria	-76	13	69	72	73	72
Totaal saldo	2.102	2.224	2.227	2.200	2.166	2.097

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2024	2025	2026	2027
Afsluiten duikers	16.500	16.500	16.500	-
Vervanging actualisering gemeentelijk Rioleringsplan	-	25.000	-	-
Vervanging actualisering basis Rioleringsplan	-	22.500	-	-
Vervanging/renovatie riolering 2022 e.v.	-	363.700	439.000	691.000
Vervangen gemalen	-	-	-	85.500
Aanleg 4e grafheuvel begraafplaats De Akker	197.000	-	-	-
Vervangen gereedschappen voor begraafplaatsen	31.842	-	-	-
Riolering klimaat stresstest, <u>BRP</u> en <u>GWRP</u>	-	37.000	-	-
Schildersbuurt integrale herinrichting	-	640.000	-	-
Kast, elektr. en mechanisch deel hoofdgemalen	-	-	-	58.000
Aanbiedstation huisvesting en slagboom	10.000	-	-	-
Afvalbakken hondenpoep	-	-	-	19.000
Totaal	255.342	1.104.700	455.500	853.500

Toelichting

De lasten van taakveld Volksgezondheid hebben vooral betrekking op de begroting van de GGDrU. De overige mutaties hebben vooral betrekking op de inflatie.

De voor- en nadelige saldi van afval, riolering en begraven worden verrekend met de betreffende egalisatiereserves. Een meer uitgebreide toelichting is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouders W. de Jong en R. Beukers)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich als een 'eiland in de groene zee'. Ingezet wordt op het behoud van het open landschap rondom Bunschoten. Bunschoten wil voldoende ruimte houden voor opvang van de eigen bevolking en de ontwikkeling van de plaatselijke werkgelegenheid. Gestreefd wordt naar handhaving en versterking van de bestaande kenmerken en kwaliteiten: kleinschaligheid, cultuurhistorie, rust en natuur en de ligging aan het water.

Het beleid streeft naar een zodanige inrichting van de gemeente dat voldoende ruimte bestaat voor wonen, werken en voorzieningen. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt er gewerkt aan een vitale gemeente, waar het aantrekkelijk is om in te wonen, werken en recreëren.

Bij deze inspanningen wordt nadrukkelijker samengewerkt op regionaal niveau, onder andere met regio Amersfoort, regio Foodvalley en de provincie Utrecht, voor de gemeente overschrijdende uitdagingen (strategische agenda regio Amersfoort, regionale energiestrategie, regio woondeal met het Rijk 2022-2030, regionale programmering wonen, [POVI](#), Ontwikkelbeeld 2030-2040, meer verbinden woon- en zorgthema's etc).

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Ruimte en leefomgeving
- Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Context en achtergrond

Ruimte en leefomgeving

De rijksoverheid werkt sinds een geruim aantal jaren aan een wetgevingstraject dat grote gevolgen heeft voor de wetgeving en werkwijze binnen het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, erfgoed, natuur en infrastructuur). De nieuwe Omgevingswet, welke inmiddels door de Tweede en Eerste Kamer is vastgesteld, moet een groot aantal bestaande wetten en uitvoeringsregelingen (AMvB's en ministeriële regelingen) gaan vervangen. Inmiddels is duidelijk geworden dat de wet na diverse vertragingen op 1 januari 2024 in werking zal treden.

In navolging op de afgelopen jaren wordt in 2024 verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet in de organisatie. Activiteiten na de inwerkingtreding zijn onder meer het volgen van verdiepingscursussen en ervaring opdoen en efficiënt leren werken met de nieuwe wetgeving en systematiek. Verder wordt gewerkt aan de kerninstrumenten zoals de nieuwe omgevingsvisie, het omgevingsplan en aan de inzet op het automatiseringstraject (Digitale Stelsel Omgevingswet). Duidelijk is dat we er nog niet zijn bij de inwerkingtreding, maar dat er juist daarna nog veel inspanningen verricht moeten worden, onder meer om daadwerkelijk te komen tot een gemeente breed omgevingsplan. Net als in het afgelopen jaar blijft de gemeenteraad op een passende manier geïnformeerd en betrokken bij dit implementatietraject.

Eén van de belangrijke opgaven vanuit het coalitieakkoord betreft de woningbouwopgave. In het kader van dit programmaonderdeel van de begroting wordt werk gemaakt om deze ambitie zoveel mogelijk te realiseren. De gemeente kan hierin een belangrijke voorwaarde scheppende rol vervullen, maar uiteindelijk is de gemeente voor de bouw en realisatie van de woningen wel in sterke mate afhankelijk van een groot aantal partijen en factoren, zoals de marktomstandigheden, procedures etc.

Grondexploitatie

Voor dit taakveld gelden enkele algemene beleidsuitgangspunten. Ten behoeve van de uitgangspunten wordt aan diverse woningbouwprojecten (mee)gewerkt. Vanuit deze projecten worden woningen toegevoegd waarmee het inwoneraantal kan worden verhoogd. Door in de projecten te participeren en voorwaarden te stellen aan het woningbouwprogramma wordt voorzien in passende woonruimte voor de doelgroepen van het vastgestelde volkshuisvestingsbeleid. In regionaal verband wordt gewerkt vanuit de vastgestelde Regionale ruimtelijke visie Regio Amersfoort.

Wonen

Woonvisie 2025-2029

De programmering van de woonvisie 2020-2025 loopt af in 2024. Nu start de voorbereiding op een nieuw omgevingsprogramma wonen 2025-2029, inclusief een woonzorgvisie (nieuwe tool met regionale insteek) en uitvoeringsagenda.

Bij het omgevingsprogramma wonen wordt qua thematiek meer ingespeeld op de toenemende behoefte aan sociale huurwoningen, middenhuur woningen en betaalbare koopwoningen. Volgens de aankomende Wet versterken regie op de Volkshuisvesting, die naar verwachting per 1 januari 2024 in werking treedt, wordt meer gekoerst c.q. geprogrammeerd op 30% sociale huur en 37% middenhuur en betaalbare koop tot € 355.000, totaal 67%.

Er komt nog meer nieuwe wetgeving op de gemeente af, waarop we ons moeten voorbereiden:

- Wet goed verhuurderschap (meldpunt met toezicht en handhaving komt bij de gemeente);
- Wet betaalbare huur (puntensysteem voor redelijke huur);
- Wet vaste huurcontracten (dit wordt de nieuwe norm na een evaluatie over de wet flexibele huurcontracten uit 2016);
- Aanpassing Huisvestingswet met de mogelijkheid om meer woningen (50%) toe te wijzen aan de eigen inwoners - geldt naar verwachting vooral voor sociale huur en betaalbare nieuwbouw koopsector vanwege aantoonbare schaarste.

De belangrijkste doelgroepen voor huisvesting blijven de jeugd/starters en de senioren, maar er wordt een programma gerealiseerd voor alle doelgroepen. Ook komt er vanuit het Rijk meer aandacht voor urgente doelgroepen, zoals terugkeer uit maatschappelijke opvang, beschermd wonen en ook meer aandacht voor deugdelijke huisvesting arbeidsmigranten. Specifiek worden arbeidscontracten en huurcontracten van woningen daarbij uit elkaar getrokken.

Senioren en specifieke doelgroepen

Net als de vorige woonvisieperiode verwachten we dat we de komende jaren naast de klassieke nieuwbouw-methoden ook de meer creatieve nieuwbouwconcepten, zoals Knarhofjes, gespikkeld wonen, Tiny Houses en/of micro-wonen voor de verschillende doelgroepen blijven omarmen.

Starters en middeninkomens

Voor starters worden meer kansen gecreëerd, waarbij de inzet is om voor 50% tot 67% nieuwbouw te realiseren in het segment sociale huur, middenhuur en betaalbare koop tot € 355.000,-. Ook mensen met een middeninkomen moeten hierdoor beter bediend worden. Naast de gemeente gaat ook de provincie hier nadrukkelijk op sturen op basis van regionale programmering voor Wonen (en werken) en de woondeal 2022-2030 als voorloper op de Wet versterken regie op de Volkshuisvesting.

Voor de periode 2020 t/m 2024 verwachten we gemiddeld te kunnen voldoen aan programmering en realisatie van 50% sociale huur, middenhuur en betaalbare koop tot € 355.000,-. Vanaf het jaar 2025 wordt bekeken of dat percentage verhoogd kan worden maximaal 67%, zoals de Wet versterken regie op de Volkshuisvesting vereist.

Woondeal regio Amersfoort met het Rijk - periode 2022-2030

Er zijn vanaf 2022 heel veel tegenwind factoren ontstaan (hogere hypotheekrente, hogere bouwkosten, hogere energieprijzen, netcongestie etc), waarbij de koopkracht is afgenomen, de bereidheid om te investeren in woningen onder druk staat en een dergelijke ambitieuze versnelling nog lastig te realiseren valt. De komende tijd gaan we zien hoe ver we komen. Dit betreft overigens een landelijk probleem, waarin de gemeente niet alleen staat.

Huisvestingsverordening

De Huisvestingsverordening Bunschoten 2022-2025 wordt wellicht in de loop van het jaar 2024 nog aangepast met nieuwe c.q. ruimere mogelijkheden voor toewijzing van 50% (was 25%) sociale huurwoningen en 50% nieuwbouw betaalbare koop aan de eigen inwoners van de gemeente Bunschoten. Randvoorwaarde is dat de Huisvestingswet tijdig wordt aangepast en inwerking treedt. In 2025 gaan we evalueren of er behoefte bestaat aan een nieuwe Huisvestingsverordening Bunschoten 2026-2029. De verwachting is van wel. Enerzijds vanwege het huidige beeld van schaarste aan sociale huurwoningen en betaalbare koop. Dat kunnen we pas oplossen over een langere periode. Anderzijds komt er ook Rijkswetgeving aan die het urgentievraagstuk voor passende sociale huurwoningen verbreed naar meer doelgroepen, vanuit het Rijksprogramma “Een thuis voor iedereen”. Dat vraagstuk wordt naar verwachting in regioverband opgepakt, zodat we in de regio zoveel mogelijk gaan werken met min-of-meer uniforme verordeningen en uitgangspunten.

Prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties

In het jaar 2022 zijn nieuwe prestatieafspraken 2022-2025 integraal opgezet met beide corporaties en huurdersorganisaties. Woningcorporatie Omthuis en huurdersraad Eemland sluiten dan aan bij woningcorporatie G&O en huurdersbelangenorganisatie HGO. Het jaarlijks bod van corporaties (wettelijk verplicht voor 1 juli) vormt ieder jaar het vertrekpunt om te bezien of prestatieafspraken moeten worden aangepast of dat er nieuwe afspraken moeten worden opgenomen in de opzet prestatieafspraken.

Bouwen

In de Wabo, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriele regeling omgevingsrecht zijn de kwaliteitseisen voor handhaving opgenomen. Hierin wordt voorgeschreven dat het handhavingsbeleid jaarlijks in een uitvoeringsprogramma moet worden uitgewerkt. Daarin staat waaraan de beschikbare capaciteit wordt besteed. Deze verdeling is gebaseerd op wettelijke vereisten, het lokale handhavingsbeleid en de risicoanalyse die jaarlijks wordt uitgevoerd. De verantwoording hiervan gebeurt door middel van een jaarlijkse evaluatie en bijstelling van de beleids- en uitvoeringscyclus (De big-8-cyclus).

Het uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De leges van de omgevingsvergunning vormen de belangrijkste inkomstenpost voor wat betreft de opbrengst van leges. Het promillage van de bouwleges wordt jaarlijks door de raad vastgesteld.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024 treedt ook de Wet Kwaliteitsborging in werking. Deze wet zorgt ervoor dat het bouwtechnische toezicht op de reguliere nieuwbouwwoningen - vallend onder de categorie gevolgklasse 1 - overgaat van de gemeente naar de particuliere sector. De bouwers/ontwikkelaars moeten hiertoe een particulier toetsorgaan inhuren om de kwaliteit van de nieuwbouw van dit type woningen te borgen. Dit heeft ook impact voor de leges voor de omgevingsvergunningen, welke met circa 30% zullen afnemen. Eind 2023 wordt een nieuwe legesverordening Bunschoten 2024 ter vaststelling voorgelegd aan de raad, waarin deze uitgangspunten zijn verwerkt.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 ‘*Bouwen aan de toekomst*’
- Toekomstvisie 2025 ‘*Gemeente Bunschoten zijn we samen!*’
- Omgevingsvisie 2040
- Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2021
- Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2021
- Regionale Ruimtelijke Structuurvisie
- Masterplan Rengerswetering 2007
- Stedenbouwkundig plan Rengerswetering eiland 4 2020
- Stedenbouwkundig en beeldambitieplan Rengerswetering eiland 5 2023
- Woonvisie Bunschoten 2020 – 2025
- Huisvestingsverordening 2022 – 2025
- Prestatieafspraken tussen gemeente, corporaties en huurdersbelangenorganisaties 2022 – 2025
- Bouwbesluit
- Welstandsnota gemeente Bunschoten 2017
- Bouwverordening
- Bestemmingsplannen

Taakveld Ruimte en leefomgeving

Wat willen we bereiken?

- Werken conform de omgevingswet.
- De doelstellingen realiseren uit de toekomstvisie 2025 wat betreft het werkveld ruimtelijke ordening en de Omgevingsvisie Bunschoten 2040.
- Een raamwerk omgevingsplan opstellen.
- Regievoering op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bunschoten.
- Uitbreiding van de kern Eemdijk.
- Streven naar het behoud van de kernkwaliteiten van het buitengebied, waarbij de agrariërs worden gestimuleerd mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen. Er wordt agrariërs ondersteuning gegeven bij gesprekken tussen diverse partijen om agrarische mogelijkheden en/of nevenactiviteiten te onderzoeken.

Wat gaan we er voor doen?

- Verder werken aan het raamwerk en de kerninstrumenten van de nieuwe omgevingswet (omgevingsvisie en omgevingsplan).
- Volgen van verdiepingscursussen en ervaring opdoen met het werken volgens de nieuwe omgevingswet.
- Ervaring opdoen met het Digitale Stelsel Omgevingswet.
- Verder uitvoering geven aan het masterplan Rengerswetering, door het opstellen van verkavelingsplannen en uitwerkingsplannen.
- Uitvoering geven aan het diverse projecten, zoals Tiny Houses, Oostsingel/Garnalenweg, de uitgifte van de schoollocaties en andere inbreidingslocaties.
- Waar nodig faciliterend optreden bij de overige in het uitvoeringsprogramma opgenomen (woningbouw)projecten.
- Toetsing en begeleiding en advisering over ruimtelijke plannen.
- Toepassen van het vastgestelde grondbeleid.
- Daar waar actief grondbeleid wordt gevoerd gebruik maken van de instrumenten uit de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet.
- De overige plannen procedureel en projectmatig begeleiden (onder meer vergunningverlening en contractvorming met betrekking tot kostenverhaal en dergelijke).
- De plannen met betrekking tot uitbreiding van Eemdijk zorgvuldig procedureel begeleiden en faciliteren.

Taakveld Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)

Binnen de gemeente is een aantal projecten in uitvoering die betrekking hebben op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat zowel om enkele grote ruimtelijke uitbreidingsplannen (woningbouw en bedrijfsterrein) als om enkele kleinere in ontwikkeling te nemen inbreidingslocaties.

▪ Rengerswetering

Eén van de meest omvangrijke woningbouwprojecten in Bunschoten betreft Rengerswetering. In navolging op de eerste drie eilanden wordt in 2024 het vierde centrale parkeiland afgebouwd. Omdat daar vrijwel alle bebouwing in 2023 wordt opgeleverd, zal de nadruk liggen op het afbouwen van de school en de inrichting van het openbare gebied, aanleg van het park en de realisatie van de bruggen.

Verder wordt de planvorming van eiland 5 vervolgd. Zo wordt het bouwrijp maken voorbereid, aanbesteed en gerealiseerd. Daarnaast zal worden gestart met de voorbereidingen van de woonrijp maken aan de hand van het vastgestelde stedenbouwkundig- en beeldambitieplan. Bovendien zullen de eerste ruim 70 koopwoningen worden ontwikkeld en in verkoop gebracht. En er wordt werk gemaakt van meer dan 80 huurwoningen.

▪ Plan Oostsingel

In samenwerking met de initiatiefnemers zal worden gewerkt aan de voorbereiding en realisatie van het plan Oostsingel op en rondom het voormalige terrein van Amerongen Sierbestrating. Het plan bestaat uit circa zes twee onder een kapwoningen en circa 49 appartementen. Tegen deze vergunning was beroep ingesteld. Dit beroep is gegrond verklaard en we beraden ons over de verdere ontwikkelingen.

- **Project Tiny Houses**

Samen met woningstichting G&O wordt gewerkt aan de plannen voor de realisatie van 16 Tiny Houses binnen de gemeente. Hiertoe is tussen beide partijen een intentieovereenkomst ondertekend. De beoogde locatie voor deze woningen is de groenstrook achter de woningen aan de Frits de Zwerf, waar ter financiering van dit project ook 15 grondgebonden woningen worden gerealiseerd. De werkvoorbereiding is gestart voor het bouw- en woonrijp maken. Het streven is dat de bebouwing in 2024 gerealiseerd wordt.

- **Kerkstraat**

De gemeente is in overleg over de restauratie van d' Ouwe Sjoel. De voorbereidingen voor de restauratie lopen in 2024 door.

- **Diverse inbreidingslocaties**

Verspreid door de gemeente wordt nog met initiatiefnemers gewerkt aan enkele inbreidingslocaties waar (zorg-)woningen of appartementen (in een bestaande woning) gerealiseerd kunnen worden. Mogelijk dat een enkel initiatief in 2024 in uitvoering kan worden genomen.

- **Herontwikkeling schoollocaties**

Op de locaties van de voormalige scholen, welke gemeentelijk eigendom zijn, willen wij woningen realiseren. Voor doorstroming is het noodzakelijk om seniorenwoningen te realiseren nabij voorzieningen. Bij de herontwikkeling van de voormalige schoollocaties onderzoeken wij deze opgave, waarbij ook aandacht is voor een juiste balans van woningtypen in relatie tot de Woonvisie.

- **Uitbreiding Eemdijk-Oost**

In de 1e helft van 2023 heeft het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen. De vaststelling is gepland voor het vierde kwartaal 2023. Na onherroepelijkheid van het bestemmingsplan zal de initiatiefnemer starten met de realisatie van het bouwplan.

Taakveld Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

- Voldoende woonmogelijkheden voor eigen inwoners, zowel in de huur- als de koopsector (specifiek voor starters en ouderen, maar ook voor bijzondere doelgroepen als mensen met een zorgbehoefte en met beperkingen).
- Een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling, dat wil zeggen meer kansen voor groepen die aangewezen zijn op betaalbare huisvesting, zowel in de huursector (woningzoekenden die niet kunnen kopen, urgenten en bijzondere doelgroepen) als in de koopsector (starters en oudere doorstromers/senioren).
- Bouwen volgens de woonvisie vooral voor eigen inwoners, maar ook deels voor de regionale behoefte.
- Gezien de verscheidenheid in behoefte wordt gestreefd naar differentiatie in de bouw van woningen in Rengerswetering. Er moet evenwicht zijn tussen goedkope en duurdere woningen, ruime en minder ruime woningen, sociale en middenhuur woningen en de koopsector. Wel wordt gekeken of er nog meer een accent gelegd kan worden op de realisatie van woningen voor starters, met inachtneming van de motie "*bouwen, bouwen, bouwen*". Ook wordt rekening gehouden met de woondeal en Wet versterking regie op de volkshuisvesting, waarbij meer sociale huur en betaalbare koop moet worden gerealiseerd.
- Naast Rengerswetering meer inbreidingslocaties voor een betere spreiding. Dit geldt vooral voor de sociale woningbouw, waarbij we kansen met eigen grondposities goed benutten.
- Voor ouderen moeten vooral geschikte locaties gevonden worden nabij voorzieningen. Het vinden van voldoende geschikte locaties voor nieuwbouwwoningen voor de verschillende doelgroepen wordt nog een hele uitdaging voor de gemeente, corporaties en overige initiatiefnemers.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoeren van de woonvisie 2020-2025 en woondeal regio Amersfoort met het Rijk 2022-2030.
- Opstarten nieuw omgevingsprogramma wonen met paragraaf woonzorgvisie en uitvoeringsagenda.

- Verwerken uitkomsten woonbehoefteonderzoek 2023 en rekening houden met nieuwe wetgeving Wet versterken regie op de Volkshuisvesting met specifieke betaalbaarheidsambities sociale huur, middenhuur en betaalbare koop.
- Implementeren nieuwe wetgeving wonen: Wet goed verhuurderschap, Wet betaalbare huur, Wet vaste huurcontracten, aanpassing Huisvestingswet.
- Oppakken van initiatieven van (lokale) inwoners, ontwikkelaars en beleggers om te komen tot nieuwbouw en transformatie van niet-woningen tot woningen. Meer dan voorheen zal daarbij het accent op de betaalbaarheid van koopwoningen moeten liggen.
- Een verdiepingsslag maken met de provinciale Planmonitor woningen - meer kwaliteitscriteria (o.a. duurzaamheid, betaalbaarheid) naast de kwantiteitscriteria (aantallen woningen). Ook een dashboard opzetten vanuit de Provincie Utrecht om programmering en realisatie van sociale huur, middenhuur en betaalbare koop beter te kunnen monitoren.
- Met enige regelmaat om tafel met projectleider woondeal regio Amersfoort en coördinator versnelling nieuwbouw wonen van de provincie Utrecht knelpunten en kansen voor meer betaalbare programmering sociale huur, middenhuur en betaalbare koop te bespreken.

Indicatoren Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2023	Nederland 2023
Gemiddelde WOZ-waarde woningen	1.000 euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	420	369
Nieuwbouwwoningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF-systeem Woningvoor- raad	8,6 (2022)	9,3 (2022)
Demografische druk	%	CBS - Statistiek Bevolking	72,7	70,3
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	COELO	806	860
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	COELO	835	942

Wat mag het kosten?

Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Meerjarenraming		
				2025	2026	2027
Lasten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	1.669	458	425	425	425	425
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	359	1.532	3.065	8.797	5.824	5.770
Wonen en bouwen	944	1.084	1.249	1.245	1.243	1.242
Totaal lasten	2.972	3.073	4.738	10.466	7.492	7.437
Baten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	1.603	2.358	3.010	1.657	32	32
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	5.738	1.532	3.065	8.797	5.972	5.918
Wonen en bouwen	611	645	647	647	647	647
Totaal baten	7.952	4.535	6.721	11.101	6.651	6.597
Saldo programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	66	-1.900	-2.585	-1.232	393	393
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	-5.379	0	0	0	-147	-147
Wonen en bouwen	333	439	602	598	596	595
Totaal saldo	-4.981	-1.461	-1.983	-635	841	840

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2024	2025	2026	2027
Software digitaal stelsel omgevingswet	58.000	-	-	-
Woonvisie 2025 - 2030	50.000	-	-	-
Totaal	108.000	-	-	-

Toelichting

De raming van het taakveld Grondexploitatie is gebaseerd op de meerjarenprognose grondexploitatie.

De geraamde baten op het taakveld Ruimte en leefomgeving hebben betrekking op potentiële opbrengsten van de vrijkomende schoollocaties en grondverkoop algemene dienst.

De stijging van de lasten bij het onderdeel Wonen en bouwen is gevolg van toerekening formatie aan dit taakveld dat binnen de kaders van de totale personeelsbegroting valt.

3. PARAGRAFEN

3.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Begroting versus jaarrekening

De belastingparagraaf in deze begroting is zo vormgegeven dat de uitwerking van de belastingparagraaf in de jaarrekening straks zoveel mogelijk overeenkomt. Dit is bevorderlijk voor de controlerende taak van de raad en verschaft een zo goed mogelijk inzicht. De verplichte onderdelen in deze paragraaf is uitgebreid met een “kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten”. Dit verschaft extra inzicht aan de raad hoe op begrotingsbasis omgegaan wordt met het kostendekkingsuitgangspunt en hoe dit zich straks vertaalt in de jaarrekening. Bij het overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen is slechts het algemene kader geschetst van de verschillende heffingen die geheven worden in deze gemeente. In de belastingparagraaf voor de jaarrekening worden deze heffingen ook nader voorzien van kengetallen, resultaten en een nadere analyse van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote bedragen.

Egalisatiereserves

De egalisatiereserves vormen een essentieel onderdeel van de kostendekking van de verschillende rechten. Egalisatiereserves hebben als voornaamste doel om grote tariefschommelingen te voorkomen. Ook kan een reserve worden opgebouwd om toekomstige vervangingsinvesteringen uit te bekostigen. Over de gewenste bandbreedte van deze reserves zijn nadere uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten kan aan de hand van de stand van de egalisatiereserves worden bepaald hoe omgegaan moet worden met eventuele (extra) tariefmaatregelen om in een bepaalde termijn weer binnen de afgesproken bandbreedte te opereren. Dit kan zowel een verlaging als een verhoging van tarieven betreffen.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus / Tricijn (GBLT)

Het GBLT te Zwolle voert de verschillende heffingen, inningen en de Wet Waardering Onroerende Zaken voor de gemeente Bunschoten uit. Een gemeentelijke regiefunctionaris bewaakt de financiële afspraken en prestatieafspraken in overleg met de belastingsamenwerking en zorgt ook voor de relevante informatie-uitwisseling. De gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen wordt bij deze samenwerking gebundeld met verschillende waterschapheffingen, waardoor er een optimaal heffings- en inningsproces ontstaat. Burgers en bedrijven worden door GBLT hierover geïnformeerd. Enige (veelal incidentele) heffingen voert de gemeente zelf nog uit. Het betreffen de roerende ruimtebelasting, leges, begrafenisrechten en incidentele marktgelden.

Belastingen en rechten (bedragen x € 1,-)	Primitieve begroting 2024	
<u>Belastingen:</u>		
Onroerendezaakbelastingen (GBLT)	€	5.127.000
Roerende-ruimtebelastingen (gemeente)	€	5.500
Forensenbelasting (GBLT)	€	7.500
Precariobelasting, algemeen (GBLT)	€	74.000
<u>Bestemmingsheffingen:</u>		
Rioolheffing (GBLT)	€	1.888.000
Afvalstoffenheffing (GBLT)	€	2.705.000
BIZ bijdrage Haarbrug Noord (GBLT)	€	21.000
Afdracht BIZ bijdrage Haarburch Noord (gemeente)	€	-20.000
<u>Rechten:</u>		
Begrafnisrechten (gemeente)	€	445.000
Marktgeden (GBLT heffingen jaarplaatsen, gemeente incidenteel)	€	64.000
Overige inkomsten markt - water/stroomverbruik (gemeente)	€	16.000
Afdracht promotiegeden markt (gemeente)	€	-8.500
Havengelden (GBLT heffingen jaarligplaatsen)		114.000
Leges algemene dienstverlening/burgerzaken (gemeente)	€	300.000
Afdracht Rijksleges (gemeente)	€	-101.000
Leges omgevingsvergunning/bouwen (gemeente)	€	616.000
	€	
Totaalopbrengst belastingen en rechten	€	11.253.500

Na afronding van het dienstjaar wordt, in de belastingparagraaf behorende bij de jaarrekening 2024, een nadere analyse gegeven van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote opbrengsten.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten (belastingen en rechten). Het overgrote deel van de gemeentelijke inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en door specifieke uitkeringen van de Rijksoverheid. De overige inkomsten van gemeenten zijn afkomstig uit onder andere bouwgrondexploitatie, beleggingen, huren, pacht, nutsbedrijven, handel en industrie.

Waarom zijn de eigen belastinginkomsten dan toch zo belangrijk?

- Door op lokaal niveau (de gemeenteraad) de afweging te maken welke voorzieningen tot stand worden gebracht en welke belastingheffing daarvoor nodig is, wordt een optimale democratische afweging gemaakt;
- Daarnaast kunnen eigen (belasting)inkomsten noodzakelijk zijn om de onvolkomenheden in de verdeling van de gelden uit het Gemeentefonds te kunnen opvangen;

In toenemende mate worden ook de taken van de Rijksoverheid overgedragen aan gemeenten. Bij de overdracht van de bijbehorende financiële middelen gaat het Rijk er in veel gevallen vanuit dat gemeenten de overgedragen taken efficiënter uit kunnen voeren dan het Rijk, zodat men op voorhand een zogenaamde efficiëncykorting toepast op de bij de taak behorende geldstroom. Ook de kosten voor het opzetten van nieuwe taken wordt veelal niet, of slechts gedeeltelijk, door het Rijk gedragen. Een eigen lokaal belastinggebied is voor de lokale politiek dan een pré.

In de Gemeentewet is bepaald welke belastingen een gemeente mag heffen. Het is de gemeenteraad die besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Bij de eigen belastinginkomsten van gemeenten kan onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal vormen:

- belastingen die dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken (leges en rechten);

- belastingen die dienen om inkomsten te genereren die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen relatie wordt gelegd met gemaakte of te maken kosten (verschillende belastingen, waaronder de onroerendezaakbelastingen).

Beleid en verordeningen

De redactionele en technische wijzigingen van de belasting- en rechtenverordeningen 2024 worden in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden. De relevante verordeningen zijn (voor zover relevant) vooraf tekstueel afgestemd met het [GBLT](#).

Hierin worden ook de in deze paragraaf vermelde tariefbepalingen verwerkt. In het kort worden nu al enige (toekomstige) beleidsmatige wijzigingen in deze paragraaf toegelicht.

Tarievenbeleid

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2024 wordt uitgegaan van een gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2024 gehanteerd van 6,40%.

Onroerendezaakbelastingen

De gemiddelde waardestijging/-daling van woningen en van niet-woningen voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderings [Wet WOZ](#) worden gecompenseerd door bijstelling van de tarieven onroerendezaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente in beginsel dan ook geen extra geld op. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Begrafenisrechten

De tariefverhoudingen worden naast de reguliere aanpassing met het inflatiepercentage ook verder afgestemd op de uitgangspunten, zoals verwoord in het op 10 februari 2022 unaniem aangenomen amendement A02 *'tarief grafrecht voor onbepaalde tijd*. Daarbij wordt de verhouding van de tarieven afkoop grafgrust van 30 jaar en 60 jaar verhoudingsgewijs gelijkgetrokken.

Leges Omgevingsvergunning

De leges omgevingsvergunning worden vanaf 2024 afgestemd op de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet en de gelijktijdig in werking tredende [Wkb](#). Waarbij kostendekkende (en nieuwe van toepassing zijnde) tarieven worden nagestreefd. Hoe de kostendekkendheid eruit gaat zien is nog niet bekend, daarom zal er nu nog uitgegaan worden van de begrote opbrengsten van 2023, mogelijk vallen de opbrengsten lager uit. Ook de milieuleges worden daarbij heringevoerd, waarbij de [RUD](#) fungeert als een verlengstuk van de gemeente. In 2024 wordt de kostendekkendheid van de milieuleges onderzocht door [RUD](#), waarna deze naar verwachting in 2025 ingevoerd kunnen worden.

De Omgevingswet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen en werken. Deze nieuwe wet bundelt en maakt regels eenvoudiger. Met behulp van één digitaal loket wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten.

De [Wkb](#) heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten (gevolgklasse 1), daarna volgen eventueel de meer complexere, zodat gemeenten hun implementatiestappen, werkprocessen maar ook beleid kunnen controleren en verifiëren.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord *“Bouwen aan de toekomst”* 2022-2026 wordt nagestreefd om de gemeentelijke woonlasten zo laag mogelijk te houden en tot de goedkopere gemeenten van Nederland te blijven behoren. Landelijke besluiten waarop de gemeente zelf geen invloed heeft, denk hierbij aan een herijking van het Gemeentefonds, kunnen ons echter dwingen tot een aanpassing van deze uitgangspunten. De gemeentelijke tarieven voor leges en rechten blijven kostendekkend. De hondenbelasting blijft afgeschaft.

Belastingen

- Onroerendezaakbelastingen:
 - verhoging van het tarief eigenarenbelasting woningen met 6,40%;
 - verhoging van de tarieven eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen 6,40%;
- Roerende-ruimtebelastingen: verhoging van de tarieven met 6,40%;
- Forensenbelasting: verhoging van de tarieven met 6,40%;
- Precariobelasting: verhoging van de tarieven met 6,40%.

Bestemmingsheffing

- Brede rioolheffing: verhoging van de bestaande tarieven met 6,40%;
- Afvalstoffenheffing: verhoging van de bestaande tarieven met 6,40%;
- **BIZ** Haarbrug Noord: de tarieven zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2022 - 2026) en kunnen tussentijds niet worden aangepast.

Overige rechten

- Begrafenisrechten: verhoging van de tarieven met 6,40%;
- Marktgeden: verhoging van de tarieven met 6,40%;
- Havengelden vaste ligplaatshouders: verhoging van de tarieven met 6,40%;
- Veerpontgeden de Eem: verhoging in overleg, wordt verwerkt in de verordening;
- Leges, verdeeld over drie clusters van samenhangende dienstverlening:
 - Algemene dienstverlening: verhoging van de tarieven met 6,40%;
 - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: 6,40%.
 - Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn: verhoging van de tarieven met 6,40%.

WAARDERINGSKAMER

*Dit instituut controleert of gemeenten of belastingssamenwerkingsverbanden zoals de **GBLT**, de Wet waardering onroerende zaken goed uitvoeren. Verder houden zij toezicht op de uitvoering van de Basisregistratie waardering onroerende zaken. In 2022 heeft **GBLT** de score 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer, wel met de opmerking dat er verbeteracties nodig zijn om de aansluiting op de Landelijke Voorziening **WOZ** beter te borgen. Meer informatie is beschikbaar op de site van de Waarderingskamer.*

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Wet Waardering Onroerende Zaken

De **Wet WOZ** verplicht gemeenten om jaarlijks een nieuwe taxatie vast te stellen voor alle panden. Met een jaarlijkse herwaardering (taxatie) zijn de waardesprongen minder groot en benaderen meer de actuele waarde, mede omdat de waardepeildatum dichterbij het belastingjaar ligt. In 2024 ontvangt iedere hoofdbewoner van een object een **WOZ**-waardering wanneer hij/zij op 1 januari 2024 eigenaar is van een woning (of woning in aanbouw of grondkavel) en/of eigenaar of gebruiker is van een niet-woning (bedrijf, ander soort object, in aanbouw of grondkavel). De **WOZ**-waarde wordt gebruikt om de hoogte van verschillende belastingen te berekenen, zoals de onroerendezaakbelastingen (gemeenten), het eigen-woningforfait inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de schenkbelasting en erfbelasting (Rijksbelastingdienst) en de waterschapsheffing 'omslag gebouwd' (waterschappen). De **WOZ**-waarde wordt ook gebruikt voor afschrijvingen van bedrijfsgebouwen en wordt ook gebruikt voor het vaststellen van de huurprijs van een huurwoning.

Waardering met methodiek netto gebruiksoppervlakte

De **WOZ** waardering vindt plaats op basis van bruto inhoud naar het waarderen op basis van netto gebruiksoppervlakte. Deze methodiek sluit goed aan op de taxatie- en makelaars-branches, waar het begrip netto gebruiksoppervlakte veel wordt gebruikt. Tevens sluiten de basisregistratie **WOZ** en **BAG** (adressen en gebouwen) hierdoor goed op elkaar aan. Het gaat hierbij overigens om de waardering van woningen. De niet-woningen (verhuurbaar vloeroppervlakte en bruto oppervlakte) vallen hierbuiten.

Belastingen

- **Onroerendezaakbelastingen:** dit is veruit de belangrijkste belasting qua inkomsten voor de gemeente. De onroerendezaakbelastingen zijn objectieve en zakelijke belastingen, waarbij de vastgestelde WOZ-waardering van de onroerende zaak het uitgangspunt is. Er zijn drie onroerendezaakbelastingen:
 - een belasting geheven van eigenaren van woningen;
 - een belasting geheven van eigenaren van niet-woningen;
 - een belasting geheven van gebruikers van niet-woningen.
- **Forensenbelasting:** deze belasting kan worden geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Vooral recreatiewoningen worden in deze heffing betrokken.
- **Precariobelasting:** deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Met voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond wordt bedoeld grond in eigendom van de gemeente die strekt tot algemeen nut en waar eenieder belang bij kan hebben zoals parken, openbare wegen, pleinen etc. Bij de heffing van precariobelasting kan gedacht worden aan terrassen, standplaatsen, uitstallingen, circussen, reclameborden etc.

Bestemmingsheffingen

- **Rioolheffing:** middels deze heffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
 - de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en van gebruikers van percelen waarvoor hemelwater en/of grondwater wordt afgevoerd. Gelden alleen die laatste twee rubrieken, dan is het belang hiervoor beperkter en geldt daarom een goedkoper tarief.

- **Afvalstoffenheffing:** Op basis van de Wet Milieubeheer hebben gemeenten de wettelijke taak om zorg te dragen voor de verwijdering van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. Hiervoor wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht als lokale belasting aan alle huisaansluitingen binnen de gemeente.
- **BIZ bijdrage:** de gemeenteraad kan onder de naam BIZ-bijdrage een heffing instellen op binnen een bepaald gebied in de gemeente (BI-zone) gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. De BIZ-bijdrage is een belasting die de kosten moet bestrijden, die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang in (relatie tot) de openbare ruimte van de BI-zone. De BIZ-bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De selectie komt tot stand op grond van een in de heffingsverordening te bepalen objectieve definitie. Als peilmoment geldt de situatie bij het begin van het kalenderjaar. In de verordening kan worden bepaald dat bij onroerende zaken die niet in gebruik zijn, de BIZ-bijdrage voor de ontbrekende gebruiker wordt geheven van de eigenaar.

Rechten:

- **Begraafenisrechten:** deze rechten worden geheven voor het begraven van een overledene op de gemeentelijke begraafplaatsen Memento Mori of De Akker. De aanvrager van deze dienst is belastingplichtig. Overigens vervullen begrafenisondernemers vaak een ondersteunende rol in zowel de begeleiding van de begrafenis als de financiële afwikkeling ervan;
- **Marktgeden:** deze rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, bestaande uit het ter beschikking stellen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Het marktgeld wordt geheven van degene, die op de markt een standplaats inneemt.
- **Havengelden:** dit recht wordt geheven voor het met een vaartuig ligplaats nemen of het voor anker gaan in de gemeentelijke haven. Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar

van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.

- **Leges:** deze worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het verstrekken van afschriften, het afgeven van verklaringen, paspoorten, rijbewijzen etc. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Met de hiervoor genoemde tariefmaatregelen 2024 voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt een toename van de gemiddelde lastendruk voorzien van 6,40% voor de gemiddelde burger van Bunschoten in een meerpersoonshuishouden. Dit geldt voor eigenaren van woningen. Voor huurders geldt ook een stijging van 6,40%, aangezien de afvalstoffenheffing en rioolheffing met eenzelfde percentage is verhoogd.

Nadrukkelijk wordt gesproken over gemiddelde lastendruk, omdat de effecten in incidentele gevallen afhankelijk zijn van de woningwaarde, de gezinssituatie en of men beschikt over een eigen woning of niet. Aan het eind van deze paragraaf is een overzicht toegevoegd van de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2020 tot en met 2024 (periode van vijf jaar). Hierin is de lokale lastendruk voor genoemde heffingen nader uitgewerkt.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de kwijtscheldingsregeling van de gemeente Bunschoten. Hierin is opgenomen dat kwijtschelding voor de volgende gemeentelijke belastingen en rechten mogelijk is:

- onroerendezaakbelastingen: eigenarenbelasting voor woningen;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten: eigenarenbelasting voor woningen;
- afvalstoffenheffing: het vastrecht eenpersoons- of meerpersoonshuishouden;
- rioolheffing: gebruikersbelasting voor woningen.

Bij het verlenen van kwijtschelding wordt voor de kosten van bestaan uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkeringen. Alleen in geval van pensioengerechtigden wordt hiervan sinds het jaar 2013 vanaf geweken door als norm te nemen 100% AOW met een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen. Aanleiding voor deze afwijking is de Wet geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting, waardoor pensioengerechtigden in een nadeliger positie zouden komen te verkeren voor hun lokale kwijtscheldingsmogelijkheden. De raad heeft op deze tekortkoming in de wetgeving geanticipeerd door haar lokale kwijtscheldingsregeling hiervoor aan te passen. Verder heeft de raad kwijtschelding van privé belastingsschulden van ondernemers mogelijk gemaakt. Het betreft voornamelijk de categorie ZZP-ers.

GBLT voert vanaf 2016 deze kwijtscheldingstaak voor de gemeente Bunschoten uit met de door de raad van de gemeente Bunschoten geformuleerde beleidsuitgangspunten.

Kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten

De raad heeft als algemeen uitgangspunt dat alle leges en rechten kostendekkend moeten zijn. Dit houdt in dat 100% kostendekking op begrotingsbasis wordt nagestreefd, waarbij dit niet geldt voor de individuele dienstverlening, maar voor het totaalpakket van het in een verordening (en/of titel) opgenomen diensten.

Totaaloverzicht kostendekking leges en rechten 2022 en 2023

Heffingen	Begroting 2023	Begroting 2024
Afvalstoffenheffing	100%	100%
Rioolheffing	100%	100%
Begraafrechten	100%	100%
Marktgelden	100%	100%
Leges algemene dienstverlening (titel 1 Legesverordening)	69%	75%
Leges omgevingsvergunning (titel 2 Legesverordening)	89%	71%
Leges vallend onder Europese Dienstenrichtlijn (titel 3 Legesverordening)	100%	100%

Afvalstoffenheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2024 te verhogen met 6,40% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten afval	2.714.632		2.792.364	
Mutatie egalisatiereserve		125.202	9.097	
Aandeel straatvegen/papierbakken	45.000		45.000	
Afvalstoffenheffing				
▪ vastrecht				
▪ variabel recht/Diftar		2.452.000		2.705.000
Btw component	224.000		224.000	
Opbrengst oud papier/kunststof/glas/zwerfafval/oud ijzer		286.430		276.261
Verrekening groen/veegafval		40.000		40.000
Dividend ROVA		80.000		49.200
Totaal	2.983.632	2.983.632	3.070.461	3.070.461

Toelichting:

De kosten van de afval zijn aangepast met inflatie en blijven in lijn met de begroting 2023. Wel zien we een behoorlijk hogere opbrengst van de afvalstoffenheffing op basis van de ontwikkeling in 2023. In de raming van 2023 is dit nog niet verwerkt. Deze positieve ontwikkeling heeft tot gevolg dat in 2024 niet meer wordt beschikt over de egalisatiereserve afval.

Rioolheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2024 te verhogen met 6,40% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten riolering	1.618.535		1.727.668	
Aandeel baggeren grachten etc.	80.000		80.000	
Btw-component	119.468		119.468	
Mutatie reserve riolering, afschrijving basisvoorziening		155.003		39.136
Rioolheffing		1.663.000		1.888.000
Totaal	1.818.003	1.818.003	1.927.136	1.927.136

Toelichting:

De stijging van de lasten is het effect van een hogere storting in de voorziening riolering, toegerekende salarislasteren en lagere kosten vrijval riolering. De onttrekking aan de egalisatiereserve riolering is lager door de hogere opbrengst rioolheffing. Deze raming moet voor het jaar 2023 nog worden bijgesteld.

Begraafrechten

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2024 te verhogen met 6,40% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten begraven	433.049		513.478	
Mutatie egalisatiereserve		15.049		68.726
Begraafrechten		418.000		444.752
Totaal	433.049	433.049	513.478	513.478

Toelichting:

De stijging van de kosten van begraven is voor een belangrijk deel het effect van stijgende salariskosten (CAO) en inflatie. Ook heeft een herschikking van uren effect op de deze kosten. Dat is met ingang van 2023 in gang gezet, maar nog niet in de raming van 2023 verwerkt.

Marktgelden

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2024 te verhogen met 6,40% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten markt	83.404		97.119	
Mutatie egalisatiereserve		7.404		17.119
Marktgelden		60.000		64.000
Opbrengst water/stroomverbruik		16.000		16.000
Totaal	83.404	83.404	97.119	97.119

Toelichting:

De stijging van de kosten van de markt is vooral het effect van loon- en prijsaanpassingen. Op begrotingsbasis is voor de opbrengst marktgelden gerekend met percentage van 6,4%.

Leges

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2024 met 6,40% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening	400.000	276.000	393.000	295.000
Omgevingsvergunningen	697.000	616.000	861.000	616.000
Dienstverlening Europese richtlijn	5.000	5.000	5.000	5.000

Titel 1. Algemene dienstverlening (onder andere leges burgerzaken/afdracht Rijksleges/overige leges)

Toelichting: de opbrengst van de leges is bijgesteld op basis van de ontwikkelingen bij de jaarrekening 2022 en inflatie.

Titel 2. Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (bundeling van maximaal 25 vergunningen)

Toelichting: De raming van de opbrengst is gebaseerd op een gemiddelde van de afgelopen periode en afgestemd op de te verwachten bouwontwikkelingen. Er is nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van invoering van de omgevingswet en de invoering van de WKB.

Titel 3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (voornamelijk APV aangelegenheden)

Toelichting: Beperkt effect en niet verder toe te lichten.

Overzicht lokale lastendruk

(over de periode 2020 tot en met 2024)

Tariefscenario 2023:

- Tariefstijging OZB eigenarenbelasting woningen = + 6,40% (inflatie)
- Tariefstijging afvalstoffenheffing/ nascheiding = + 6,40% inflatie.
Afvalstoffenheffing per huishouden = € 332,- voor meerpersoonshuishoudens en € 301,- voor eenpersoonshuishoudens.
- Tariefstijging rioolheffing = + 6,40% (inflatie)
Rioolheffing – vastrecht voor woningen = € 182,-

Eigen woning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2020	2021	2022	2023	2024
Onroerendezaakbelastingen, eigenarenbelasting	282,00	288,00	292,00	314,00	334,00
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	207,00	272,00	289,00	312,00	332,00
Rioolheffing standaardtarief	153,00	156,36	158,50	171,00	182,00
Totaal (€)	642,00	720,36	739,50	797,00	848,00
Percentage cumulatief	100	111,58	115,19	124,14	132,09
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		11,58	3,23	7,78	6,40
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		74,36	23,14	57,50	51,00
Inflatiepercentage	1,70	2,20	1,40	7,90	6,40

Huurwoning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2020	2021	2022	2023	2024
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	207,00	272,00	289,00	312,00	332,00
Rioolheffing standaardtarief	153,00	156,36	158,50	171,00	182,00
Totaal (€)	360,00	428,36	447,50	483,00	514,00
Percentage cumulatief	100	118,99	124,31	134,17	142,78
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		18,99	4,47	7,93	6,42
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		68,36	19,14	35,50	31,00
Inflatiepercentages	1,70	2,20	1,40	7,90	6,40

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Ook voor de grondexploitatie is het van belang de risico's te onderkennen.

Het Overzicht reserves staat aan het eind van deze paragraaf opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat de reserve algemene dienst ultimo 2024 € 24,0 miljoen bedraagt.

Overzicht weerstandsvermogen

Op de volgende pagina staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Een toelichting op deze tabel is hieronder te lezen.

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. De onbenutte belastingcapaciteit voor Bunschoten wordt berekend op € 3,3 miljoen per 1 januari 2024.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en afval blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egaliseringsreserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de totale jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 3,4 miljoen (afgerond).

Het weerstandsvermogen van de algemene dienst is € 24.049.000,-. Dit is de reserve algemene dienst. De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve algemene dienst à € 24.049.000,- te delen door de geïnventariseerde financiële risico's à € 5.000.000,-. Dit betekent een ratio van het weerstandsvermogen van 4,8. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten de mogelijke financiële risico's goed kan dekken.

De risico's binnen de grondexploitatie zijn in 2022 geactualiseerd bij het MPG. Uitgangspunt van de gewenste stand van de reserve is € 1 miljoen plus de geïnventariseerde risico's (€ 2,5 miljoen). Hiermee is de gewenste stand € 3,5 miljoen. De stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31 december 2024 € 4,4 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat de risico's binnen de grondexploitatie gedekt kunnen worden door de reserve.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

(Bedragen x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
Jaarlijkse exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit	3.300	3.300	3.300	3.300
Stelpost onvoorziene uitgaven	100	100	100	100
Totaal jaarlijkse exploitatie	3.400	3.400	3.400	3.400
Vermogenssfeer (31/12 vh jaar)				
Reserve algemene dienst	24.049	25.656	25.638	25.620
Reserve grondexploitatie	4.382	4.292	4.202	4.112
Totaal vermogenssfeer	28.431	29.948	29.840	29.732
Totaal voor opvang risico's	31.831	33.348	33.240	33.132

Risico's**Financiële risico's**

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt tussen de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2022 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 500.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 419.000,-).

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er is wel een toenemende claimbewustheid van de burger.

Grotere aansprakelijkheid vindt zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Deze schades worden doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt. Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen.

De gemeente Bunschoten werkt samen met de BLNP gemeenten voor het onderdeel verzekeringen.

Verhaal van schade

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden deze verhaald als de veroorzaker bekend is.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheekleningen. De gemeente en het Rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

Door de Rijksoverheid wordt erop geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De stichting WSW staat garant voor de leningen. Ook hier zijn de gemeente en het Rijk achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beide voor 50% borg staan voor rente en aflossing van de leningen. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan de stichting WSW.

Open-einde regelingen

In de begroting is een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente moeilijk beïnvloedbaar en dus moeilijk beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Participatiewet (BUG), schuldsanering, de Wet maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken.

Risicoanalyse

In 2022 is de risicoanalyse opnieuw uitgevoerd. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf risico's zijn hierna weergegeven.

Nr.	Risico (Bedragen x € 1,-)	Financieel risico	Kans	Financieel gevolg
1	Recessie/crisis in de breedste zin van het woord (denkend aan stikstof, woningmarkt, rente, migranten enz.)	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
2	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij onze leveranciers en bij aanbestedingsprocedures.	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
3	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, awb procedures, faillissement (van aannemer waar wij verantwoordelijk voor zijn), seizoen afhankelijke risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.250.000	40%	€ 500.000
4	De vraag naar aspecten in het sociaal domein (o.a. jeugdzorg en bijstand) zal meer worden, door laagdrempeligheid en de eigenbijdrage wordt niet meer inkomensafhankelijk. De kosten gaan omhoog door mogelijke niet ingekochte zorg, het doorzetten van speciale gevallen door te weinig mankracht en rechtszaak kosten door te weinig dossier tijd.	€ 750.000	50%	€ 375.000
5	Fiscaal risico	€ 1.000.000	25%	€ 250.000
	Totaal	€ 6.000.000		€ 2.625.000

De risico's van de algemene uitkering zijn uit de top vijf verdwenen. Er zijn afspraken gemaakt over de bevrozing van het accres voor de jaren 2023 – 2025 en de effecten van de herijking gemeentefonds zijn verwerkt in de begroting. Toch blijft de ontwikkeling van de algemene uitkering een risico. Het negatieve effect is nu verwerkt in de meerjarenbegroting. Geen rekening is gehouden met een mogelijk extra middelen, dit zou een potentieel positief risico kunnen zijn.

De risico's voor een recessie/economische crisis die nu als nummer 1 is opgenomen blijven nog van kracht. Het blijft een lastige inschatting. Er is nu voor € 6,0 miljoen aan financieel risico geïnventariseerd in de top vijf. Het totaal van de financiële gevolgen van de geïnventariseerde risico's komt uit op afgerond € 5 miljoen. Wanneer gekeken wordt naar de risico's die boven de 75% kans uitkomen, dan kan het voor komen dat deze risico's zich vaak voordoen. Als deze risico's zich vaak voordoen, dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

Sociaal domein

Participatiewet

Het regionaal werkvoorzieningsschap Amersfoort voert voor Bunschoten de Wet Sociale Werkvoorziening uit.

Jeugdwet en Wmo/AWBZ

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootheid is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor een nieuwe investering

In de paragraaf Financiering is de renterisiconorm uitgewerkt. Er is een toename te zien in de rente.

Incidentele baten en lasten

Op begrotingsbasis speelt het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten nauwelijks een rol, omdat de meeste ramingen structureel doorwerken in de begroting. Ook de bezuinigingen die gefaseerd ingevoerd worden vallen niet onder het begrip incidenteel.

Bij de jaarrekening speelt het wel weer een grote rol, omdat het resultaat daar regelmatig wordt beïnvloed door afrekeningen van voorgaande jaren of incidentele opbrengsten in verband met verkopen.

In onderstaande tabel staat een overzicht met alle incidentele posten voor de jaren 2024 tot en met 2027. Ook geeft de tabel weer wat dit voor invloed heeft op het begrotingssaldo.

Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2024-2027

Omschrijving	(Bedragen x € 1,-)	Baten	Lasten	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Programma	Bestuur en ondersteuning						
	Audit juridische kwaliteitszorg sociaal domein		183.000	-183.000	-10.250	0	
Mutatie reserves	begrotingsresultaat		2.785.000	-2.785.000	-1.655.000	-24.000	-10.000
Programma	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing						
	Resultaat grondverkoop (excl. grondexploitatie)	2.977.500		2.977.500	1.625.000	0	0
Totaal		2.977.500	2.968.000	9.500	-40.250	-24.000	-10.000

Structureel begrotingssaldo

(Bedragen x € 1,-)	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten voor mutatie in de reserve	2.950.000	2.392.000	-925.000	-853.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.785.000	1.655.000	-24.000	-10.000
Begrotingssaldo na bestemming	165.000	737.000	-901.000	-843.000
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	9.500	-40.250	-24.000	-10.000
Structureel begrotingssaldo	155.500	777.250	-877.000	-833.000

Beschikking reserves

Voor de tariefegalisatiereserves geldt dat deze zijn gekoppeld aan de 100% kostendekking.

Geprognosticeerde balans

Het is verplicht om in de begroting een geprognosticeerde balans op te nemen. Deze balans geeft de verwachting voor de aankomende jaren weer.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 31-12- 2021	Begroting 31-12- 2022	Begroting 31-12- 2023	Begroting 31-12- 2024	Begroting 31-12- 2025	Begroting 31-12- 2026
Activa						
Vaste activa	51.889	64.768	69.616	71.776	71.716	71.894
Vorraden	9.766	17.447	21.350	21.101	15.617	6.965
Vlottende activa	9.657	0	0	0	0	0
Liquide middelen	88	1.000	-2.072	-3.468	-2.541	4.151
Overige vlottende activa	1.401	1.496	1.496	1.496	1.496	1.496
Totaal activa	72.801	84.711	90.390	90.905	86.288	84.506
Passiva						
<i>Eigen vermogen</i>						
Algemene reserves	22.912	21.088	24.049	25.656	25.638	25.620
Begrotingsresultaat			164	902	0	-842
Bestemmingsreserves	7.837	8.080	7.904	7.952	7.947	7.954
Voorzieningen	6.705	6.528	5.093	5.427	5.545	5.654
Langlopende leningen	22.250	27.760	31.270	34.213	29.157	25.700
Vlottende passiva	13.099	21.255	21.910	16.755	18.001	20.420
Totaal passiva	72.803	84.711	90.390	90.905	86.288	84.506

Vooruitlopend op de kengetallen die op de volgende bladzijde staan, is in onderstaand overzicht een verloop van de netto schuldquote, solvabiliteit en het kengetal grondexploitatie opgenomen voor de jaren 2024 – 2027, berekend op basis van de geprognosticeerde balans.

Kengetal	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Solvabiliteitsratio	35,5%	38,0%	38,9%	38,7%
Netto schuldquote	70,7%	76,2%	72,9%	57,8%
Kengetal grondexploitatie	30,0%	29,8%	23,7%	10,6%

Financiële kengetallen

Nr.	Kengetal	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1a	Netto schuldquote	39,9%	78,8%	70,7%
1b	Netto schuldquote -/- verstrekte leningen	35,3%	73,8%	66,9%
2	Solvabiliteitsratio	42,2%	34,4%	35,5%
3	Kengetal grondexploitatie	16,1%	31,9%	30,0%
4	Structurele exploitatieruimte	13,4%	7,4%	4,9%
5	Belastingcapaciteit	81,8%	88,2%	89,8%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat er in 2024 en 2025 sprake is van een stijging van dit kengetal voor de financiering van investeringen in de grondexploitatie en rehabilitaties van wegen.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).
- **De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Een solvabiliteit van minimaal 30% is een streven wat is opgenomen in het coalitieakkoord. Op begrotingsbasis zien we een ontwikkeling die het percentage van 30 overstijgt waarmee het doel is bereikt een gezonde solvabiliteit te bereiken.
- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Er is in meerjarenperspectief een daling zichtbaar. De daling komt doordat er inkomsten geraamd door grondverkoop van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en van eiland 5 en 6 van Rengerswetering.
- **Structurele exploitatieruimte:** De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Dit ziet er voor 2024 en 2025 nog positief uit, maar daalt in de volgende jaren daarna (in verband met geraamd begrotingstekort). Dit is vooral effect van de maatregelen van het Rijk.
- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde en nog ruimte heeft in de onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht reserves

Reserves	2024				2025			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Algemene reserves								
Algemene reserve	21.088.253	2.977.500	17.119	24.048.634	24.048.634	1.625.000	17.722	25.655.912
Resultaat boekjaar		164.467	0	164.467	164.467	737.417	0	901.884
Subtotaal	21.088.253	3.141.967	17.119	24.213.101	24.213.101	2.362.417	17.722	26.557.796
Bestemmingsreserves								
- Bestemmingsreserves t.b.v. egalisatie								
Afvalstoffenheffing	38.353	9.097	0	47.450	47.450	50.304	0	97.754
Rioolrechten	342.160	0	39.136	303.024	303.024	0	66.797	236.227
Begraafrechten	411.451	0	68.726	342.725	342.725	0	72.375	270.350
Marktgelden	0	17.119	17.119	0	0	17.722	17.722	0
Subtotaal	791.964	26.216	124.981	693.199	693.199	68.026	156.894	604.331
- Overige bestemmingsreserves								
Toekomstvisie	215.656	0	50.000	165.656	165.656	0	0	165.656
Starterslening	15.400	0	1.400	14.000	14.000	0	1.400	12.600
Stimulerings- vangnetlening	21.950	0	1.850	20.100	20.100	0	1.850	18.250
Sociaal domein	77.500	0	0	77.500	77.500	0	0	77.500
Dekking kapitaallasten	623.561	0	50.160	573.401	573.401	0	50.160	523.241
Corona	76.515	0	0	76.515	76.515	0	0	76.515
Risicoverening jeugdzorg	600.000	250.000	183.000	667.000	667.000	280.000	0	947.000
Gemeentelijk erfgoed	0	50.000	0	50.000	50.000	0	0	50.000
Subtotaal	1.630.582	300.000	286.410	1.644.172	1.644.172	280.000	53.410	1.870.762
Grondexploitatie								
Algemene reserve	4.472.000	0	90.000	4.382.000	4.382.000	0	90.000	4.292.000
Bovenwijkse voorziening: Fonds stadsuitleg/bovenplans	1.007.331	0	0	1.007.331	1.007.331	0	0	1.007.331
Bovenwijkse voorziening: Fonds landschapstientje	0	0	0	0	0	0	0	0
Oostmaat	177.462	0	0	177.462	177.462	0	0	177.462
Subtotaal	5.656.793	0	90.000	5.566.793	5.566.793	0	90.000	5.476.793
Totaal reserves	29.167.592	3.468.183	518.510	32.117.265	32.117.265	2.710.443	318.026	34.509.682

Reserves	2026			2027		
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking
Algemene reserves						
Algemene reserve	25.655.912	0	17.780	25.638.132	0	17.658
Resultaat boekjaar	901.884	-15.295	886.000	589	15.241	858.000
Subtotaal	26.557.796	-15.295	903.780	25.638.721	15.241	875.658
Bestemmingsreserves						
- Bestemmingsreserves t.b.v. egalisatie						
Afvalstoffenheffing	97.754	111.810	0	209.564	152.065	0
Rioolrechten	236.227	0	98.979	137.248	0	76.338
Begraafrechten	270.350	0	72.660	197.690	0	72.175
Marktgelden	0	17.780	17.780	0	17.658	17.658
Subtotaal	604.331	129.590	189.419	544.502	169.723	166.171
- Overige bestemmingsreserves						
Toekomstvisie	165.656	0	0	165.656	0	0
Starterslening	12.600	0	1.400	11.200	0	1.400
Stimulerings- vangnetlening	18.250	0	1.850	16.400	0	1.850
Sociaal domein	77.500	0	0	77.500	0	0
Dekking kapitaallasten	523.241	0	50.160	473.081	0	50.160
Corona	76.515	0	0	76.515	0	0
Risicoverevening jeugdzorg	947.000	50.000	0	997.000	0	0
Gemeentelijk erfgoed	50.000	0	0	50.000	0	0
Subtotaal	1.870.762	50.000	53.410	1.867.352	0	53.410
Grondexploitatie						
Algemene reserve	4.292.000	0	90.000	4.202.000	0	90.000
Bovenwijkse voorziening: Fonds stadsuitleg/bovenplans	1.007.331	147.410	0	1.154.741	147.410	0
Bovenwijkse voorziening: Fonds landschapstientje	0	0	0	0	0	0
Oostmaat	177.462	0	0	177.462	0	0
Subtotaal	5.476.793	147.410	90.000	5.534.203	147.410	90.000
Totaal reserves	34.509.682	311.705	1.236.609	33.584.778	332.374	1.185.239
				33.584.778		32.731.914

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog het onderdeel sportvelden aan deze paragraaf toe.

Wegen & Bruggen

Beleidskader

- Beheerplan Wegen 2022 – 2026
- Beheerplan Bruggen Bunschoten 2022 – 2036

Informatie

Wegen

Onderscheid is te maken in elementenverhardingen (stenen, tegels etc.) en gebonden verhardingen (asfalt, beton, etc.). Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. Elke twee jaar wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROW- methodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 765.000,-. Door deze basisplanning af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een integrale planning op projectniveau verkregen.

Bruggen

De gemeente heeft 80 civieltechnische kunstwerken in beheer en onderhoud, waarvan 73 bruggen. Bij het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken wordt ten minste uitgegaan van conditieniveau 'redelijk' van de NEN norm 2767-4, waarbij de bruggen voor 100% constructief moeten kunnen functioneren.

De civiele kunstwerken in de gemeente Bunschoten worden kwalitatief beheerd. De technische staat van onderhoud wordt bepaald aan de hand van vierjaarlijkse algemene visuele inspectie. Elke vier jaar vindt een instandhoudingsinspectie, inclusief deformatiemetingen, plaats. Op basis van de vierjaarlijkse instandhoudingsinspectie wordt een meerjarenoverzicht opgesteld dat als basis wordt gebruikt voor het bepalen van de vervangingen, het jaarlijkse uitvoeringsprogramma groot onderhoud en het vaststellen van de benodigde financiële middelen.

De jaarlijkse storting in de voorziening bruggen bedraagt € 39.000,-.

Riolering & water

Beleidskader

- Gemeentelijk Water en Riolering Plan 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2013 – 2023
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Beheerplan Havens Bunschoten Laaksluis de Kooi 2020 – 2035

Informatie

Riolering

Het rioolstelsel in de gemeente is nog niet zo oud. Met uitzondering van de riolen in de kernen van Bunschoten en Spakenburg. De uitbreidingswijken dateren uit de jaren '70, '80 en '90. De aangelegde riolen aan de westzijde zijn gemiddeld tussen de 30 en 50 jaar oud. Rekening houdend met een technische levensduur van circa 60 jaar neemt de intensiteit van renovatie of vervanging vanaf 2030 toe. Het is belangrijk om financieel voorbereid te zijn op de investeringen die daar mee gemoeid zijn. Door de voorziening riolering te laten groeien, wordt de basis gelegd voor deze financiële draagkracht.

Op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP wordt er nu risico gestuurd geïnspecteerd. Daar waar risico van niet (goed) functioneren van het riool groot is wordt vaker geïnspecteerd, dan waar dat risico minder is. Eén en ander op basis van de kwaliteitcijfers van riolen en functies van de wegen waaronder het betreffende riool ligt.

De actualiteit geeft aanleiding om de knelpunten met 'water op straat' door steeds extremere regenbuien goed te blijven volgen, en eventueel aanvullende maatregelen te nemen.

Op basis van het GWRP 2022 - 2026 bedraagt de storting in de voorziening riolering € 300.000,-.

De rioolhuisaansluitingen in de uitbreidingswijken van de jaren '70 t/m '90 vragen in hogere mate aandacht. Het komt steeds meer voor dat de aansluiting op het hoofdriool defect is. Oorzaak is niet direct te achterhalen maar uit zich in scheuren in de PVC hulpstukken. Herstel is echter noodzakelijk waardoor herstelkosten oplopen. Het is niet mogelijk om door middel van camera inspectie vanuit het hoofdriool deze gebreken te constateren.

Water

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen is een beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor tien jaar vastgelegd. Storting in de voorziening baggeren voor 2024 is € 136.700,-.

De havens worden onderhouden volgens het beheerplan. Investeringen daarvoor zijn vastgelegd en worden in de betreffende opvolgende kadernota's opgenomen.

Groen & Spelen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Informatie

Groen

Voor het planmatig en systematisch beheer en onderhoud van het groen wordt het groenbeleidsplan gevolgd. Er wordt gewerkt met beeldniveaus voor de onderhoudstoestand om de gewenste kwaliteit te beschrijven. Om de staat van de beplanting te garanderen is renovatie en aanpassing van groenvakken nodig. Dit wordt volgens een vastgesteld renovatieprogramma uitgevoerd. In 2024 staan kleine groenrenovaties op de planning en zal het bomenbeleid en het groenbeleidsplan geactualiseerd worden tot één beleidsstuk. Daarnaast zal het gazonbestek opnieuw worden aanbesteed. Jaarlijks wordt een bedrag van € 44.500,- gestort in de voorziening groenbeheer.

Spelen

Met het speelbeleid wordt uitvoering gegeven voor het in stand houden van de speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Dit wordt met een renovatie of vervanging uitgevoerd.

In 2024 staan renovaties gepland voor de speeltuin aan de Gerbrandysingel en vervanging van enkele speeltoestellen. Achter de Kerkemaat zou een speeltuin gerealiseerd worden ten tijde van de realisering van het Zuiderzeeplan. Dit is er echter nooit gekomen. Samen met de buurt zal een nadere invulling gegeven worden voor deze speeltuin.

Er worden twee speeltuinen omgevormd tot samenspeelplekken.

Gezien de staat van de buitenwijkse trapvoorziening aan de Rengersweg is de vervanging van de kunstgrasoplaag doorgeschoven naar 2024.

Daarnaast zal nader bekeken worden waar een pumptrack gerealiseerd kan worden en hiervoor zal de benodigde kredieten worden aangevraagd.

Voor het onderhoud speelvoorzieningen wordt een bedrag van € 80.000,- gestort in de voorziening. Voor het realiseren van de samenspeelplekken is € 30.000,- per jaar beschikbaar.

Gebouwen

Beleidskader

- Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen op basis van de NEN - 2767.
- Gebouwenbeheerplan 2022 – 2025
- Routekaart toekomstbestendig vastgoed i.o.

Informatie

De jaarlijkse storting voor het onderhoud op basis van het Gebouwbeheerplan bedraagt € 361.500,-. De gemeente Bunschoten wil dat de gemeentelijke gebouwen er toonbaar uitzien, goed onderhouden zijn en steeds duurzamer worden. Onderhoud wordt uitgevoerd op basis van de diverse meerjaren onderhoudsplannen. Dagelijkse aanpassingen kunnen door derden gedaan worden.

Aan de hand van de 'Routekaart toekomstbestendig vastgoed' wordt het gemeentelijk vastgoed verder toekomstbestendig gemaakt, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor de duurzaamheid (CO2-reductie).

Sportvelden

Beleidskader

- Nota accommodatiebeleid 'Stimulus' 2002
- Beheerplan sportvelden

Informatie

De gemeente heeft 16 sportvelden in eigendom:

- 11 voetbalvelden waarvan negen kunstgrasvelden
- Twee handbalvelden
- Eén rugbyveld
- Eén atletiekbaan
- Eén trainingsveld ten behoeve van hondenvereniging/ Dierenbescherming

De voorziening voor het onderhoud aan de sportvelden wordt gebaseerd op de kwaliteitsmetingen die periodiek plaatsvinden. Het onderhoud en de renovatie is gebaseerd op een beheerplan. De benodigde budgetten in het beheerplan vormen de basis voor de voorziening. Uitgaande van de huidige inzichten en ontwikkelingen kan uitvoering binnen de bestaande middelen in de voorziening sportvelden plaatsvinden. In 2024 is de storting in de voorziening € 222.350,-. In 2024 is een onttrekking geraamd van € 750.000,- voor de vervanging van de toplagen van de hoofdvelden sportpark de Westmaat en de Vinken.

Overzicht investering en verloop boekwaarden

(Bedragen x € 1,-)	2024	2025	2026	2027
Investeringsniveau				
Nieuwe investeringen	1.894.169	1.773.000	1.488.500	1.505.000
Vervangingsinvesteringen	5.498.862	3.087.520	1.182.000	1.316.050
Investeringsniveau	7.393.031	4.860.520	2.670.500	2.821.050
Specificatie investeringen met afschrijvingslasten				
Programma Bestuur en ondersteuning	50.000	-	-	-
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	3.229.550	3.331.500	2.039.000	1.635.500
Programma Veiligheid	-	-	-	14.500
Programma Economie	114.470	-	-	-
Programma Onderwijs	2.750.000	-	-	-
Programma Sport, cultuur en recreatie	357.669	143.000	30.000	75.000
Programma Volksgezondheid en milieu	255.342	1.104.700	455.500	853.500
Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	108.000	-	-	-
Bedrijfsvoering	528.000	281.320	146.000	242.550
Boekwaarde				
Te activeren investeringen	7.393.031	4.860.520	2.670.500	2.821.050
Totale boekwaarde per einde jaar	69.616.000	71.776.000	71.716.000	71.894.000

In deze tabel zijn de investeringen geraamd die in enig jaar worden verwacht. Vanuit de praktijk blijkt vaak dat de investeringen niet volledig in één jaar worden betaald, maar vaak nog doorlopen naar een volgend jaar.

Overzicht voorzieningen

Voorzieningen	2024				2025			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's								
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Subtotaal	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Onderhoudsegalisatievoorzieningen								
Onderhoud gemeentewerf MOP	36.362	13.000	38.318	11.044	11.044	13.000	12.360	11.684
Brandweerkazerne	3.083	2.500	2.488	3.095	3.095	2.500	1.739	3.856
Onderhoud gemeentehuis etc	640.350	94.000	593.810	140.540	140.540	94.000	53.883	180.657
Onderhoud wegen	1.070.695	765.000	643.000	1.192.695	1.192.695	765.000	534.000	1.423.695
Baggeren binnenwater	228.300	136.700	233.000	132.000	132.000	136.700	0	268.700
Bruggenbeheerplan	20.875	39.000	7.400	52.475	52.475	39.000	5.500	85.975
Onderhoud parkeergarage	103.002	22.000	28.914	96.088	96.088	22.000	25.009	93.079
Onderhoud overige gebouwen	107.018	103.000	129.616	80.402	80.402	103.000	149.698	33.704
Onderhoud veerpont	26.242	9.250	0	35.492	35.492	9.250	23.000	21.742
Onderhoud sporthal	227.986	34.000	119.887	142.099	142.099	34.000	53.874	122.225
Onderhoud sportvelden	884.486	222.350	765.000	341.836	341.836	222.350	212.563	351.623
Onderhoud zwembad	563.939	93.000	370.591	286.348	286.348	93.000	142.696	236.652
Groenbeheer	172.091	44.500	43.125	173.466	173.466	44.500	40.250	177.716
Oeververdediging en frontmuren	12.096	2.500	0	14.596	14.596	2.500	200	16.896
Onderhoud speelvoorzieningen	23.900	80.000	63.700	40.200	40.200	80.000	76.350	43.850
Havens en laaksluis	6.555	22.000	13.000	15.555	15.555	22.000	17.400	20.155
Subtotaal	4.126.980	1.682.800	3.051.849	2.757.931	2.757.931	1.682.800	1.348.522	3.092.209
Van derden gekregen middelen met specifiek bestedingdoel								
Achterstand/vertraging vervanging riolering	646.609	0	0	646.609	646.609	0	0	646.609
Subtotaal	646.609	0	0	646.609	646.609	0	0	646.609
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen								
Riolering	316.300	300.000	316.300	300.000	300.000	350.000	300.000	350.000
Subtotaal	316.300	300.000	316.300	300.000	300.000	350.000	300.000	350.000
Personeelsvoorziening								
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.437.000	21.000	71.000	1.387.000	1.387.000	21.000	71.000	1.337.000
Subtotaal	1.437.000	21.000	71.000	1.387.000	1.387.000	21.000	71.000	1.337.000
Totaal voorzieningen	6.528.315	2.003.800	3.439.149	5.092.966	5.092.966	2.053.800	1.719.522	5.427.244

Voorzieningen	2026				2027			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's								
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Subtotaal	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Onderhouds- en realisatievoorzieningen								
Onderhoud gemeentewerf MOP	11.684	13.000	0	24.684	24.684	13.000	0	37.684
Brandweerkazerne	3.856	2.500	1.739	4.617	4.617	2.500	1.739	5.378
Onderhoud gemeentehuis etc	180.657	94.000	19.299	255.358	255.358	94.000	24.056	325.302
Onderhoud wegen	1.423.695	765.000	534.000	1.654.695	1.654.695	765.000	534.000	1.885.695
Baggeren binnenwater	268.700	136.700	250.000	155.400	155.400	136.700	202.000	90.100
Bruggenbeheerplan	85.975	39.000	93.100	31.875	31.875	39.000	16.600	54.275
Onderhoud parkeergarage	93.079	22.000	18.821	96.258	96.258	22.000	41.833	76.425
Onderhoud overige gebouwen	33.704	103.000	67.489	69.215	69.215	103.000	162.704	57.006
Onderhoud veerpont	21.742	9.250	23.000	7.992	7.992	9.250	0	17.242
Onderhoud sporthal	122.225	34.000	41.754	114.471	114.471	34.000	34.733	113.738
Onderhoud sportvelden	351.623	222.350	212.563	361.410	361.410	222.350	212.563	371.197
Onderhoud zwembad	236.652	93.000	156.827	172.825	172.825	93.000	155.903	109.922
Groenbeheer	177.716	44.500	38.525	183.691	183.691	44.500	38.525	189.666
Oeververdediging en frontmuren	16.896	2.500	0	19.396	19.396	2.500	9.200	12.696
Onderhoud speelvoorzieningen	43.850	80.000	50.500	73.350	73.350	80.000	40.000	113.350
Havens en laaksluis	20.155	22.000	7.000	35.155	35.155	22.000	47.800	9.355
Subtotaal	3.092.209	1.682.800	1.514.617	3.260.392	3.260.392	1.682.800	1.521.656	3.469.031
Van derden gekregen middelen met specifiek bestedingdoel								
Achterstand/vertraging vervanging riolering	646.609	0	0	646.609	646.609	0	0	646.609
Subtotaal	646.609	0	0	646.609	646.609	0	0	646.609
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen								
Riolering	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000	400.000	300.000
Subtotaal	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000	400.000	300.000
Personeelsvoorziening								
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.337.000	21.000	71.000	1.287.000	1.287.000	21.000	71.000	1.237.000
Subtotaal	1.337.000	21.000	71.000	1.287.000	1.287.000	21.000	71.000	1.237.000
Totaal voorzieningen	5.427.244	2.053.800	1.935.617	5.545.427	5.545.427	2.053.800	1.992.656	5.654.066

3.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Op grond van de Wet Fido wordt er een treasuryparagraaf in de programmarekening opgenomen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. Hier wordt invulling aan gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Het geld van de gemeente wordt beheerd, dit wordt ook wel treasurybeheer genoemd. Het gaat hier zowel om het aantrekken en uitzetten van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten benodigde respectievelijk overtollige middelen. Het treasurybeheer dient binnen de kaders van de Wet Fido te blijven. Het gaat hier met name om de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de Wet Fido opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Door deze limiet is bepaald dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd <1 jaar) mag financieren. In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De norm is vastgesteld door de minister en staat op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor het begrotingsjaar 2024 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 5,8 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal 2024 € 68,2 miljoen, exclusief mutatie reserves).

In onderstaand overzicht is het bedrag van de kasgeldlimiet van de gemeente Bunschoten berekend voor de jaren 2024 - 2027, op basis van de begroting van 2024, rekening houdend met de meerjarenbegroting.

Kasgeldlimiet 2024 t/m 2027 (bedragen x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	68.240	68.416	66.868	66.479
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	5.800	5.815	5.684	5.651

In het overzicht op de volgende pagina is per 1 januari 2024 de ruimte onder dan wel boven de kasgeldlimiet berekend van de gemeente Bunschoten, gelet op de hierna genoemde veronderstellingen. Hier is gebruik gemaakt van de liquiditeitsprognose.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	68.240	68.416	66.868	66.479
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	5.800	5.815	5.684	5.651
<i>Toets kasgeldlimiet</i>				
Bedrag toegestane kasgeldlimiet	5.800	5.815	5.684	5.651
Vlottende schuld minus vlottende middelen	-2.072	-3.468	-2.541	4.151
Ruimte kasgeldlimiet	3.729	2.348	3.142	9.801

Als de geraamde/voorgenomen investeringen voor de komende jaren ten uitvoer worden gebracht, blijft de gemeente volgens de prognose in bovenstaande tabel in meerjarenperspectief ruim binnen de marges van de kasgeldlimiet. Het gaat hier om prognoses waarbij ook de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie bepalend zijn. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en daar waar nodig wordt de prognose bijgesteld.

Liquiditeitsprognose (bedragen x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
Liquide middelen				
Raming saldo rekening-courant BNG per 1/1	-	-	-	-
Raming schatkistbankieren per 1/1	1.000	-	-	-
Raming saldo rekening-courant Rabo per 1/1	-	-	-	-
Raming contante gelden in kas per 1/1	-	-	-	-
Totaal	1.000	-2.072	-3.468	-2.541
Geraamde inkomsten				
Nieuw aan te trekken geldlening	8.500	7.500	-	-
Aflossingen verstrekte geldleningen	100	90	80	70
Vrijvallende afschrijvingslasten	-	-	-	-
BTW compensatiefonds	2.750	2.750	2.750	2.750
Geraamd begrotingsoverschot (excl. verrek.)	6.733	6.445	2.921	2.954
Opbrengst verkoop bouwkavels	8.797	3.373	11.462	11.491
Totaal	26.880	20.158	17.213	17.264
Geraamde uitgaven				
Werkkapitaal	-	-	-	-
Aflossingen geldleningen	9.490	4.557	5.057	3.457
Investeringen tlv voorzieningen	3.439	1.720	1.936	1.993
Grondexploitatie investeringen	9.630	10.417	6.624	2.302
Investeringen (staat van activa)	7.393	4.861	2.671	2.821
Totaal	29.952	21.553	16.287	10.572
Liquiditeitsprognose per 1/1				
Overschot, danwel behoefte (-)	-2.072	-3.468	-2.541	4.151

Ontwikkeling EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo is te vinden op pagina 120. Hieruit blijkt dat voor het jaar 2024 een tekort van het EMU-saldo wordt verwacht. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de begroting het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Renterisico norm

De norm renterisico is ervoor bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisico norm niet overschrijden. De norm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat de gemeente Bunschoten zorg moet dragen dat in het desbetreffende jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang mag worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)				
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	8.500	7.500		
3b. Nieuw verstrekte lange leningen u/g				
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	8.500	7.500	-	
5. Betaalde aflossingen	9.490	4.557	5.057	3.457
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	8.500	3.990	-	-
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	8.500	3.990	-	-
8. Stand van het begrotingstotaal per 1/1	68.240	68.416	66.868	66.479
Het bij ministeriële regeling vastgestelde				
9. percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisico norm	13.648	13.683	13.374	13.296
10. Renterisico norm	13.648	13.683	13.374	13.296
7. Renterisico op vaste schuld	8.500	3.990	-	-
11. Ruimte (+)/ overschrijding (-)	5.148	9.693	13.374	13.296

In het begrotingsjaar 2024 is de renterisiconorm € 13.648.000,- (20% van € 68.240.000,-). Er wordt geen overschrijding van de renterisico norm voor de meerjarenperiode verwacht. De stand van de huidige rente is opgelopen, het risico is daardoor toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. De looptijd van de leningen wordt zoveel mogelijk afgestemd op de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de investeringsopgave van de aankomende jaren. De rente is in 2023 fors gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Voor het aantrekken van nieuwe leningen is gerekend met een rentepercentage van 3. We volgen de ontwikkelingen nauwlettend en stemmen de looptijd van de aan te trekken leningen ook af op de verwachte ontwikkelingen op de kapitaalmarkt, rekening houdend met de renterisiconorm.

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Rente schema	2024
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 633.660
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	€ 125.000
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 508.660
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	€ 174.465
Rente van projectfinanciering die aan taakveld moet worden doorberekend	€ -
Rentebaat van doorverstrekte leningen die aan taakveld moet worden toegerekend	€ -
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 334.195
Rente over eigen vermogen	€ -
Rente over voorzieningen	€ -
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 334.195
De aan taakvelden toegerekende rente	€ 644.140
Renteresultaat op het taakveld treasury	€ -309.946

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeenten verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Hierbij mag een drempelbedrag buiten beschouwing worden gelaten. Het percentage voor het drempelbedrag is 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,-.

Door de stijgende rente krijgen we een hogere rentevergoeding over onze tegoeden bij het schatkistbankieren ten opzichte van de afgelopen jaren. De gemeente Bunschoten heeft geen langlopende beleggingen.

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2023 heeft de gemeente vijf vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 22.250.000,-. Op basis van de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de toekomstige investeringen is de verwachting dat er in 2024 (€ 8,5 miljoen) en 2025 (€ 7,5 miljoen) een geldlening aangetrokken dient te worden. Het saldo aan leningen loopt op naar € 25,7 miljoen eind 2027.

Uitzettingen

Op 1 januari 2024 zijn de uitzettingen van de door het WSW geborgde leningen naar verwachting € 52 miljoen aan de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken. Voor de Stichting Eemland Wonen bedraagt dit naar verwachting € 1,2 miljoen. De leningen worden gegarandeerd via het WSW met achtervang van de gemeente.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf	Nominale waarde	
16.219	Aandelen	Vitens	€	16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding <u>BV</u>	€	5.265,00
205	Aandelen	<u>NV</u> Rova Holding	€	313.640,00
Totaal aandelenbezit			€	335.124,00

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft de volgende ratings:

Rating bureau	Rating
Moody's	Aa2
Standard & Poor's Global	A+
Fitch	A+
DBRS	AA

Daarnaast is er een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Dit is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

	2023	2024	2025
Omschrijving	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2022 aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2023	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.581	2.950	2.392
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	12.930	4.898	2.210
3. Mutatie voorzieningen	-177	-1.435	334
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	7.681	3.903	-249
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-22.369	-7.286	765
Berekend EMU-saldo begroting 2023	-8.520	-6.793	
Vershil 2024 - 2023	-13.849	-493	

Ruimte voor toelichting

Ten opzichte van de begroting 2023 zijn de geraamde lasten op de investeringen voor 2023 bijgesteld (circa € 7,1 miljoen ongunstiger saldo), tevens zijn er per saldo lagere mutatie in voorzieningen (circa € 0,7 miljoen ongunstiger saldo). Het exploitatiesaldo komt € 5,6 miljoen ongunstiger uit.

Daarnaast zijn de grondexploitaties voor 2023 en volgende jaren bijgesteld. Voor 2023 betekent dit een ongunstiger saldo van € 0,4 miljoen.

Diverse bijstellingen (investeringen, grondexploitatie) voor 2024 hebben geleid tot een verhoging van het negatieve saldo met € 0,5 miljoen.

Algemeen:

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een tekort bij de lokale overheden draagt bij aan een tekort van de gehele overheid (Rijk, lokale overheden en sociale fondsen). Volgens het verdrag van Maastricht mag het tekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) bedragen. Bij een dreigende overschrijding - voorzover veroorzaakt door lokale overheden - kan ingegrepen worden op basis van de wet HOF (wet Houdbare OverheidsFinanciën).

Om dit te monitoren moet een raming worden opgenomen bij de begroting en wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS. Een overschrijding van onze gemeente hoeft dus nog niet te leiden tot een overschrijding op landelijke niveau.

In de Wet Hof is sprake van een macronorm die niet onderverdeeld wordt in een (micro)norm per individuele overheid. Deze EMU-tekortnorm decentrale overheden bedraagt voor 2019 tot en met 2023 0,4% (aandeel gemeenten 0,27%). Voor 2024 en verder moet deze nog vastgesteld worden.

Het ministerie van BZK publiceert in lijn met de wet HOF individuele EMU-referentiewaarden per gemeente. Dit is echter geen norm, maar een indicatie.

3.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

De organisatie is voortdurend in ontwikkeling. We merken dat de huidige tijd veel flexibiliteit en inzet vraagt. We hebben kunnen investeren in extra capaciteit/ strategisch vermogen, maar de werkdruk vraagt blijvend aandacht. Daarbij zien we vanwege de arbeidsmarkt en een wat ouder personeelsbestand meer uitstroom uit de organisatie en daardoor ook meer instroom. Dit vraagt naast extra energie voor werving en selectie ook extra aandacht voor een goed introductieprogramma. Nog belangrijker is het om een aantrekkelijke organisatie te blijven en dit ook goed naar voren te brengen in de werving. Medewerkers vinden het fijn om bij ons te werken vanwege de betrokkenheid en de goede sfeer. Vanwege de korte lijnen en de prestatiegerichtheid en dat men daar waar het kan de verantwoordelijkheid en de vrijheid krijgt om het werk zo goed mogelijk uit te voeren.

Het komende jaar vindt het stimuleren van de ontwikkeling van de organisatie plaats onder het thema versterken. We stimuleren versterking van de samenwerking tussen bestuur en organisatie en de samenwerking binnen en tussen teams en met andere gemeenten. We gaan meer aandacht geven aan het borgen van processen om te komen tot een kwaliteitsverbetering. Te denken valt aan de processen als aanbesteding, privacy, ICT en bestuurlijke voorstellen.

Het project externe dienstverlening zet in op de digitale mogelijkheden voor de toekomst. Het gaat dan om de verbetering en automatisering van de processen bij burgerzaken, KCC en dienstverlening aan de burgers.

Er worden gerichte thema-sessies en trainingen georganiseerd om verbinding, samenwerking en reflectie te stimuleren. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de talenten en kwaliteiten in de organisatie en onze medewerkers wordt aangeboden deze te ontwikkelen. Er vindt doorontwikkeling plaats van het strategisch team, om het strategisch advies aan het bestuur te versterken.

Samenwerking met andere gemeenten is van belang om als gemeente sterk te blijven. Bovendien zijn de complexe vraagstukken vaak gemeente-overstijgend. Doorontwikkeling van samenwerkingsverbanden vindt plaats. Daarbij is er aandacht voor de competenties die medewerkers nodig hebben om voor onze gemeente in deze verbanden te werken en ons belang naar voren te brengen.

De maatschappelijke vraagstukken waar we als gemeente voor staan vragen creativiteit en samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners en andere gemeenten en overheden. Dit vraagt werk op verschillende niveaus en plaatsen. Daarbij hoort een werkomgeving die samenwerking en creativiteit zowel op locatie als digitaal stimuleert.

Communicatie

Communicatiebeleidsplan

In het communicatiebeleidsplan zijn de nieuwe ontwikkelingen opgenomen en staan de uitgangspunten van het communicatiebeleid genoemd. Het uitgangspunt is de gemeentelijke communicatie te blijven optimaliseren en daarbij in te zetten op een combinatie van online en offline communicatie(middelen) om een zo groot mogelijke doelgroep te bereiken.

Brieven

In 2024 gaan we aandacht vragen om brieven die vanuit de gemeente worden verstuurd, simpeler te maken voor de lezer. Er wordt onder andere gekeken naar het taalgebruik (B1) en de lengte van de zinnen. Collega's bieden we een leesservice aan, om de kwaliteit van de (nieuws)brieven te verhogen.

E-diensten

Digitaliseren blijft een continu proces. De komende tijd gaan we aan de slag met het optimaliseren van de digitale formulieren (E-diensten) en aansluiting daarvan op de ICT systemen.

Trouwagenda

De trouwagenda zoals we die nu gebruiken via onze websiteleverancier wordt niet meer doorontwikkeld. We kunnen er nog wel gebruik van maken, maar gaan ons de komende periode wel oriënteren op andere mogelijkheden of aanbieders. Ook de toegankelijkheid van de website wordt steeds gemonitord. Het is van belang om hier blijvend aandacht voor te hebben.

Ledborden

De ledborden die nu in de openbare ruimte staan, worden vervangen nu de afschrijvingstermijn is verlopen. Er wordt in 2024 bekeken welke nieuwe mogelijkheden er zijn om via dit middel met onze inwoners en bezoekers te communiceren.

Crisiscommunicatie

In 2024 vindt er een doorontwikkeling plaats van de crisiscommunicatie. Crisiscommunicatie wordt een zelfstandig proces in de crisisbeheersing, waardoor er nog meer verwacht wordt van het team.

Participatie

Door de komst van de Omgevingswet in 2024 gaat participatie nog belangrijker worden bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen. Er is een participatieplan opgesteld. Dit plan heeft uiteraard grote raakvlakken met communicatie. We zorgen voor directe betrokkenheid van inwoners, bedrijven en belanghebbenden bij beleid en de uitvoering daarvan. Om te participeren zijn verschillende vormen van communicatie mogelijk, afhankelijk van het niveau.

Samenwerking bedrijfsvoering BLNP

De gemeente Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten samen op het gebied van bedrijfsvoering. De samenwerking is aangegaan omdat er voordelen en resultaten kunnen worden behaald op de zogenaamde 4K's:

- een betere **kwaliteit** van dienstverlening;
- een minder **kwetsbare** positie bij een toenemend takenpakket en de eisen die daaraan gesteld worden;
- een **kostenbesparing** door gezamenlijke inkoop, standaardisatie en harmonisatie van werkzaamheden;
- een grotere **kans** voor het personeel in (door-) ontwikkeling en breedte en diepte in het takenpakket.

Net voor het zomerreces van 2023 is in de Stuurgroep plus, bestaande uit de vier burgemeesters en een wethouder uit ieder van de vier BLNP-gemeenten, gesproken over de toekomst van de samenwerking bedrijfsvoering. Basis daarvoor is het rapport van WagenaarHoes, aangevuld met een Plan van Aanpak en een oplegger van de regiegroep daarbij. In het najaar van 2023 zal hierover met alle BLNP-collega's het gesprek worden aangegaan, waarna vooral met de teamhoofden BLNP verdere verdieping zal worden gezocht. Logisch gevolg is dat de doorlooptijd van het proces van doorontwikkeling van de samenwerking bedrijfsvoering wordt verlengd. Op dit moment is niet aan te geven hoeveel extra doorlooptijd hiermee is gemoeid.

Financiën

In 2024 gaat taakveld financiën verder met het harmoniseren van processen waarbij de prioriteit met name ligt bij de basis op orde. Bij het harmoniseren van processen wordt gekeken naar verbetering van processen waarbij de bevindingen van de accountant waar mogelijk worden opgevolgd. Een geharmoniseerd proces is een eerste stap. De tweede stap is dat per gemeente gekeken moet worden wat er binnen de gemeente gedaan moet worden om dit proces te kunnen volgen. Door processen te harmoniseren is onderlinge vervanging tussen de vier gemeenten mogelijk en wordt gezorgd voor vermindering van de kwetsbaarheid.

Naast het harmoniseren van processen wordt er ook gewerkt aan de onderlinge samenwerking en uitwisselbaarheid op bijvoorbeeld het gebied van AO/IC.

ICT

In 2024 wil het taakveld Informatievoorziening en **ICT** verder doorgroeien op de afgesproken onderdelen zoals:

- Gezamenlijke Informatiebeleidsontwikkeling en uitwerking van een I-visie (incl. routekaart) voor de vier gemeenten. Vanaf 2024 zal, na instemming, met een concreet projectportfolio de implementatie daarvan ingekleurd worden. Dit zal gezien de benodigde inspanning en middelen een meerjarenproject worden.
- Anticiperen op nieuwe wetgeving; technologische en maatschappelijke ontwikkelingen.
- Cybercriminaliteit dwingt de gemeente zeer waakzaam te blijven op de digitale weerbaarheid van de infrastructuur en systemen. Maar ook blijvende aandacht voor de bewustwording en kennis van alle medewerkers digitale veiligheid.
- Het beheer en gebruik van 'data' als bron voor informatie wordt steeds belangrijker. Dat vraagt om aandacht voor het respecteren van de veiligheid van persoonsgegevens in het kader van de **AVG** en de bijkomende ethische aspecten.
- De ambitie om te komen tot één uniforme **IV**-architectuur en **ICT** infrastructuur blijft ook in 2024 zijn stempel drukken. Dit vraagt om onderlinge afstemming en op de logische en natuurlijk momenten keuzes maken.
- Bovenal geldt dat de bedrijfszekerheid van de **IV**- en **IT** middelen gewaarborgd blijft. Stabiliteit, uitwijkvoorzieningen dienen actueel te zijn en bij voorkeur ook worden getest.
- Als onderdeel van de i-visie streven naar één uniforme werkplek. Op meerdere plekken moet kunnen worden gewerkt. De eisen nemen toe, dat vraagt meer ondersteuning die geboden moet worden.
- Door de groei van de digitale mogelijkheden en het feit dat er steeds meer afhankelijkheid ontstaat, vraagt een hoge mate van digitale vaardigheden van de medewerkers.

De focus zal de komende jaren blijven liggen op:

- Verdere uitbouw van de **BLNP**-Microsoft365 omgeving: De samenwerkingsomgeving wordt de centrale en uniforme basis in de samenwerking. Successievelijk worden daarbij nieuwe diensten aangeboden zoals telefonie, andere communicatiemiddelen, meer uniformiteit van opslag van bestanden, samenwerking aan bestanden en archiefmogelijkheden naar zaaksystemen.
- De technische ontwikkelingen die steeds sneller gaan en daarop blijven anticiperen waarbij het niet vanzelfsprekend zal zijn dat dat op eigen systemen (on premise) zal worden aangeboden.
- De beleidskeuze 'Cloud tenzij': De informatiesystemen zullen meer op afstand komen en dat betekent een successievelijke afbouw van de eigen omgevingen. Meer en meer zullen infrastructuur onderdelen vanuit de Cloud worden aangeboden. Dit betekent dat een geleidelijke afbouw van de eigen (on premise) serverparken zal gaan plaatsvinden.

HRM

De thema's en concretere deelprojecten die verdere invulling geven aan de gezamenlijke ambities, staan genoemd in het jaarplan van het taakveld **HRM BLNP**. Net als in 2023 staat het jaar 2024 in het teken van optimaliseren (lees: harmoniseren) van **HRM**-processen, -beleid en -instrumenten. Te denken valt aan regelingen op het gebied van arbeidsvoorwaarden, processen in de personeels- en salarisadministratie en het gezamenlijk moderniseren van **HR**-instrumenten zoals onboarding, verzuimaanpak, personeelsplanning, inhuur van personeel en managementrapportages. Een continu proces, waarbij net als in de afgelopen periode ook sprake is van doorontwikkeling van het gezamenlijke e-**HRM** systeem om dit alles digitaal te ondersteunen.

Voor wat betreft het thema arbeidsmarkt blijft het nodig te zorgen voor een goede en concurrerende arbeidsmarktpositie en het behouden van gemotiveerd personeel. Het vervullen van vacatures met goede collega's blijft een grote opgave. Het advies van bureau WagenaarHoes om te gaan voor een Bedrijfsvoeringsorganisatie Gemeenschappelijke Regeling bevindt zich in een bestuurlijk besluitvormingsproces. In de komende periode zal duidelijker worden wat dit zal vragen van de taakvelden en dus ook van **HRM**.

Juridische Zaken

In 2024 zal Juridische Zaken BLNP zich wederom inspannen om te komen tot een solide, servicegerichte uitvoering van de juridische dienstverlening in de vier gemeenten, zoals dat wordt vastgelegd in het jaarplan voor 2024. In het aankomende jaar ligt het focuspunt op een aantal onderwerpen;

- Een (verdergaande) integratie effectueren tussen de verschillende commissies bezwaarschriften van de vier gemeenten;
- De standaard borging van privacyaspecten bij de start van projecten;
- Uitvoering geven aan de conclusies en aanbevelingen uit het de L2P privacy assessment, inclusief de formatieve noodzaak;
- Blijvend toewerken naar (verdere) uniformering en integraal gebruik van zaaksystemen, zodat we zo compleet mogelijke managementinformatie kunnen generen;
- Teamontwikkeling Juridische Zaken BLNP, jurisprudentielunches, in-house opleidingen en off-site activiteiten;
- Een goede balans behouden tussen enerzijds ad-hoc crisisinzet en inzet op BLNP organisatieontwikkeling, en anderzijds inzet van mensen en middelen op reguliere werkzaamheden en ontwikkelopgaven.

Informatieveiligheid

We worden er regelmatig mee geconfronteerd dat we digitaal weerbaar moeten blijven. Elke keer zijn er weer incidenten die dat benadrukken. Er zijn steeds meer phishing aanvallen waar we mee te maken krijgen.

Hoe gaat de gemeente met deze dreigingen om?

Met de komst van BIO 2.0 in 2024 is er een natuurlijk moment ontstaan om het BLNP brede Informatieveiligheidsbeleid te herijken. In het vernieuwde BIO beleid worden meer maatregelen dwingend voorschreven dan nu het geval is. Op basis van een risicoanalyse worden er keuzes gemaakt door de gemeente voor het implementeren van de verschillende maatregelen.

We laten onze systemen regelmatig checken door technische aanvallen te simuleren via ethical hackers en besteden veel aandacht aan de bewustwording voor de digitale gevaren en aandacht voor het bewaken van de privacy van de gegevens die we beheren. We hebben onlangs nieuwe e-learning modules gelanceerd. Telkens worden nieuwe onderwerpen onder de aandacht van de collega's gebracht waar aandacht gevraagd wordt voor nieuwe dreigingen en gevaren. Samen met het management is het onze zorg de bewustwording blijven onder de aandacht van de collega's te brengen.

In 2024 worden vervolgstappen gezet in het uitbreiden van onze SIEM/SOC oplossing. Met het SIEM/SOC groeien wij naar een proactieve digitale weerbare organisatie. Deze SIEM/SOC oplossing helpt digitale dreigingen te herkennen en zo tijdig te voorkomen.

Verder is er aandacht voor het actualiseren van het continuïteitsbeleid en de uitwerking van de verantwoordelijkheden en rollen als er calamiteiten zich voordoen.

Planning en control

De planning en control cyclus begint met het opstellen van de kadernota voor het komende jaar, daar vloeit de programmabegroting uit voort. Er zijn twee tussentijdse bestuursrapportage over het lopende jaar. Eén in het voorjaar, de andere is in het najaar. Het laatste document in de cyclus is de programmarekening, dat is de verantwoording van het afgelopen jaar. Deze cyclus is onderdeel van de BLNP-samenwerking. Er wordt voornamelijk ingezet op een uniforme werkwijze bij het opstellen van de begroting en jaarrekening.

3.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen.

Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus - Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij: 	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de <u>WOZ</u> -basisregistratie (aantallen inwoners en <u>WOZ</u> -objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 350.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.207.000,- (2022)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.779.000,- (ultimo 2022, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5.276.000,- (ultimo 2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	<u>GBLT</u> beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Bureau regio Amersfoort

Juridische rechtsvorm:	Samenwerking
Programma in begroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Op een duurzame en effectieve manier strategisch samen werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken.
Wijze bestuurlijk belang:	Bij elk onderwerp is een wethouder vertegenwoordigd.
Bijdrage Bunschoten	€ 108.000,-

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Veiligheid</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweerbijstand, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntcores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.285.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 742.000,- (2022)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 23.252.000,- (ultimo 2022, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 62.533.000,- (ultimo 2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Openbaar meldsysteem, Wet banenafpraak, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, Derde jaar WW-uitkering en exploitatierisico's.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening B € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 50.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 152.988,- resultaat voor bestemming 2021

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Naast het uitvoeren van werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen voert de organisatie de zorgadministratie uit van de gemeenten en is <u>BBS</u> werkgever van medewerkers van de sociaal teams, die ondersteuning leveren dicht bij de inwoners van de drie gemeenten.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Een wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	Bijdrage in de uitvoering € 2.714.000,-. Hier is inbegrepen een bedrag van € 1.300.000,- voor het sociaal team. Hierin is nog niet verwerkt het extra budget dat in de kadernota beschikbaar is gesteld voor sociaal team van € 150.000,-.
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2022)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2022)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 0,- (2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Amfors Holding B.V. / RWA

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage <u>Wsw</u> volledig ter beschikking aan RWA. Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	€ 53.000,-
Meest recente financieel resultaat:	Exploitatietekort over 2022 was € 3,4 miljoen. Dit is aangezuiverd door Amfors met € 2,0 miljoen en door gemeenten met € 1,0 miljoen (waarvan Bunschoten € 42.000,-)*.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1,197 miljoen (ultimo 2022)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 10,715 miljoen (ultimo 2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal <u>SW</u> -ers binnen <u>RWA</u> neemt jaarlijks met zo'n 4% af. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. Zie hieronder bij Amfors Holding.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.
Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors.
Bijdrage Bunschoten:	7%
Meest recente financieel resultaat:	Over 2022: € 0,- (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan <u>RWA</u> van € 2,0 miljoen)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2,5 miljoen,- (ultimo 2022)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5,1 miljoen (ultimo 2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal <u>SW</u> -ers bij <u>RWA</u> en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij <u>RWA</u> worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat <u>RWA</u> nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 604.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ - 210.000,- (2022)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.271.000,- (ultimo 2022, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 6.350.000,- (ultimo 2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.135.170,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 647.862,- (2022)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 4.330.577,- (ultimo 2022, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 8.704.321,- (ultimo 2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de <u>GGDrU</u> in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Tevens kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De <u>GR</u> heeft een minderheidsbelang in de <u>NV ROVA Holding</u> (€ 4.538,-) en een 50%-belang in de <u>BV Afvaloverslag</u> (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 795.279,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 96.703,- (2022)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 300.607,- (ultimo 2022)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 27.652.538,- (ultimo 2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder. De bestaande inzamelmiddelen zijn tegen boekwaarde overgedragen aan <u>ROVA Activa Beheer B.V.</u>
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (circa 2% van de uitstaande aandelen A, B en C)
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.138.430,- (taken conform dienstverleningsovereenkomst)
Meest recente financieel resultaat:	€ 4.369.000,- (2022)*. Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Voor 2022 was dat € 56.000,- (uitgekeerd in 2023).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 40.866.000,- (ultimo 2022)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 63.473.000,- (ultimo 2022)*, inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-.
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 8,2 miljoen (2022)* De verwachting is dat de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 649,5 miljoen (2022)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.446,6 miljoen (2022)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een <u>NV</u> zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een <u>NV</u> .

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

3.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- *Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;*
- *Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;*
- *Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;*
- *Een onderbouwing van de geraamde winstnemings;*
- *De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.*

De economie staat nooit stil, maar is nu wel redelijk stabiel. De oorlog in Oekraïne is nog steeds aan de gang (op het moment van schrijven), maar het kabinet is ook gevallen, wat mogelijk een onzekere tijd kan geven met betrekking tot de bouwsector. De extreme hoogconjunctuur is behoorlijk afgevlakt. Dit is nog niet te merken aan deze geactualiseerde grondexploitatie, maar kan zeker van invloed worden op de volgende actualisatie. Als er verandering in dit positieve beeld komt, dan zal dit tussentijds, dan wel met het MPG 2023, worden aangegeven.

Sinds de vorige programmabegroting zijn er geen nieuwe grondexploitaties bijgekomen. Wel is de grondexploitatie voor Zuidelijke Hoven (Eiland 5 Rengerswetering) herzien. Voor elke nieuwe ontwikkeling wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief of facilitair grondbeleid zijn, dit staat beschreven in de nota Grondbeleid.

Het MPG 2022 is op basis van de rekeningcijfers 2022 vastgesteld in de raad op 11 mei 2023. De gegevens die in het MPG 2022 zijn opgenomen zijn nog steeds relevant. De meeste eindresultaten zijn nagenoeg gelijk aan de resultaten die in het vastgestelde MPG 2022 zijn genoemd.

Per complex worden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het MPG 2022 genoemd. De wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde MPG zijn doorgevoerd in een nieuw totaaloverzicht 'gronden in exploitatie'. Dit overzicht en het overzicht 'totale cumulatieve kasstroom' worden in deze paragraaf opgenomen.

Het MPG wordt begin 2024 geactualiseerd op basis van de jaarcijfers van 2023. Het MPG 2023 wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden in het tweede kwartaal van 2024.

Afwijkingen

Diverse grondexploitaties wijzigen niet/nauwelijks ten opzichte van het laatst vastgestelde MPG. Deze worden dan ook niet verder genoemd in onderstaande toelichting.

Grondexploitatie bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Deze grondexploitatie zit nog aan het begin van het hele proces. Er zijn nog veel aspecten onzeker. Het streven blijft om de grondexploitatie budgetneutraal te laten verlopen. Wel kan gezegd worden dat de aankomende jaren, jaarlijks een herziening van de grondexploitatie zal komen op basis van een bijgesteld exploitatieplan. Dit omdat wettelijk gezien het exploitatieplan regelmatig moet worden herzien. Daarnaast zijn er beroepen binnen gekomen tegen het vastgestelde bestemmings- en exploitatieplan (reeds aangegeven in het MPG 2022). De doorlooptijd van dit complex zal hier vertraging door krijgen, in deze actualisatie is hier nog geen rekening mee gehouden. Hier zal in het MPG 2023 wederom aandacht aan worden besteed, als hier meer over bekend is. Met de huidige informatie blijft het verwacht resultaat € 19.764,- positief.

Grondexploitatie Noordelijke Kampen (eiland 3)

De grondexploitatie Noordelijke Kampen zal naar alle waarschijnlijk in 2023 worden afgesloten. Het huidige verwachte resultaat is nu € 85.249,- positief. Wel dient gezegd te worden dat er al € 2.114.300,- aan tussentijdse winst is genomen in dit complex. De verwachting is wel dat dit positieve resultaat nog positiever kan worden, want er zit nog een risicoreservering van € 250.000,- in deze grondexploitatie. Dit is een voorzichtige aanname. In het MPG 2023 zal duidelijk worden wat het resultaat zal zijn.

Grondexploitatie Zuiderland (eiland 4)

Deze grondexploitatie is in volle gang. Veel van de woningen zijn opgeleverd en de supermarkt is geopend. Het huidige verwachte resultaat is op het moment van schrijven € 1.027.870,- positief. Waarbij gezegd moet worden dat in de voorgaande jaren in totaal al € 1.244.985,- aan tussentijdse winst is genomen.

Grondexploitatie Zuidelijke Hoven (eiland 5)

De grondexploitatie Zuidelijke Hoven is vastgesteld op 13 april 2023. Er wordt nu begonnen met het bouwrijp maken van het eiland. De eerste verkopen worden verwacht in 2024. Het huidige verwachte resultaat is op het moment van schrijven € 1.131,- positief.

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2023 tot en met 2025

In dit overzicht staan alle projecten voor de komende jaren.

Complexen	B/ E	Saldo Boekwaarde per 31-12-2022	Prognose Uitgaven 2023	Prognose Inkomsten 2023	Saldo Boekwaarde per 31-12-2023	Prognose Uitgaven 2024	Prognose Inkomsten 2024	Prognose Boekwaarde per 31-12-2024	Prognose Uitgaven 2025	Prognose Inkomsten 2025	Prognose Boekwaarde per 31-12-2025
0 Algemeen beheer	B	-1.804.804	4.773.198	-	-6.578.001	8.304.787	-	-14.882.789	3.515.280	3.245.688	-15.152.381
4 De Kronkels-Zuid	B										
4 Afwikkeling (positief) resultaat	E	759.794	674.545	-	-						
41 Noordelijke Kampen	E		85.249								
41 Afwikkeling (positief) resultaat	E	4.691.502	2.388.010	2.249.516	4.553.008	1.953.029	127.185	2.727.164	1.301.816	127.185	1.552.532
45 Zuiderland	E										
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E	-7.429.285	1.932.923	-	-9.362.208	946.676	7.339.194	-2.969.690	2.355.710	8.669.624	3.344.223
46 Zuidelijke Hoven	E										
46 Afwikkeling (positief) resultaat	E	-5.982.931	76.395	-	-6.059.326	164.942	-	-6.224.268	4.621.276	-	-10.845.545
47 Eiland 6	E										
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E										
TOTAAL COMPLEXEN		-9.765.725	9.930.319	2.249.516	-17.446.528	11.369.434	7.466.379	-21.349.583	11.794.083	12.042.496	-21.101.170
AF: voorziening verlieslatend		-9.765.725			-17.446.528			-21.349.583			-21.101.170
Balanswaarde:											
Algemeen beheer	B	-1.804.804	4.773.198	-	-6.578.001	8.304.787	-	-14.882.789	3.515.280	3.245.688	-15.152.381
Bedrijventerreinen	E	-7.960.921	5.157.121	2.249.516	-10.868.527	3.064.647	7.466.379	-6.466.795	8.278.803	8.796.809	-5.948.789
Gronden in exploitatie		-9.765.725	9.930.319	2.249.516	-17.446.528	11.369.434	7.466.379	-21.349.583	11.794.083	12.042.496	-21.101.170

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2026, 2027 en na 2027

Prognose uitgaven, inkomsten en boekwaarde na 2027 is een optelling van de jaren die nog volgen na het boekjaar 2027.

Complexen	B/ E	Prognose Utgaven 2026	Prognose Inkomsten 2026	Prognose Boekwaarde per 31-12-2026	Prognose Utgaven 2027	Prognose Inkomsten 2027	Prognose Boekwaarde per 31-12-2027	Prognose Utgaven na 2027	Prognose Inkomsten na 2027	Prognose Boekwaarde na 31-12-2027
0 Algemeen beheer	B	-	-	-	732.177	5.572.981	-	2.344.973	7.953.146	-
4 De Kronkels-Zuid	B	-15.152.381	5.490.622	-10.429.214	-	-	-5.588.409	19.764	-	-
4 Afwikkeling (positief) resultaat	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41 Noordelijke Kampen	E	1.552.532	127.185	-	-	-	-	-	-	-
41 Afwikkeling (positief) resultaat	E	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45 Zuiderland	E	651.847	-	-	-	-	-	-	-	-
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E	1.027.870	-	432.439	310.054	-	122.385	121.254	-	-
46 Zuidelijke Hoven	E	2.911.784	-	-	-	-	-	1.131	-	-
46 Afwikkeling (positief) resultaat	E	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47 Eiland 6	E	-10.845.545	5.844.537	-5.620.629	1.795.605	5.917.594	-1.498.640	4.376.818	5.991.564	-
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E	-	-	-	-	-	-	116.106	-	-
TOTAAL COMPLEXEN		-21.101.170	11.462.344	-15.617.403	2.837.835	11.490.575	-6.964.664	6.980.046	13.944.710	-
AF: voorziening verlieslatend		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balanswaarde:		-21.101.170		-15.617.403			-6.964.664			
Algemeen beheer	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijventerreinen	E	-15.152.381	5.490.622	-10.429.214	732.177	5.572.981	-5.588.409	2.364.737	7.953.146	-
Gronden in exploitatie	E	-5.948.789	5.971.722	-5.188.190	2.105.659	5.917.594	-1.376.255	4.615.309	5.991.564	-
		-21.101.170	11.462.344	-15.617.403	2.837.835	11.490.575	-6.964.664	6.980.046	13.944.710	-

Kasstroom

Omschrijving	Tot en met 31-12-2022	Boekingen t/m 30-06-2023	Verwachte mutaties na 30-06-2023	Mutaties 2023	Tot en met 31-12-2023	Planjaar 2024	Planjaar 2025	Planjaar 2026	Planjaar 2027	Planjaaren na 2027	Totaal
Uitgaven											
Grondvererving	19.798.916	-	3.966.502	3.966.502	23.765.418	3.966.502	12.923	12.923	2.000	-	27.759.766
Bouw en woonrijp maken	4.518.254	632.842	4.173.352	4.806.194	9.324.448	6.402.995	10.356.201	2.776.051	1.750.432	4.572.489	35.182.616
Overige kosten	339.084	-	67.490	67.490	406.574	49.981	44.974	44.974	17.477	-	563.980
Totale uitgaven	24.656.254	632.842	8.207.344	8.840.187	33.496.441	10.419.478	10.414.098	2.833.948	1.769.909	4.572.489	63.506.363
Inkomsten											
Bijdragen van derden	3.115.696	-	131.810	131.810	3.247.506	127.185	127.185	127.185	-	-	3.629.060
Verkopen	26.453.089	1.400.000	717.706	2.117.706	28.570.795	8.669.624	3.245.688	11.335.159	11.490.575	13.944.710	77.256.551
Totale inkomsten	29.568.785	1.400.000	849.516	2.249.516	31.818.301	8.796.809	3.372.873	11.462.344	11.490.575	13.944.710	80.885.610
Saldo inkomsten -/- uitgaven	4.912.531	767.158	-7.357.829	-6.590.671	-1.678.140	-1.622.670	-7.041.225	8.628.396	9.720.666	9.372.220	17.379.248

3.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Commissie Bestuur en Financiën)

Volgens artikel 3.5 van de Wet open overheid moeten gemeenten in de begroting en jaarrekening verslag doen van de uitvoering van deze wet. In de eerstvolgende aanpassing wordt het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies aangepast.

Sinds 1 mei 2022 houdt de gemeente Bunschoten zich bezig met de implementatie van de vernieuwde wetgeving Woo. De belangrijkste pijlers hieraan verbonden zijn:

- Het actief openbaar maken van documenten in de door het Rijk genoemde informatie categorieën.
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding van bestuursorganen.

Voor de borging/inbedding van de Woo is er door een externe partij een impactanalyse uitgevoerd. De impactanalyse bestaat uit een meerjarenplan en geeft strategisch richting aan maatregelen om binnen afzienbare tijd te voldoen aan de wetgeving. In het jaar 2022-2023 zijn er aan de hand de roadmap de volgende onderstaande stappen binnen vier verschillende thema's organisatie en samenwerking, verbetering van de informatiehuishouding, actieve en passieve openbaarmaking:

Organisatie en samenwerking

Binnen dit thema zijn er stappen gezet naar het aanstellen van een (of meerdere) Woo functionarissen, zijn er acties uitgezet voor bewustwording bij portefeuillehouders, college, raad en medewerkers door periodieke inhoudelijke communicatie te verstrekken en is er gewerkt aan het vaststellen van een ambitieniveau/visie, beleidsplannen en bewaar strategieën.

Verbetering van de informatiehuishouding

Voor het op orde brengen van de informatie huishouding zijn de technische implementatie mogelijkheden van Woo beoordeeld hierbij is er getoetst in hoeverre de vak applicaties en andere informatiedragers binnen de gemeente geëquipeerd zijn voor de Woo, en is er onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor E-depot/samenwerken met project e-depot.

Actieve en passieve openbaarmaking

Met betrekking tot actief/passief openbaarmaking is er een proces in BLNP verband gestart voor de aanschaf van een anonimiseer software tool voor het geautomatiseerd indexeren, classificeren en weglakken van documenten. Tegelijkertijd is er gebruik maakt van en externe bureau voor anonimiseer opdrachten. Bovendien wordt er onderzoeken welke technische mogelijkheden er zijn qua publiceren van openbaar te maken documenten, en is er een start gemaakt voor actieve openbaarmaking door aansluiten bij de Woo-index.

Aandachtspunten jan-2024 t/m jan-2025

Voor het komende jaar 2024 zal de focus tevens liggen op passief en actief openbaarmaking en het publiceren van de eerste informatie categorieën. De door het Rijk aangeboden publicatieplatform PLOOI is definitief stopzet en heeft ter ondersteuning van de wet de Woo-index aan gemeentes aangereikt. De Woo-index verwijst naar documentcollecties die al elders door bestuursorganen op internet zijn gepubliceerd en de zoekfunctie maakt de documenten in deze collecties centraal doorzoekbaar. De Woo-index is vanaf 19 juni 2023 operationeel. Bunschoten heeft zich aangesloten bij de Woo-index. De verwijsindex is nog in ontwikkeling en daarom zullen de mogelijkheden van het publiceren via dit platform verder onderzocht moeten worden. Hierbij zal opnieuw rekening worden gehouden met de (technische) mogelijkheden en zullen deze ook geëvalueerd moeten worden. Daarnaast is er aandacht voor het anonimiseren van te publiceren stukken 'open by design' via interne anonimiseer-tooling. Aansluitend is het van belang dat de Woo wordt meegenomen in bestaande, maar ook nieuwe werkprocessen van alle medewerkers. Ook zal er een nagedacht worden over een training ter bewustwording van het passief & actief openbaarmaking, anonimiseren en de omgang met van de informatiehuishouding. Ook blijft het bewaken van de voortgang met BLNP-samenwerking een aandachtspunt voor 2024.

4. BIJLAGEN

4.1 Overhead

Wat is overhead?

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead: *‘alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces’*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

De overhead wordt begroot (en verantwoord) op taakveld 0.4. Onderstaande verdeling geeft het saldo weer van de begrote inkomsten en uitgaven op het taakveld. Voor diverse onderdelen is een uitzondering gemaakt. Dit geldt voor de reiniging, riolering, begraven, marktgelden en leges. Ook bij de grondexploitatie en investeringen mag de overhead doorberekend worden. De doorberekening staat apart vermeld.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

	Begroot 2024
Salaris overhead, inclusief inhuur	€ 3.691.306
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	€ 15.313
Personeel en organisatie	€ 349.449
Interne en externe communicatie	€ 65.628
Juridische zaken	€ 46.506
Informatievoorziening en automatisering	€ 1.215.818
Facilitaire zaken en huisvesting	€ 1.116.502
Archief en postzaken	€ 34.535
BLNP samenwerking	€ 204.264
Doorberekening naar taakvelden	€ -714.652
Doorberekening naar investeringen en/of grondexploitatie	€ -406.686
	€ 5.617.983

Deze kosten worden verantwoord op het taakveld overhead. De kosten van personeel in het primaire proces wordt aan de hand van een percentage rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

In het programma Bestuur en ondersteuning is bij de verplichte indicatoren (blz. 26) het percentage opgenomen dat wordt gehanteerd voor de opslag op totale lasten. Dit is berekend op afgerond 9% (totale overhead gedeeld door de totale lasten inclusief grondexploitatie).

4.2 Kerngegevens

Algemene uitgangspunten	2024	2025	2026	2027
Inflatiecorrectie budgetten (meerjaren constante prijzen)	6,4%	0%	0%	0%
Sociale structuur				
Aantal inwoners	22.631	22.731	22.831	22.931
<i>waarvan</i>				
< 18 jaar	5.658	5.683	5.708	5.733
18 t/m 64 jaar	13.207	13.268	13.231	13.193
65 t/m 74 jaar	2.210	2.200	2.250	2.300
75 t/m 84 jaar	1.250	1.250	1.300	1.350
> 85 jaar	306	330	342	355
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha
Binnenwater	442 ha	442 ha	442 ha	442 ha
Aantal woonruimten	9.000	9.150	9.300	9.450
Financiële structuur				
Uitgedrukt in bedragen per inwoner (x € 1,-)				
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	2.512,37	2.479,45	2.432,66	2.403,86
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	502,98	505,17	502,96	500,76
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.613,76	1.611,33	14.953,19	1.485,89
Vaste schuld	1.381,73	1.505,14	1.277,06	1.120,75
Standen per 1 januari				
Reserves van de algemene dienst	1.038,88	1.160,79	1.232,14	1.223,23
Voorzieningen van de algemene dienst	288,47	224,05	237,71	241,83
Reserves grondexploitatie	249,96	244,90	239,88	241,34
Voorzieningen grondexploitatie	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Weerstandsvermogen</i>				
reserve algemene dienst; reserve grondexploitatie en voorziening grondexploitatie en precario kabels/leidingen	1.263,62	1.357,22	1.346,55	1.484,24

4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies

In onderstaand overzicht zijn de subsidieplafonds opgenomen. Deze verdeling is te vinden in het jaarprogramma subsidies. De ramingen zijn gebaseerd op de cijfers van 2023 en aangepast met het inflatiepercentage. Op basis van het subsidieplan 2024 (begin 2024) kan het zijn dat er nog een onderlinge verschuiving plaatsvindt.

Programma (bedragen afgerond op € 1.000,-)	2023	2024
Jeugd	249.000	257.000
Zorg	692.000	714.000
Cultuur	706.000	729.000
Leefbaarheid en sociale samenhang	258.000	266.000
Overige subsidies:		
Kindercentra	101.000	101.000
Historisch aanzien Museumhaven	72.000	135.000
Toerisme	51.000	53.000
Citymarketing	28.000	31.000
Collectieve preventie en preventieve verslavingszorg	34.000	36.000
Burgerparticipatie Sociaal domein	5.000	5.000
Maatschappelijke begeleiding statushouders	47.000	49.000
Preventie schuldhulpverlening	3.000	3.000
Muziek	16.000	17.000
Eenmalige subsidies	20.000	20.000
Totaal	2.282.000	2.416.000

Bij de bespreking van het onderwerp indirecte subsidies is toegezegd dat globaal zou worden bekeken wat de risico's zijn die de gemeente loopt bij het verstrekken van de leningen aan verenigingen en instellingen. Er wordt gesproken over de verenigingen die rente en aflossingsverplichtingen kennen of die huur moeten betalen. Deze risico's zijn verwaarloosbaar klein. Er wordt voldaan aan de aflossings- en huurverplichtingen. Er is geen reden om hier aanvullende maatregelen te nemen.

Op de volgende pagina is een overzicht gegeven van de indirecte subsidies per 2024. In het kader hieronder een toelichting op de tabel.

De lasten zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Kapitaallasten → De lasten van de investeringen/subsidies/geldleningen op basis van onder andere de nota Stimulus en de voorlopers daarvan, voor zover deze nog in de administratie zijn opgenomen. Deze lasten nemen in de loop van de tijd af en zijn niet beïnvloedbaar. De lasten zijn lager, omdat met een lager rentepercentage is gerekend.

Derden → Het gaat hier om het dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en sportvelden. Dit onderhoud is noodzakelijk om de voorzieningen in stand te houden. Ook de verzekeringspremies en overige zakelijke lasten zijn hierbij inbegrepen.

Reserveringen → Onder deze post worden de jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud gebouwen/sportvelden weergegeven. Deze stortingen zijn bedoeld om op enig moment het groot onderhoud te kunnen uitvoeren en zo de gebouwen/sportvelden in stand te houden. Hier liggen de diverse onderhoudsplannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat deze lasten in principe als vast moeten worden beschouwd.

Totale lasten → Het totaal van de lasten. Gelet op de aard en beïnvloedbaarheid van de lasten zijn hier nagenoeg geen besparingen te realiseren.

Inkomsten → Hier zijn de bedragen geraamd die bij de verenigingen in rekening worden gebracht, voornamelijk op basis van het geldende tarievenbeleid.

Saldo → Het saldo van lasten en inkomsten is het bedrag van de indirecte subsidies.

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage/ maatstaf	Totaal van de afschr.- aflossing begin dienstjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2024	Boekwaarde eind 2024	Toege- rekende rentelasten 1,0%	Totaal kapitaallasten
	Geldlening realisering Korengebouw	181.512,09	50 jr. ann				181.512,09	181.512,09	1.815,12	1.800,00
	Aankoop scheepswerf	382.378,92	40 jr.	332.947,73	5.815,10		49.431,19	43.616,09	494,31	6.300,00
	Aankoop grond Havenstraat	234.000,00					234.000,00	234.000,00	2.340,00	2.300,00
1997	Bijdrage St Botterwerf Spakenburg	74.873,74	40 jr.	49.604,88	1.871,88		25.268,86	23.396,98	252,69	2.100,00
	Totaal Botterwerf	691.252,66		382.552,61	7.686,98		308.700,05	301.013,07	3.087,00	10.700,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 1e fase	573.118,94	40 jr. ann	190.393,50	17.480,40		382.725,44	365.245,04	-175,20	17.300,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 2e fase	106.110,14	25 jr. ann	61.527,72	4.136,88		44.582,42	40.445,54	891,60	5.000,00
2007	Aankoop grond museum Spakenburg	282.000,00					282.000,00	282.000,00	2.820,00	2.800,00
	Totaal Museum	961.229,08		251.921,22	21.617,28		709.307,86	687.690,58	3.536,40	25.100,00
2007	Korenmol De Hoop	317.000,00	40 jr. ann	69.067,96	4.689,44		247.932,04	243.242,60	2.479,32	7.200,00
2021	Voorfinanciering Bibliotheek Eemland	150.250,00	15 jr.	20.000,00	10.000,00		130.250,00	120.250,00	1.302,50	11.300,00
	Totaal cultureel Bunschoten	2.301.243,83		723.541,79	43.993,70		1.577.702,04	1.533.708,34	12.220,34	56.100,00
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	25.991,05	15 jr.	23.969,70	1.732,75		2.021,35	288,60	20,21	1.800,00
	Geldlening was-/kleedruimte w Eemdijk	25.991,05	50 jr.	22.525,62		1.732,74	3.465,43	1.732,69	34,65	0,00
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	50.489,42	15 jr.	46.562,44	3.365,96		3.926,98	561,02	39,27	3.400,00
	Geldlening was-/kleedruimte w Eemdijk	50.489,42	50 jr.	43.757,48		3.365,96	6.731,94	3.365,98	67,32	100,00
	Renovatie de Vinken: w Eemdijk	25.000,00	25 jr.	13.000,00	1.000,00		12.000,00	11.000,00	120,00	1.100,00
	Totaal vv Eemdijk	226.877,67		198.731,97	6.098,71	5.098,70	28.145,70	16.948,29	281,46	6.400,00
	Subsidie was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	15 jr.	10.097,10	725,54		831,07	105,53	8,31	700,00
	Geldlening was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	50 jr.	9.471,03		728,55	1.457,14	728,59	14,57	0,00
	Renovatie de Vinken: Handbalvelden, HVBS	20.000,00	25 jr.	10.400,00	800,00		9.600,00	8.800,00	96,00	900,00
2003	Geldlening Ruitersportcentrum	73.400,00	50 jr.				73.400,00	73.400,00	734,00	700,00
	Renovatie de Vinken: Paardesport	15.000,00	25 jr.	7.800,00	600,00		7.200,00	6.600,00	72,00	700,00
2010	Geldlening stichting 4B (Boulamis)	63.724,50	50 jr.				63.724,50	63.724,50	637,25	600,00
2010	Geldlening vogelver. Vogelvreugde	20.000,00	50 jr.				20.000,00	20.000,00	200,00	200,00
	Aanleg atletiekbaan Quo Vadis	182.000,00	25 jr.	94.640,00	7.280,00		87.360,00	80.080,00	873,60	8.200,00
	Overige verenigingen	426.784,00		163.211,29	9.405,54	728,55	263.572,71	253.438,62	2.635,73	12.000,00
	Totaal sportpark de Vinken	653.661,67		361.943,26	15.504,25	5.827,25	291.718,41	270.386,91	2.917,18	18.400,00
2005	Lening T.V. De Eemslag	24.350,00	40 jr.				24.350,00	24.350,00	243,50	200,00
2004	Grondaankoop Agilitas	34.034,00	15 jr.				34.034,00	34.034,00	340,34	300,00
2004	Geldlening Agilitas	65.525,00	50 jr.				65.525,00	65.525,00	655,25	700,00
2010	Geldlening Agilitas sportvoer	70.211,49	50 jr.				70.211,49	70.211,49	702,11	700,00
2010	Geldlening Agilitas kleedkamers	39.096,07	15 jr.	33.964,58		2.606,40	5.131,49	2.525,09	51,31	100,00
2010	Subsidie Agilitas kleedkamers	39.096,07	15 jr.	34.317,74	2.606,41		4.778,33	2.171,92	47,78	2.700,00
2003	Geldlening Denksportcentrum	88.302,00	15 jr.				88.302,00	88.302,00	883,02	900,00
2000	Geldlening Denksportcentrum	39.705,77	50 jr.				39.705,77	39.705,77	397,06	400,00
	Totaal sportpark Vaartweg	400.320,40		68.282,32	2.606,41	2.606,40	332.038,08	326.825,27	3.320,38	6.000,00
	Totaal sportief Bunschoten	1.932.605,20		1.308.848,71	18.110,66	8.433,65	623.756,49	597.212,18	6.237,56	24.400,00
	Geldlening St. Ongerweges	340.335,16	50 jr.	149.747,46		6.806,70	190.587,70	183.781,00	1.905,88	1.900,00
2013	Geldlening kinderboerderij De Veldmuis	100.000,00	10 jr.	90.000,00		10.000,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal zorgend Bunschoten	1.124.042,36		923.454,66	0,00	16.806,70	200.587,70	183.781,00	1.905,88	1.900,00
	Totaal Bunschoten	5.357.891,39		2.955.845,16	62.104,36	25.240,35	2.402.046,23	2.314.701,52	20.363,78	82.400,00

	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud	Inkomsten
Museum Spakenburg	11.200,00	21.500,00	52.950,00
VV Eemdijk	36.000,00	30.000,00	15.500,00
RugbyClub Spakenburg	13.500,00	-1.650,00	2.500,00
HVBS	3.100,00	6.000,00	1.150,00
Boulamis			800,00
Qua Vadis	3.100,00		3.550,00
Totaal sportpark de Vinken	55.700,00	34.350,00	23.500,00
VV IJsselmeenvogels	54.000,00	94.000,00	41.700,00
SV Spakenburg	54.000,00	94.000,00	41.700,00
Totaal sportpark de Westmaat	108.000,00	188.000,00	83.400,00
Herbestemming Brandaris	20.000,00	0,00	83.400,00

Bovenstaand overzicht geeft dat er voor sommige onderdelen ook andere baten en lasten zijn, naast de kapitaallasten.

4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2024

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's. Op de volgende pagina alle baten.

Bedragen x € 1.000,-		Leveringen en diensten			Over-	Reser-	Kapitaal-	Overige	Totale
Taakveld	Omschrijving	Salaris	Tractie	van derden	drachten	veringen	lasten	verreke-ningen	lasten
0.1	Bestuur	1.004		174	195	21	10		1.403
0.2	Burgerzaken	304		80	101		1		487
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	58		15					72
0.4	Overhead	3.772		2.661	3	107	504	-1.152	5.895
0.5	Treasury			11			0	634	645
0.6	Belastingen	12		25	261				298
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds								-
0.8	Overige baten en lasten			630			-150		480
0.10	Mutaties reserves					3.304			3.304
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten								-
Totaal Bestuur en Ondersteuning		5.149	-	3.596	560	3.432	366	-518	12.584
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	40		74	1.306	3	59		1.482
1.2	Openbare orde en veiligheid	356		153	28		11		549
Totaal Veiligheid		397	-	227	1.334	3	70	-	2.031
2.1	Verkeer en vervoer	925	104	1.068	1	943	691	0	3.732
2.2	Parkeren			209		22			231
2.3	Recreatieve havens	32		31		26	58		148
2.4	Economische havens en waterwegen			19					19
2.5	Openbaar vervoer	6		25	1	12	6		49
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat		963	104	1.352	2	1.003	755	-	4.179
3.1	Economische ontwikkelingen	65					14		79
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	109		8130			79		8.318
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	31	8	33	121	5	10	26	234
3.4	Economische promotie	86		114	89	9			297
Totaal Economie		291	8	8.277	210	13	102	26	8.928
4.1	Openbaar basisonderwijs				48				48
4.2	Onderwijshuisvesting	6		184	23		775		988
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	203		922	975	25	3		2.130
Totaal Onderwijs		209	-	1.106	1.046	25	779	-	3.165
5.1	Sportbeleid en activering	36			256		14		306
5.2	Sportaccommodaties			216	1.198	349	96		1.859
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	39		10	87		2		138
5.4	Musea			44	209	22	25		300
5.5	Cultureel erfgoed	54		94	263	25	42		479
5.6	Media	10		16	449		1		477
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	833	162	1.079	83	125	73	40	2.395
Totaal Sport, cultuur en recreatie		973	162	1.459	2.546	520	253	40	5.953
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	986		618	1.290		2		2.896
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen			37	1.454			60	1.551
6.3	Inkomensregelingen			105	4.359				4.464
6.4	WSW en beschut werk				1.183				1.183
6.5	Arbeidsparticipatie				341				341
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)			546					546
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)				1.458				1.458
6.71b	Begeleiding (WMO)			795					795
6.71c	Dagbesteding (WMO)			388	10				398
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)			9	286				295
6.72a	Jeugdhulp begeleiding			863	12				875
6.72b	Jeugdhulp behandeling			1.534	1.752				3.286
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding			254	545				799
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig			163	183				346
6.73b	Gezinsgericht			203	1.154				1.357
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf			186	260				446
6.81a	Beschermde wonen (WMO)				34				34
6.82a	Jeugdbescherming				717				717
Totaal Sociaal domein		986	-	5.700	15.038	-	2	60	21.786
7.1	Volksgesondheid	54		104	1.134				1.291
7.2	Riolering	255	29	350	130	300	522	341	1.927
7.3	Afval	265	15	2.331		2	33	416	3.061
7.4	Milieubeheer	226		500	624		36		1.386
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	152	34	148		7	88	84	513
Totaal Volksgezondheid en milieu		953	77	3.434	1.888	308	679	841	8.179
8.1	Ruimte en leefomgeving	342		82					425
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	228		2.978			109	-250	3.065
8.3	Wonen en bouwen	1.057		63	42	3	83		1.249
Totaal Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		1.628	-	3.124	42	3	192	-250	4.738
Totaal programma's		11.549	351	28.274	22.665	5.308	3.198	199	71.544

Bedragen x € 1.000,-		Heffingen	Doel-	Reser-	Verreke-	Totale	
Taakveld	Omschrijving	en tarieven	uitkeringen	vingen	ningen	baten	Saldo
0.1	Bestuur				59	59	1.345
0.2	Burgerzaken	292				292	194
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	238				238	-166
0.4	Overhead	263			25	288	5.607
0.5	Treasury				980	980	-335
0.6	Belastingen	5.207				5.207	-4.908
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		36.521			36.521	-36.521
0.8	Overige baten en lasten				343	343	137
0.10	Mutaties reserves			519		519	2.785
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten					-	-
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	6.000	36.521	519	1.407	44.447	-31.863
1.1	Crisisbeheersing en brandweer					-	1.482
1.2	Openbare orde en veiligheid	9				9	540
	Totaal Veiligheid	9	-	-	-	9	2.022
2.1	Verkeer en vervoer	231	2		90	323	3.409
2.2	Parkeren	65				65	166
2.3	Recreatieve havens	298				298	-150
2.4	Economische havens en waterwegen					-	19
2.5	Openbaar vervoer	1	15			15	34
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	595	16	-	90	702	3.477
3.1	Economische ontwikkelingen					-	79
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur				8.305	8.305	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	101				101	133
3.4	Economische promotie	40				40	257
	Totaal Economie	141	-	-	8.305	8.446	482
4.1	Openbaar basisonderwijs					-	48
4.2	Onderwijshuisvesting		23			23	965
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	197	616			813	1.317
	Totaal Onderwijs	197	638	-	-	835	2.330
5.1	Sportbeleid en activering		149			149	157
5.2	Sportaccommodaties	548				548	1.311
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18				18,209	120
5.4	Musea	53				53	247
5.5	Cultureel erfgoed	2				2	477
5.6	Media					-	477
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	14			35	49	2.346
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	636	149	-	35	819	5.134
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	25	342			367	2.530
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen					-	1.551
6.3	Inkomensregelingen		3.278			3.278	1.186
6.4	WSW en beschut werk					-	1.183
6.5	Arbeidsparticipatie					-	341
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	133				133	413
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)					-	1.458
6.71b	Begeleiding (WMO)					-	795
6.71c	Dagbesteding (WMO)					-	398
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)					-	295
6.72a	Jeugdhulp begeleiding					-	875
6.72b	Jeugdhulp behandeling					-	3.286
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding					-	799
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig					-	346
6.73b	Gezinsgericht					-	1.357
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					-	446
6.81a	Beschermde wonen (WMO)					-	34
6.82a	Jeugdbescherming					-	717
	Totaal Sociaal domein	158	3.620	-	-	3.777	18.009
7.1	Volksgezondheid		135			135	1.156
7.2	Riolering	1.888				1.888	39
7.3	Afval	2.764	218		89	3.070	-9
7.4	Milieubeheer	25	389			414	972
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	445				445	69
	Totaal Volksgezondheid en milieu	5.121	742	-	89	5.953	2.227
8.1	Ruimte en leefomgeving	3.010				3.010	-2.585
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	7.466			-4.402	3.065	-
8.3	Wonen en bouwen	647				647	602
	Totaal Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	11.123	-	-	-4.402	6.721	-1.983
	Totaal programma's	23.979	41.686	519	5.525	71.709	-164

4.5 Afkortingenlijst

In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmabegroting zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar opgedrukt wordt ziet men deze afkortingen lijst.

Afkortingen

AMvB's → Algemene maatregelen van Bestuur	KCC → Klant contactcentrum
AO/IC → Administratie organisatie/ interne controle	LEA → Lokaal educatieve Agenda
AOW → Algemene ouderdomswet	LTA → Landelijk Transitie Arrangement
APV → Algemene plaatselijke verordening	MPG → Meerjaren prognose Grondexploitatie
AVG → Algemene verordening gegevensbescherming	NPO → Nationaal Programma Onderwijs
AVU → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling	NV → Naamloze vennootschap
AWB → Algemene Wet Bestuursrecht	OV → Openbaar vervoer
AWBZ → Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	OZB → Onroerendezaakbelasting
BAG → Basisregistratie adressen en gebouwen	PFAS → Poly- en perfluoralkylstoffen, verzamelnaam polycyclische koolwaterstoffen
BBS → Baarn Bunschoten en Soest	POVI → Provinciale Omgevingsvisie
BBV → Besluit begroting en verantwoording	RES → Regionale energiestrategie
BES → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)	RIVM → Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
BIO → Baseline Informatiebeveiliging voor de Overheid	ROVA → Afvalinzameling
BIZ → Bedrijven investeringszone	RUD → Regionale Uitvoeringsdienst
BLNP → Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten	RWA → Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort
BNG → Bank Nederlandse Gemeenten	SAVE → onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland
BOA → Buitengewoon opsporingsambtenaar	SIEM/SOC → Security Information & Event Management / Security Operations Center
BRP → basis rioleringsplan	SPUK → Specifieke uitkering
BTW → Belasting toegevoegde waarde	SVV → Spakenburgse Vishandel Vereniging
BV → Besloten vennootschap	SW → Sociale werkvoorziening, medewerkers in de sociale werkvoorziening
CBS → Centraal Bureau voor de Statistiek	VNG → Vereniging Nederlandse Gemeenten
COELO → Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	(V)MBO → (Voorbereidend) Middelbaar Beroepsonderwijs
DVO → Dienstverleningsovereenkomst	VO → Voortgezet onderwijs
EZ → Economische zaken	VRU → Veiligheidsregio Utrecht
G&O → <u>Nieuwe naam</u> van voorheen woningcorporatie Het Gooi en Omstreken	VWS → Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie)
GALA → Gezond en Actief Leven Akkoord	WABO → Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht
GBLT → Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus Tricijn	WEB → Wet educatie en beroepsonderwijs
GFT → Groente, fruit en tuinafval	Wet Fido → Wet Financiering decentrale overheden
GGD(rU) → Gezondheidsdienst regio Utrecht	(Wet) WOZ → Wet Waardering Onroerende Zaken
GGZ → Geestelijke gezondheidszorg	WEW → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
GR → Gemeenschappelijke regeling	Wkb → Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
GWRP → Gemeentelijk Water en Riolerings Plan	Wmo → Wet Maatschappelijke ondersteuning
HGO → <u>Huurdersorganisatie van G&O</u>	WOO → Wet Open Overheid
HOV → Hoogwaardig openbaar vervoer	Wpg → Wet publieke gezondheid
HRM → Human Resource Management	WSJG → Waar staat je gemeente, een site met onderzoeksresultaten van de gemeente
ICT → Informatie en Communicatietechnologie	WSW → Waarborgfonds Sociale Woningbouw
IHP → Integraal Huisvestings Plan	Wsw → Wet sociale werkvoorzieningen
IT → Informatietechnologie	ZZP → Zelfstandige zonder personeel
IV → Informatieveiligheid	
IZA → Integraal Zorgakkoord	
JOBS → Jonge ondernemers Bunschoten Spakenburg	

BEREIKBAARHEID

Gemeente Bunschoten

Stadsspui 1

3752 CL Bunschoten-Spakenburg

 033-299 1411

T 033-299 1411

www.bunschoten.nl

 /gembunschoten

 @gembunschoten

 @gembunschoten